

HYLTE

Hur mår
föreningarna
i Hylte
kommun?

Uttredare: Robin Nordlund
Foto: Scandinav Bildbyrå

© Hylte kommun 2019

Förord

Föreningslivet i Hylte kommun har under en lång tid gjort ett fantastiskt arbete med att skapa sammanhang och en meningsfull fritid för kommunens invånare i alla åldrar. Jag känner en stor tacksamhet gentemot alla de ideella krafter som vi har i kommunen. Tack vare ert engagemang blir Hylte kommun en mer attraktiv plats att bo, leva och verka i.

Det sker ständigt förändringar i samhället och föreningarnas förutsättningar påverkas givetvis av detta. Denna utredning kommer att ge oss en inblick i föreningarnas vardag och därigenom skapa en ökad förståelse för föreningarnas utmaningar och framgångsfaktorer. Utöver det har utredningen även givit föreningarna möjligheten att dela med sig av sina tankar kring det stöd som kommunen erbjuder. Dessa insikter kommer förhoppningsvis leda till att vi tillsammans kan skapa ett ännu starkare och mer blomstrande föreningsliv.

Jag hoppas att rapporten gör att du som läsare, oavsett om du är föreningsaktiv, politiker, tjänsteperson, kommuninvånare eller utomstående, blir inspirerad och ser nya lösningar. Kanske är det du som i framtiden kommer att bidra med nya och spännande initiativ?

Trevlig läsning!

*Ronny Löfqvist,
Kommunstyrelsens ordförande*

Sammanfattning

Den här utredningen beskriver föreningarnas välmående i Hylte kommun. Utredningen syftar till att skapa ett underlag för att förbättra förutsättningarna för ett rikt föreningsliv i kommunen. I denna del kommer det att ges en sammanfattning av det som utredningen har kommit fram till. Önskas en djupare förståelse och välgrundade förklaringar så hänvisas läsaren till att läsa rapporten i sin helhet. Den här rapporten riktar sig till samtliga som skulle vara intresserade av att veta hur Hylte kommuns föreningsliv mår, såväl tjänstepersoner, politiker och givetvis – föreningar. Även utomstående är välkomna att ta del av denna rapport, då den förhoppningsvis kan fungera som en inspiration för framtida utredningar och arbete rörande föreningslivet.

Hylte kommun stödjer föreningslivet genom kontanta bidrag, subventioner av kommunens lokaler och genom att tillhandahålla en tjänst som uteslutande riktar sig mot föreningslivet. Kommunen betalade ut 2 891 151 kronor i kontanta bidrag år 2018. Det största stödet mot föreningslivet är subventioner av kommunens lokaler. 2018 subventionerade kommunen totalt 8 309 078 kronor till föreningslivet. Hylte kommuns föreningsliv består av 143 stycken föreningar, varav idrottsföreningar är klart dominerande. Det finns 42 idrottsföreningar vilket utgör cirka 30 procent av kommunens föreningsliv. Av 143 föreningar så har totalt 70 föreningar medverkat i utredningen. Intervjuer har genomförts med 39 föreningar och därefter har det skickats ut en enkät till samtliga föreningar som inte medverkade under intervjun. Det har varit minst en förening från varje typ av kategori samt en förening från varje tätort som har medverkat i utredning vilket är positivt för spridningen av urvalet.

Resultatet delades upp i fem delar som mynnade ut i konkreta åtgärdsförslag för varje del. Återigen, önskar läsaren en förklaring kring varför vissa åtgärder föreslås eller resonemanget bakom dem så bör rapporten i sin helhet läsas. I denna del ges enbart en kortare beskrivning av resultatet. De delar som resultatet var uppdelat i var 1. Ideellt engagemang, 2. Administration, 3. Relationen med kommunen, 4. Lokaler och anläggningar, 5. Kartläggning av ansvar för elljusspår och anläggningar.

Ideellt engagemang

Majoriteten av föreningarna upplevde svårigheter med att få folk att engagera sig. Det slutade oftast med att några få gjorde det mesta av arbetet. Det bristande ideella engagemanget skadar den enskilde föreningen på många vis. Dels har de inte förutsättningarna för att utöka sin verksamhet, dels skapar det inte en god arbetsmiljö för dem som engagerar sig. Det bidrar även med ett avskräckande exempel för dem som möjligtvis skulle kunna tänka sig att engagera sig i föreningslivet, då de bevitnar att en minoritet gör väldigt mycket. Föreningarna tror att anledningen till att fler inte engagerar sig i styrelser är för att de är orolig över de abstrakta- och många arbetsuppgifter som de förknippar med ett styrelseuppdrag. I resultatet har det framkommit några lösningar på dessa bekymmer och de riktar sig i huvudsak mot föreningarna själva. Föreningen bör struktureras på ett sätt som minskar arbetsbördan för styrelsen, dels för styrelsen själva men även som en investering för framtiden.

Utredningen föreslår följande åtgärder för att stimulera ideellt engagemang;

- **Upprätta kommittéer inom föreningen där varje kommitté har sitt eget ansvarsområde.**

Kommittéerna bör bestå av några medlemmar och en styrelsemedlem. Det är kommitténs ansvar att förmedla de punkter som har diskuterat till styrelsemötet. På så vis undviks det att alla föreningens områden diskuteras på styrelsemötet.

- **Arbeta mer i projektform.** Många är oroliga över de abstrakta arbetsuppgifter som en styrelsemedlem har. Att arbeta i projektform konkretiserar arbetsinnehållet och ger även ett tydligt start- och slutmål, därefter kan medlemmen besluta om denne vill fortsätta arbeta i föreningen eller inte.

Administration

Majoriteten av föreningarna upplever att de spenderar mycket tid på administrativa arbetsuppgifter. Administrationen sker främst i relation till bidragsansökningar och det ansvar de har gentemot sina respektive förbund. Det framkom även att administrationen är en orsak till varför fler väljer att avstå från att engagera sig i föreningen, då det skrämmar många. Föreningarna efterfrågar förenkling av de nuvarande kraven då de önskar att lägga mer tid åt verksamhetsutveckling. De behov som var centrala var arbetskraft och förenkling av bidragsansökningarna.

Utredningen föreslår följande åtgärder för att underlätta de administrativa arbetsuppgifterna;

- **Implementera en digital anslagstavla.** Utredningen föreslår att bidragsansökningarna sker via den digitala anslagstavlan där föreningarna har tillgång till "min sida" med alla tidigare uppgifter sparade. Den digitala anslagstavlan bör även innehålla ett årshjul över sökbara medel så att föreningen får en överblick när och hur vissa bidrag ska sökas.

- **Då ett av de centrala behoven var arbetskraft föreslår denna utredning att en föreningspool upprättas.** Föreningspoolen bör upprättas i samarbete med arbetsförmedlingen och bestå av personer med någon form av arbetsnedsättning och beviljat lönebidrag. Dels blir det en mindre kostnad för kommunen och dels ökar det deltagandet bland kommunens invånare. Föreningen kan då hyra en anställd under en angiven tidsperiod som antingen kanslist, föreningsassistent, vaktmästare etc. Det skulle frigöra tid åt de ideellt arbetande så att de kan fokusera mer på verksamhetsutveckling.

Relationen med kommunen

Den här delen har berört föreningarnas tankar kring bidragssystemet, kommunikationen och det nuvarande samarbetet med kommunen. Föreningarna är överlag nöjda med relationen med kommunens anställda och politiker. De upplever att det blir väl bemötta och att kommunen vill dem väl. Det finns däremot rum för förbättring. Rörande bidragssystemet finns det en kritik rörande att de bygger i huvudsak på kvantitet snarare än kvalitet. Det vill säga att det som är bidragsgrundande är antalet aktiviteter och medlemmar och det är flera föreningar som uttrycker att man bör se värdet av verksamheten. Föreningarna önskade även ett närmare samarbete med kommunen, både rörande marknadsföring och frågor som berör kommunens invånare i allmänhet och föreningslivet i synnerhet. Det allmänna intrycket var att ett förstärkt samarbete mellan kommunen och föreningslivet genererar fördelar för både föreningslivet och kommunen.

Utredningen föreslår följande åtgärder:

- **Omvandla det nuvarande investeringsbidraget till ett projektbaserat bidragssystem.**

Det nuvarande investeringsbidraget fyller inte sin funktion och har de bästa förut sättningarna för att möta föreningarnas önskan om en mer kvalitativ bedömning av sin verksamhet. Tanken är att detta ska ske i dialog mellan föreningen, tjänstepersoner och politiker och att man via dialogen kommer fram till ett beslut rörande hur mycket bidrag föreningen blir beviljad.

- **Utöka innehållet i den nuvarande katalogen #kulturihylte.** Utredningen föreslår att katalogen ges ut i fler nummer och utökar sitt innehåll. Förslagsvis kan katalogen innehålla en kortare presentation av en eller två föreningar under varje nummer för att marknadsföra föreningslivet i kommunen.

- **Upprätta ett föreningsråd bestående av tjänstepersoner och politiker.** I detta forum ges föreningarna möjlighet att uttrycka sina tankar kring föreningslivet. Föreningsrådet kan även fungera som en remissinstans för kommunen.

Lokaler och anläggningar

Utredningen visade att det finns både praktiska såväl som ekonomiska skillnader mellan de föreningar som har en egen anläggning i jämförelse med de föreningar som hyr anläggningar från antingen kommunen eller externa aktörer. Föreningarna som har en egen anläggning uttrycker att det är väldigt kostsamt att ha en anläggning och lokal- och anläggningsbidraget som föreningen erhåller från kommunen inte räcker till. Det ska däremot tilläggas att föreningarna inte heller ansåg att det var kommunens uppgift att bekosta föreningens privata anläggning. De föreningar som hyr från externa aktörer uttryckte också att det var kostsamt. I det här fallet framkom det att många föreningar inte var medvetna om att de kan erhålla bidrag för hyrning av externa lokaler. Vikten av samlingsbidraget påtalades under detta avsnitt, då de föreningsdrivna möteslokalerna var väldigt viktiga för föreningslivet. Gällande de praktiska skillnaderna så ansåg de som hade en egen anläggning att det bidrog till att den sociala sammanhållningen stärktes, att föreningarnas medlemmar bildade ett starkare band till föreningen. De föreningar som hyrde från kommunen uttryckte de omvända, att saknaden av egen lokal skadade den sociala sammanhållningen. De föreningar som hyrde från kommunen efterfrågade även en tydlighet kring vem som ansvarade för underhåll och skötsel av de kommunala anläggningarna/lokalerna.

Utredningen föreslår följande åtgärder;

- **Undersök möjligheten att höja lokal- och anläggningsbidraget för de föreningar som har en egen anläggning.** Det framgick att det var väldigt kostsamt att ha en egen anläggning samtidigt som det hade positiva effekter för föreningens egna medlemmar men även för kommunens invånare i allmänhet.
- **Inför föreningstaxa för bokning av kommunens möteslokaler.** I dagsläget erbjuder kommunen idrottshallar och anläggningar till ett subventionerat pris till föreningar. Utredningen föreslår att det även ska införas för kommunens möteslokaler.
- **Undersök möjligheten till en föreningslokal.** De föreningar som inte har en egen anläggning upplever att de skadar verksamheten då de inte har en plats att stärka den sociala sammanhållningen. Utredningen föreslår därmed att föreningslokalen upprättas antingen i anslutning till föreningspoolen eller i kommunens nyköpta byggnad Forum.

Ansvar för elljusspår och anläggningar

I utredningen har det genomförts en kartläggning kring vilka föreningar som har avtal med kommunen rörande skötsel och underhåll av elljusspår. Det har framkommit i utredningen att det bidrag som utgår till de föreningar som ansvarar för elljusspår är för lågt. Bidraget täcker enbart kostnaderna för el och i de fall elljusspår är i behov av reparation så behöver föreningen själva bekosta detta. De föreningar som har ett skötsel- och arrendavtal med kommunen efterfrågade en tydlighet kring vem som gör vad, eller att de blir befriade från avtalet då mycket tid, energi och resurser går åt till dessa arbetsuppgifter.

Utredningen föreslår följande åtgärder:

- **Höj bidraget för de föreningar som underhåller elljusspår,** alternativt överläts elavtalen åt kommunen och föreningen kan använda det nuvarande bidraget åt reparationer.
- **Tydliggöra vem som gör vad i nuvarande avtal kring anläggningar.** Genomförs detta förslag vet både föreningen och kommunen vad som förväntas av respektive part.
- **Inför arbetslag i anslutning till föreningspoolen.** Detta blir ett alternativt enbart ifall föreningspoolen implementeras. I sådana fall skulle ett arbetslag upprättas som har som ansvar att underhålla kommunens anläggningar och elljusspår. Det skulle innebära att det nuvarande skötsel och arrendebidraget sparas in samt de bidrag som betalas till föreningarna som ansvarar för elljusspår.

Innehållsförteckning

Förord	3
---------------	----------

Sammanfattning	4
-----------------------	----------

1. Inledning	10
---------------------	-----------

1.1 Syfte och utredningsdirektiv	10
1.2 Disposition	11

2. Kommunens totala stöd	13
---------------------------------	-----------

2.1 Föreningsutvecklare	13
2.2 Kontant stöd	13
2.2.1 Lokal- och anläggningsbidrag	14
2.2.2 Lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd)	15
2.2.3 Ledarutbildningsbidrag	15
2.2.4 Startbidrag	16
2.2.5 Investeringsbidrag	16
2.2.6 Kulturbidrag och föreningar	16
2.2.7 Bidrag till samlingslokaler	16
2.2.8 Bidrag till funktionshinderorganisationer och sociala stödorganisationer	17
2.2.9 Bidrag till pensionärsföreningar	17
2.2.10 Sammanställning av det kontanta bidraget för 2018	18
2.3 Subvention av kommunens lokaler	19
2.4 Kulturutvecklare	20

3. Omvärldsbevakning	21
-----------------------------	-----------

3.1 Administrativt stöd	21
3.1.1 Föreningspool/föreningsråd	21
3.1.2 Administrativt bidrag	23
3.2 Ideellt engagemang	23
3.3 Samarbetet mellan kommunen och föreningar	24
3.3.1 Bidragssystem	25
3.3.2 Digital anslagstavla	26
3.3.3 Dialog och uppmärksamhet	27

4. Metod	30
-----------------	-----------

4.1 Intervju	30
4.2 Enkät	31

5. Resultat	34
5.1 Ideellt engagemang	35
5.1.1 Anledningarna bakom det bristande ideella engagemanget.	36
5.1.2 Hur ska man stimulera ideellt engagemang?	39
5.2 Administration	42
5.2.1 Hur upplever föreningarna administrationen?	43
5.2.2 Administration och bidrag	44
5.2.3 Behov och åtgärder	46
5.3 Relationen mellan föreningslivet och kommunen	52
5.3.1 Bidragssystemet	52
5.3.2 Kommunikation	55
5.3.3 Samverkan	57
5.4 Lokaler och anläggningar	60
5.4.1 Ekonomiska skillnader	60
5.4.2 Praktiska skillnader	62
5.5 Kartläggning av ansvar för elljusspår och anläggningar	64
6. Slutsats och förslag på åtgärder	68
6.1 Hur mår föreningarna i Hylte kommun?	68
6.2 Förslag på åtgärder	70
6.2.1 Ideellt engagemang	70
6.2.2 Administration	71
6.2.3 Relationen med kommunen	72
6.2.4 Lokaler och anläggningar	73
6.2.5 Ansvar för elljusspår och anläggningar	74
6.3 Avslutning	74
Referenslista	75
Bilagor	76

1. Inledning

I Sverige är det ca tre miljoner människor som är ideellt engagerade. Det är över hälften av Sveriges befolkning mellan 16-74 år. Det svenska föreningslivet består av cirka 150 000 ideella föreningar och tillsammans med övriga ideella organisationer omfattar det civila samhället cirka 240 000 organisationer. Våldigt många av de som engagerar sig är engagerade i flera föreningar samtidigt. I Sverige är det i snitt tre medlemskap per person. I snitt lägger en föreningsaktiv person femton timmar i månaden på sitt ideella engagemang vilket gör att Sverige är ett av världens mest engagerade länder. Det starka engagemanget har haft och har fortfarande en stor påverkan på samhällsklimatet. Den ideella sektorn möjliggör för människor att organisera sig och uttrycka sina åsikter vilket är en fundamental egenskap för ett öppet och demokratiskt samhälle¹. Det starka civilsamhället bidrar med betydande resurser för det svenska samhället. Det för med sig flera positiva aspekter så som delaktighet, gemenskap och kontaktskapande². Forskning visar också på att människor som deltar i föreningslivet utvecklar ömsesidig respekt för varandra. När de socialiseras, får förtroendeuppdrag och ingår i en gemenskap så förbättras tilliten. Tillit är väsentlig för ett välfungerande samhälle men det är även viktigt för den enskilda individens välmående och hälsa. God hälsa handlar mer än att bara motionera, det innebär även att man upplever sitt liv som meningsfullt och får tillgång till en gemenskap som man känner sig trygg i³.

I Hylte kommun finns det 143 föreningar. Majoriteten av föreningarna i kommunen är idrottsföreningar. Det finns totalt 42 stycken idrottsföreningar i kommunen vilket utgör ca 30 procent av alla föreningar. 2018 genomförde Hylte kommun tillsammans med Region Halland ungdomsenkäten LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitik) som visade på att antalet ungdomar som är medlem i en förening har minskats från senaste gången ungdomsenkäten genomfördes. 2014 var året då ungdomsenkäten senast genomfördes och resultatet visade då att 62 procent av ungdomarna var medlem i en förening. 2018 hade den siffran sjunkit till 50 procent. Samtidigt visar ungdomsenkäten att 40 procent av killarna och 27 procent av tjejerna upplever att det finns ganska lite eller ingenting att göra på fritiden. Hylte kommun ligger också lågt i förhållande till rikssnittet, rikssnittet för ungdomar som är medlem i en förening ligger på 60 procent⁴.

1.1 Syfte och utredningsdirektiv

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 19:e juni 2017 fick arbets- och näringslivsnämnden i uppdrag att ta fram ett utredningsdirektiv för en utredning som ämnade undersöka hur föreningslivet i Hylte kommun mår. Den 3:e juni 2018 beslutades det att kommunstyrelsen skulle ge arbets- och näringslivsnämnden i uppdrag att genomföra utredningen utifrån de utredningsdirektiv som togs fram (KS0106). Utredningen startades den 1:a maj 2019 och skulle genomföras under en sju månadersperiod.

Syftet med utredningen är att den ska på ett övergripande plan leda till att ta reda på hur Hylte kommun kan skapa största möjliga kundnytta för invånare och föreningar med hänsyn till ekonomiska och praktiska förutsättningar.

¹ Von Essen, Jegermalm & Svedberg, 2015. Folk i rörelse – medborgerligt engagemang 1992-2014.

² MILSA – stödplattform för migration och hälsa, Malmö Högskola.

³ Von Essen & Wallman Lundåsen, 2016. Ideellt arbete inom idrottsrörelsen. Riksidrottsförbundet.

⁴ Att vara ung i Hylte – Lokal uppföljning av ungdomspolitik 2018. Hylte kommun

Utredningsdirektiven är uppdelade i fyra punkter, dessa är;

1. Hur mår föreningarna?

Skapa en nulägesbild över vad som är föreningarnas stora utmaningar och framgångsfaktorer. Vilka förändringar har skett i föreningslivet och hur upplever föreningarna sina möjligheter idag jämfört med tidigare år? Hur ser de på framtiden?

2. Administrativt stöd till föreningar

Utreda möjligheten till ett kommunalt finansierat administrativt stöd⁵ till föreningarna. Vilka behov finns och hur kan detta stöd organiseras?

3. Driftsformer och anläggningar

Skapa en uppfattning om vilka eventuella skillnader i ekonomiska förutsättningar som det finns för olika föreningarna beroende på driftsformer. Finns det någon skillnad mellan de föreningar som ansvarar för egna anläggningar i jämförelse med de föreningar som hyr lokal/anläggning av kommunen eller från en extern aktör?

4. Ansvar för motionsspår och vandringsleder

Utreda var ansvaret ligger för de olika motionsspår, vandringsleder, anläggningar och omliggande grönområden som finns i kommunen. Finns det möjligheter att samordna detta ansvar och hur kan det i så fall organiseras?

1.2 Disposition

Rapporten inleddes med ett introduktionskapitel där föreningslivets relevans för samhällsklimatet presenterades. I introduktionskapitlet fick även läsaren ta del av utredningsdirektiven som utredningen har utgått ifrån, samt syftet med utredningen. I kapitel 2 kartläggs kommunens totala stöd för föreningslivet, så som det ser ut i skrivande stund. Det totala stödet innefattar: 1. Föreningsutvecklare, 2. Kontant stöd, 3. Subventioner av lokaler och anläggningar, 4. Kulturutvecklare.

I kapitel 3 kommer det att presenteras en omvärldsanalys. Omvärldsanalysen genomfördes både som en förberedning för utredningen, men inhämtning av material och forskning genomfördes även under utredningens gång. Kapitel 3 är indelat i tre avsnitt; 1. Administrativt stöd, 2. Ideellt engagemang och 3. Relationen med kommunen. Anledningen till den valda indelningen var att det oftast är dessa tre komponenter som är de övergripande fokusområdena i föreningslivet och majoriteten av utredningen har fokuserat på dessa punkter. Kapitel 4 innehåller en metodologisk redogörelse, i det kapitlet kommer det att redovisas hur insamlingen av materialet har gått till.

Kapitel 5 är det största kapitlet sett till sidomfång och behandlar utredningens resultat. Kapitlet är indelat i fem delar, som alla behandlar olika delar av det resultatet som har samlats in. Kapitlet behandlar följande delar; 1. Ideellt engagemang, 2. Administrativt stöd, 3. Relationen med kommunen, 4. Lokaler och Anläggningar, 5. Kartläggning av ansvar för elljusslingor och anläggningar. Alla dessa delar innehåller även underrubriker för att konkretisera innehållet. Rapporten avslutas med en slutsats och förslag på åtgärder. I denna del kommer utredningen att besvara den övergripande huvudfrågan ”Hur mår föreningarna i Hylte kommun?” samt ge förslag på konkreta åtgärder som, utifrån denna utredning, bedöms fylla ett behov bland föreningarna i Hylte kommun.

⁵ Med administrativt arbete avses de arbetsuppgifter som görs i föreningar för att hantera ekonomi (betalning, fakturering, bokföring, redovisning mm), medlemsregistrering, bokning av lokaler och hallar, söka och redovisa bidrag, hantering av försäkring och licenser, skriva protokoll, upprätta stadgar eller liknande uppgifter.

2. Kommunens totala stöd

I det här avsnittet kommer det att redovisas för hur kommunen arbetar för att stödja föreningslivet. Kapitlet kommer att presentera en detaljerad översikt av kommunens totala stöd till föreningslivet. Önskar man att inte gå igenom alla sidor presenteras här en kort sammanfattning. Det finns fyra centrala stödfunktioner som är en del av det totala stödet som föreningarna kan ta del av;

- Föreningsutvecklare
- Kontant stöd
- Lokalsubventioner
- Kulturutvecklare

Föreningsutvecklaren fungerar som föreningens kontaktperson inom kommunen. Kulturutvecklaren arbetar inte specifikt mot föreningslivet men är en stödfunktion som de kan ta del av, framförallt de föreningar som bedriver en kulturell utåtriktad verksamhet. Kommunen betalade ut 2 891 151 kronor i kontanta bidrag år 2018. Det största stödet mot föreningslivet är subventioner av kommunens lokaler. 2018 subventionerade kommunen totalt 8 309 078 kronor till föreningslivet.

2.1 Föreningsutvecklare

Syftet med att ha en föreningsutvecklare är att tillhandahålla föreningarna med en kontaktperson i kommunen som de kan kontakta vid behov. Föreningsutvecklaren fungerar därmed som spindeln i nätet och kan hänvisa föreningarna till lämpliga kommunanställda som kan bistå föreningarna med eventuella funderingar som de kan ha. Föreningarna kan även kontakta föreningsutvecklaren för att diskutera bokning av halltider i kommunens lokaler. Det är även föreningsutvecklaren som handlägger bidragen och bistår med assistans för föreningarna ifall det råder några oklarheter kring bidragens utformning. Föreningsutvecklaren kan även bistå med personlig rådgivning till föreningarna. Den personliga rådgivningen kan handla om utvecklingsstrategier för föreningarna eller diskutera lösningar på svårigheter som föreningen upplever.

2.2 Kontant stöd

Hylte kommun erbjuder föreningar bidrag utifrån vissa premisser. Det finns en bred variation av bidrag för föreningar att söka som baseras på föreningens verksamhet och målgrupp. För att kunna söka bidrag så behöver föreningen uppfylla vissa allmänna bestämmelser för att vara berättigad till att söka bidrag.

Den sökande föreningen behöver;

- En stabilitet och omfattning att kommunalt stöd kan motiveras.
- Antagit stadgar, valt styrelse och revisorer samt varit verksam under minst 6 månader.
- Präglas av demokratiska värderingar och värna om alla människors lika värden. Att föreningen arbetar utefter dessa värderingar ska framgå i föreningens stadgar.
- Ha minst 10 medlemmar.
- Vara verksam inom kommunen.
- Årligen skicka in följande handlingar till arbets- och näringslivsnämnden:
 1. Föreningsregister, 2. Verksamhetsberättelse, 3. Ekonomisk rapport, 4. Revisionsberättelse, 5. Alkohol- och drogpolicy.

Uppfyller föreningen dessa bestämmelser har föreningen möjligheten att söka bidrag. Hylte kommun har en variation av bidrag som går att söka utifrån föreningens verksamhet. De olika bidrag som finns att söka är;

- Lokal- och anläggningsbidrag
- Lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd)
- Ledarutbildningsbidrag
- Startbidrag
- Investeringsbidrag till idrottsföreningar
- Kulturbidrag
- Bidrag till samlingslokaler
- Bidrag till funktionshinderorganisationer och sociala stödorganisationer
- Bidrag till pensionärsföreningar

2.2.1 Lokal- och anläggningsbidrag

Det här bidraget går att söka av föreningar som för sin verksamhet driver egen anläggning eller hyr anläggning som inte subventioneras av kommunen. Till hyrda lokaler som inte är kommunala kan föreningen få bidrag med högst 50 procent av den godkända kostnaden, dock med högst 200 kronor per medlem och år. Bidraget betalas också bara ut i de fall kommunala anläggningar och lokaler inte finns tillgängliga eller då särskilda skäl finns för uthyrning av utomstående lokaler. En förening kan via detta bidrag få maximalt 15 000 kronor per år. För att bli berättigad till bidrag för förhyrda lokaler behöver föreningen tillhandahålla verifikation på betalda kostnader, kopior på kvitton och fakturor, det innebär att ansökan sker för föregående år. För de föreningar som har egna anläggningar kan föreningar både få grundbidrag och bidrag per kvadratmeter för lokaler och anläggningar belägna i Hylte kommun. De bestämmelser som gäller då är följande;

Förutsättning för bidrag	Möjligt bidrag
Grundbidrag- föreningar med klubbstuga som har fasta avgifter för el, vatten, avlopp, telefoni/internet mm.	7000 kr
Omklädningsbyggnad/klubbstuga med dusch, värme samt klubbrum använd året runt – maximalt för 120 kvadratmeter.	100 kr / kvadratmeter
Fotbollsplans, gräs: används till träning och seriespel, seniorer	15 000 kr
Fotbollsplan, gräs: används till träning och juniorspel	7500 kr
Fotbollsplan, grus: används till träning	4000 kr
Elljusspår, utgår under förutsättning att spåret hålls i ett vårdat skick. Princip: ersättning utgår för kostnader till belysning, röjning samt översyn av spår	5 kr / metern.
Övriga spår Princip: ersättning bör utgå för materialkostnad	Ersättning efter särskild prövning
Tennisbana med grusbeläggning	2500 kr
Tennisbana med asfaltbeläggning	750 kr
Övriga lokaler såsom skjutbanor, motionsbanor, golfbanor, bandyplan (naturis), ishockeyrink (naturis) mm	Ersättning efter särskild prövning
Övriga lokaler såsom dragkamp: tränings- och tävlingsplan, ridbana: tränings- och tävlingsplan	7 500 kr

2.2.2 Lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd)

Ansökan om lokalt aktivitetsstöd är baserad på antalet grupptillfällen där ersättningsbeloppet för närvarande uppgår till 20 kronor per grupptillfälle och antal stödberättigad deltagare där ersättningsbeloppet för närvarande uppgår till 6 kronor per deltagare. Ideell idrottsförening som är medlem i ett specialidrottsförbund (SF) anslutet till Riksidrottsstyrelsen (RS) har rätt att erhålla LOK-stöd. Därutöver har idrottsföreningar som tillhör ett idrottsförbund som har ett av RS godkänt samarbetsavtal med SF samma rättighet. Övriga icke idrottsföreningar som bedriver organiserad ungdomsverksamhet har samma rättighet att ansöka bidraget. Föreningen ska ha minst 10 medlemmar i åldern 7-25 år. Stödberättigad verksamhet ska utveckla intresset för idrott och andra föreningsaktiviteter för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning och främja möjligheterna till en allsidig träning efter vars och ens fysiska och psykiska förutsättningar. Verksamheten ska vidare utveckla kvaliteten i dess barn- och ungdomsverksamhet utifrån ett barnrättsperspektiv och i all verksamhet i övrigt så att verksamheten främjar en god etik, ökat deltagande, ideellt engagemang, jämställdhet och integration.

Förutsättningarna för att en gruppaktivitet ska vara stödberättigad är att den ska pågå i minst 60 minuter, ledas av minst en ledare utsedd av föreningen. En stödberättigad gruppaktivitet behöver bestå av minst 3 deltagare. En förening kan enbart få bidrag för högst 30 deltagare per gruppaktivitet. Gruppaktiviteten ska innehålla en gemensam samling och avslutning. Ledaren ska ha fyllt 13 år och vara medlem i föreningen. Ledaren får inte vara ansvarig för flera gruppaktiviteter samtidigt. När aktiviteten leds av en ledare erhåller föreningen ett grupptillfällesstöd om 20kronor/gruppaktivitet. Deltagarstöd utgår för deltagare som under det kalenderår aktiviteten genomförs fyller lägst 7 år och högst 25 år. För deltagare med funktionsnedsättning finns ingen övre åldersgräns. Deltagare får endast ingå i en gruppaktivitet per förening och veckodag.

2.2.3 Ledarutbildningsbidrag

Bidragets syfte är att underlätta och stimulera föreningarna att utbilda ledare för sin verksamhet och avser dem som redan är ledare eller kommer att arbeta som ledare eller funktionär i kommunens föreningar. Förening som är berättigad att söka detta bidrag måste ha minst 10 medlemmar i åldern 7-25 år. Utbildningen som föreningen önskar få stöd för ska bedrivas efter av organisationen fastställd plan som i huvuddrag anger utbildningens mål, innehåll och omfattning. Utbildningen ska omfatta minst 1 och max 12 kursdagar. Bidrag kan även utgå till lokala kurser anordnade av förening-/ar efter rekommendation och medverkan av distrikts- eller riksorganisation.

Maximalt utbetalas 2500 kronor per deltagare och kurs, men bidraget kan inte vara högre än kursavgiften. Bidrag utgår inte för yrkesutbildning eller kursdeltagande under pågående yrkesutbildning i ämnet. Inte heller utgår bidrag för deltagande i konferenser, möten, läger eller andra sammankomster som kan anses ingå i föreningens normala verksamhet. Föreningarna uppmärksammas på att utbildningsbidraget syftar till en allmän ledarutbildning.

Maximalt bidrag per år och förening, föreningens storlek:	Belopp:
0–99 bidragsberättigade medlemmar:	5000 kronor
100–299 bidragsberättigade medlemmar:	8000 kronor
300 el. fler bidragsberättigade medlemmar:	12 000 kronor

2.2.4 Startbidrag

Bidraget avser att främja nybildning av lokala föreningar i Hylte kommun. Startbidrag kan beviljas med maximalt 1500 kronor till nystartad förening. Föreningen ska ha verkat i minst 6 månader med regelbunden organiserad verksamhet för att vara berättigad till detta bidrag.

2.2.5 Investeringsbidrag

Bidrag utgår till förening som avser att göra investeringar för sin verksamhet. Bidragets storlek grundas på det man i ansökan presenterar och vill genomföra nästkommande år. Bidraget är riktat mot idrottsföreningar som bedriver en regelbunden organiserad verksamhet.

Bidrag utgår efter särskild prövning till;

- Iordningställande eller upprustning av föreningsägda idrottsplaner och motionsbanor belägna i Hylte kommun
- För om- och tillbyggnad av föreningsägda klubbhus och dylikt belägna i Hylte kommun
- För nyanskaffning av material, maskiner, redskap, inventarier och dylikt som har en varaktighet på minst fem år.

2.2.6 Kulturbidrag för föreningar

Bidraget kan sökas av föreningar/organisationer med kulturellt syfte som bedriver regelbunden, planerad, utåtriktad kulturverksamhet. Bidragets storlek grundas på den verksamhets-/aktivitetsplan som föreningen presenterar och det antal arrangemang som föreningen tänker genomföra nästkommande år.

De föreningar som är berättigade till detta bidrag är kulturarrangerande föreningar/organisationer vars huvudsakliga syfte är att arrangera verksamheter inom kulturmiljövård, litteratur, teater, film, musik, dans, bild och föreläsningar mm. Eller kulturövande föreningar/organisationer vars huvudsakliga syfte är kulturell verksamhet inom densamma teman. Stöd ges till kulturföreningar vars verksamhet bidrar till ett rikt och mångsidigt kulturliv i kommunen och skapar möjligheter för eget skapande inom olika kulturområden. Verksamheter som engagerar och/eller riktar sig till barn och ungdomar och sådana som underlättar jämställdhet och integration i samhället prioriteras.

Kriterier för stöd:

- Föreningen/organisationen ska bedriva en kontinuerlig, utåtriktad kulturell verksamhet.
- Aktiviteter ska vara öppna för allmänheten som ska informeras genom annonsering eller på annat sätt.
- Texten ”Med stöd av Hylte kommun” ska finnas med i tryckta eller digitala annonser och material.
- Ansökan ska innehålla en aktivitetsplan med uppgifter om typ av aktiviteter, tidpunkter, beräknade kostnader och intäkter samt eventuella samarbetspartners.

2.2.7 Bidrag till samlingslokaler

Med samlingslokal avses lokal som på en ort inom kommunen hålls öppen och tillgänglig för allmänheten, skolor, lokala föreningar och organisationer. Syftet med bidraget är att skapa och stödja mötesplatser för kommuninvånarna. Samlingslokalen skall vara knuten till en förening eller organisation som har ansvaret för denna lokal. Föreningen ska ha sin huvudsakliga verksamhet inom Hylte kommun. Förening som erhåller bidrag får inte upplåta lokalen till sammanslutning eller enskild som bedriver främlingsfientlig och/eller odemokratisk verksamhet, inte heller till verksamhet som befaras medföra ordningsstörningar eller innebära olaglig verksamhet.

Kriterier för stöd:

- Samlingslokalen skall vara friliggande och av god standard.
- Kvadratmeterytan avser ytan för samlingslokalen, samt scen och kök.
- Kommunen äger rätt att mäta upp den totala kvadratmeterytan.
- Minst 10 arrangemang per år krävs för att ha rätt till bidrag.

Med arrangemang menas de tillfällen då samlingslokalen nyttjas utöver föreningens interna möten. Bidraget fördelas mellan de ansökande föreningarna med 50 procent av de anvisade medlen till antal kvadratmeteryta, samt 50 procent till antal arrangemang som är redovisade och bokförda för respektive samlingslokal föregående verksamhetsår. Antalet arrangemang och således nyttjandegrad styr hur stort bidraget blir till respektive samlingslokal.

2.2.8 Bidrag till funktionshinderorganisationer och sociala stödorganisationer

Bidrag kan sökas av handikappföreningar och stödorganisationer som bedriver stödverksamhet för personer boende i Hylte kommun. Bidragets storlek grundas på den verksamhet som föreningen tänker genomföra nästkommande år. Syftet med bidraget är att stödja verksamhet som är gynnar funktionshindrade eller andra utsatta grupper. Föreningar/organisationer vars huvudsakliga syfte är att stödja funktionshindrade eller personer med behov av annat stöd är berättigade till det här bidraget.

Kriterier för stöd:

- Föreningen/organisationen ska bedriva en kontinuerlig utåtriktad stödverksamhet.
- Texten ”Med stöd av Hylte kommun” ska finnas med i tryckta eller digitala annonser och material.
- Ansökan ska innehålla uppgifter om vad bidraget är avsett att användas till.
- Arbets- och näringslivsnämnden kommer vid prioritering att lägga stor vikt vid föreningens möjlighet att bedriva verksamheten enligt verksamhetsplanen. En viktig grund för denna bedömning är hur föreningarna använt ev. tidigare erhållna medel.

2.2.9 Bidrag till pensionärsföreningar

Bidraget avser att vara ett ekonomiskt stöd till pensionärsföreningar för deras administration och verksamhet. Bidraget är uppdelat i två delar, ett grundbidrag och ett aktivitetsbidrag. Bidraget kan sökas av pensionärsförening som bedriver verksamhet för pensionärer som är folkbokförda i Hylte kommun. Föreningen skall ha minst 10 medlemmar över 65 år. Grundbidraget till pensionärsföreningar utgår till 2500 kr. Aktivitetsbidraget är en rörlig del baserat på antalet aktiviteter hos samtliga sökande föreningar. Antalet sökande föreningar samt deras aktiviteter kan pendla från år till år och därmed även bidragsbeloppet. Antalet sökande föreningar, samt totalt antal aktiviteter i dessa föreningar styr hur stort bidraget blir till respektive förening.

Kriterier för aktivitetsbidrag är:

- Aktiviteten ska bestå av minst 5 bidragsberättigade medlemmar.
- Aktiviteten ska pågå i minst 45 minuter.
- Aktiviteten ska innehålla en gemensam samling och avslutning.
- Aktiviteten ska ledas av minst en ledare som ska delta under hela aktiviteten.
- Ledaren ska vara utsedd av föreningen.
- Ledaren får inte vara ansvar för flera gruppaktiviteter samtidigt.

- Aktiviteten ska genomföras av föreningen, bidrag utgår ej för aktivitet som anordnas av riksorganisation, distrikt eller samarbetsorgan.
- Aktivitetskort ska föras, ledare skall intyga att uppgifterna på korten stämmer.
- Aktivitetskort förvaras i föreningen och inlämnas till kommunen vid eventuell kontroll.

2.2.10 Sammanställning av det kontanta bidraget för 2018

Den totala summan för bidragen som Hylte kommun betalade ut 2018 var 2 891 151 kronor. Nedan följer en tabell över hur dessa medel har fördelas utöver respektive bidragsform. Värt att nämna är att det framkommer fler bidragsformer i denna tabell än vad som redovisades i avsnitten ovan. Merparten av bidragen är sökbara för föreningar. Resterande bidrag betalas ut årligen till specifika föreningar och baseras på politiska beslut. De bidrag som inte finns som sökbara för alla föreningar men som redovisas nedan är; bidrag till studieförbund, övriga bidrag, bidrag till föreningsdrivna fritidsgårdar och skötsel- och arrendebidrag. I redovisningen nedan står det att kommunen har betalat ut 551 625 kr i lokalt aktivitetsstöd. Värt att notera är att 250 000 kr av denna utbetalning är en del av ett åtgärds paket som finansierades med statliga medel. Åtgärds paketen gick ut till de kommuner som åtog sig extra ansvar för mottagande av flyktingar. Kommunen valde då att använda en del av det åtgärds paket till att öka det lokala aktivitetsstödet. Man fördelade ut det över tre år. Totalt dessa tre år har det betalas ut 750 000 kr extra i lokalt aktivitetsstöd. Det är viktigt att tydliggöra det eftersom det inte är en del av den ordinarie budgeteringen av det lokala aktivitetsstödet.

Lokal och anläggningsbidrag	409 670 kronor
Lokalt aktivitetsstöd	551 625 kronor
Ledarutbildningsbidrag	19 500 kronor
Startbidrag	0 kronor
Investeringsbidrag för idrottsföreningar	344 755 kronor ⁶
Kulturbidrag för föreningar	130 000 kronor
Bidrag till samlingslokaler	430 000 kronor
Bidrag till funktionshinderorganisationer och sociala stödorganisationer	100 000 kronor
Bidrag till pensionärsföreningar	50 000 kronor
Bidrag till studieförbund	299 540 kronor
Övriga bidrag	117 564 kronor
Bidrag till föreningsdrivna fritidsgårdar	20 000 kronor
Skötsel- och arrendebidrag	418 495 kronor ⁷

Sammanlagt får idrottsföreningar majoriteten av de kontanta bidragen från kommunen men värt att tilläggas är att idrottsförening är till antalet den dominerande kategorin i föreningslivet. Ca 30 procent av alla föreningar i kommunen är idrottsföreningar. Totalt går 54 procent av de kontanta bidragen till en förening som bedriver en idrottsverksamhet.

⁶ Samverkans organet Hylte hembygds krets har fått utbetalt ett bidrag på 100 000 kronor som bokförs under kategorin "Investeringsbidrag för idrottsföreningar".

⁷ Skötsel och arrendebidrag utgår till de föreningar som, i överenskommelse med kommunen, åtar sig att underhålla kommunens mark i vilket de får bidrag för.

2.3 Subvention av kommunens lokaler

För att minska den ekonomiska belastningen för bokning av anläggningar/lokaler så subventionerar kommunen sina anläggningar/lokaler till föreningar. Föreningarna får då hyra kommunens anläggningar/lokaler till ett bestämt och nedsatt pris. Många är inte medvetna om att kommunens subvention är ett betydligt högre stöd till föreningslivet än vad det kontanta bidraget är. I det här avsnittet kommer det att redovisas för hur subventionen av lokaler och anläggningar till föreningslivet ser ut. Förhoppningsvis kan det leda till en ökad förståelse kring kommunens totala stöd till föreningslivet. Kommunen tillhandahåller anläggningar och lokaler för att föreningslivet ska ha en plats att bedriva sin verksamhet. Uträkningen av subventionerna har även utgått från att vissa anläggningar/lokaler är enligt lag nödvändig för att skolverksamheten ska kunna bedriva sin verksamhet. I uträkningen av subventionerna har därför skolverksamhetens närvaro räknats bort från de totala kostnaderna för varje anläggning/lokal så att det blir en representativ bild över hur mycket av anläggningarna/lokalerna som används av föreningarna. Totalt har kommunen subventionerat lokalkostnader för 8 309 078 kr år 2018. Sex stycken anläggningar/lokaler har varit med i beräkningen. Tre stycken gymnastikhallar har inte varit med i beräkningen då det inte har funnits tillräckligt med uppgifter för att göra en korrekt bedömning kring subventionen i dessa hallar. Dock förekommer det föreningsverksamhet i dessa hallar där föreningarna hyr till ett subventionerat pris.

Följande tabell kommer att redovisa fem av sex anläggningar/lokaler. Den sjätte anläggningen kommer att redovisas separat eftersom det råder annorlunda bestämmelser kring den anläggningen. I tabellen redovisas den totala kostnaden (exklusive skolverksamheten) för anläggningen/lokalen. Utifrån den totala kostnaden har en taxa per öppen timme räknats fram. Föreningarna har en egen taxa och den totala inkomsten har därmed räknats ut genom att multiplicera föreningstaxan med antalet föreningsbokade timmar. Kostnaderna som blir över efter inkomsterna från föreningslivet blir därmed den totala subventionen. Man kan säga att subventionen är passiv eftersom den minskar desto mer bokade timmar föreningarna har. Men värt att notera är att kommunen tillhandahåller anläggningarna/lokalerna för att föreningarna ska kunna bedriva sin verksamhet och av den anledningen har utredningen valt den här uträkningen. När det kommer till Ridhuset och Torulund, två kommunala anläggningar så betalar inte föreningen någon kostnad för att bedriva sin verksamhet där. Av den anledningen blir hela anläggningen en subvention till föreningen som har sin verksamhet i den anläggningen.

	Gamla Hallen	Unnaryd sporthall	Örnahallen	Ridhuset	Torulund
Total kostnad	814 709 kr	1 582 114 kr	3 648 817 kr	374 868 kr	400 404 kr
Taxa/tim	198 kr/tim	319 kr/tim	982 kr/tim		
Förenings taxa/tim	60 kr/tim	85 kr/tim	85 kr/tim	0 kr	0 kr
Inkomst från förening	54 00 kr	36 593 kr	100 109 kr	0 kr	0 kr
Subvention	716 079 kr	1 545 521 kr	3 548 709 kr	374 868 kr	400 404 kr

I tabell nedan redovisas uträkningen för Örnvallen. Den är lite mer komplicerad och innehåller fler komponenter än övriga anläggningar/lokaler och har därför blivit placerad i en separat tabell. Örnvallen är en friidrottsanläggning som har både konstgräs och vanlig gräsplan. Den vanliga gräsplanen används i stort sett uteslutande av en förening som betalar in en schablon för en säsong.

2018 var den schablonen 55 000 kronor. För den inbetalningen får föreningen rätten att använda planen som dem själva önskar. Konstgräsplanen har en taxa för seniorer och en taxa för juniorer som redovisas i tabellen. Örnvallen används i stort sett uteslutande av föreningar och således blir anläggningen ett stöd till föreningslivet.

Örnvallen	
Total kostnad	1 779 572 kr
Örnvallen Gräs	
Kostnad för förening	55 000 kr
Örnvallen konstgräs	
Kostnad Junior	100 kr/tim
Intäkter junior	10 750 kr
Kostnad Senior	200 kr/tim
Intäkter Senior	35 000 kr
Total inkomst	100 075 kr
Total subvention	1 679 497 kr

2.4 Kulturutvecklare

I kommunen finns det också en kulturutvecklare som inte specifikt riktar sig mot föreningslivet men är en resurs som föreningslivet kan ta del av. Kulturutvecklaren arbetar bl.a. för att utveckla kommunens kulturella mötesplatser. Kommunen har flera byar där det förekommer mycket kultur och kulturutvecklaren arbetar därför med att stimulera kulturella aktiviteter i hela kommunen genom samarrangemang med föreningar och fria aktörer. Det är också kulturutvecklaren som har ansvar för bidraget ”kulturstöd för projekt och arrangemang”. Det traditionella kulturstödet som finns i kommunens bidragsnormer går att söka en gång per år, och föreningen söker då för kommande år. Det innebär att föreningen behöver ha bestämt sig för kommande års aktiviteter vilket inte alltid upplevs som enkelt av föreningarna. ”Kulturstöd för projekt och arrangemang” utvecklades i samråd med det fria kulturlivet och fungerar därmed som ett komplement för det traditionella kulturstödet då stödet går att söka tre gånger på ett år. Syftet med stödet är att stimulera spontant kulturskapande. Totalt ges det ut 200 000 kr på ett år fördelat över tre tillfällen, vår, sommar och höst. Värt att notera är att stödet kan sökas av privatpersoner eller sociala grupper, det behöver således inte vara en förening även om föreningar är välkomna att söka stödet. Kulturstödet kan sökas för enstaka- och/eller en serie av kulturarrangemang som är öppna för allmänheten och som äger rum i Hylte kommun. Projektet/arrangemanget bör innefatta en eller flera av följande kulturformer: dans, musik, teater, litteratur, scenkonst, bildkonst, film, design, konsthantverk samt kulturarv.

Projekten och arrangemangen som prioriteras är;

- Projekt/arrangemang med hög konstnärlig kvalitet
- Projekt/arrangemang som kan intressera och nå en publik i Hylte kommun
- Projekt/arrangemang som kan bidra till utveckling av Hylte kommuns kulturliv
- Projekt/arrangemang som kan öka tillgängligheten till kultur för medverkande och målgrupper med olika bakgrund och förutsättningar
- Projekt/arrangemang som kan bidra till goda arbetsvillkor och arbetsmöjligheter för kulturskapare i Hylte kommun

3. Omvärldsbevakning

I det här avsnittet kommer det att redogöras för det material som utredningen har använt som inspirationskälla. Materialet som presenteras kommer att vara aktuellt i förhållande till de teman som kommer att behandlas i resultatet. De teman som kommer att presenteras i det här avsnittet är Administrativt stöd, Ideellt engagemang och Samarbete mellan föreningslivet och kommunen. Under varje tema kommer det att i vissa fall finnas underrubriker för att tydliggöra informationen. I avsnitt 4.1 kommer det att presenteras två koncept, föreningspool/föreningsråd och administrativt bidrag. Avsnitt 4.2 kommer att lyfta fram hur det ideella engagemanget ser ut i Sverige och vilka faktorer som är viktiga för att stimulera ideellt engagemang. 4.3 kommer att visa hur kommuner runt om i landet arbetar med att förstärka samarbetet med föreningslivet och avsnittet kommer att vara indelade i följande underrubriker; bidragssystemet, digital anslagstavla och dialog och uppmärksamhet

3.1 Administrativt stöd

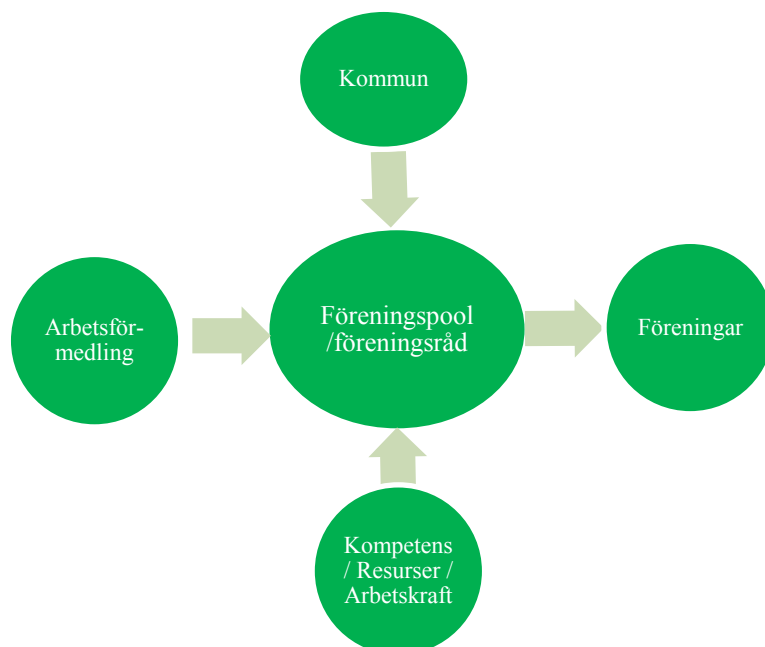
I utredningsdirektiven hade administrativt stöd en egen punkt och utgör således en central del i denna utredning. Av den anledningen har en omvärldsanalys genomförts för att samla in material kring hur andra kommuner arbetar med att förenkla de administrativa arbetsuppgifterna för föreningarna. I regeringens skrivelse ”Palett för ett starkt civilsamhälle”⁸ skriver utredarna att allt fler föreningar och organisationer upplever en ökad byråkratisering som har resulterat i ökade krav på kvalitet vid ansökningar och redovisningar. Även mindre bidrag är behäftade med betydande krav och upplevs betungade. I rapporten förespråkas främst förenklingsarbete som lösning på problemet, det vill säga att myndigheter och kommuner ska se över hur kraven på föreningslivet kan bli mer hanterbara. I det här avsnittet kommer det att redovisas några praktiska exempel på hur andra kommuner arbetar med administrativt stöd.

3.1.1 Föreningspool/föreningsråd

Flera kommuner har valt att upprätta en verksamhet som kallas för föreningspool eller föreningsråd. De kommuner som denna utredning har valt att ägna ett specifikt fokus på är Malmö stad, Göteborg stad, Varberg kommun och Falkenberg kommun⁹. Föreningspoolen är en extern verksamhet som innehåller arbetskraft som föreningslivet kan använda sig av. Gemensamt för dessa kommuner är att de har valt att upprätta denna verksamhet i samarbete med Arbetsförmedlingen då arbetarna i huvudsak består av individer som har någon form av arbetsnedsättning. Verksamheten får således bidrag från både kommunen och arbetsförmedlingen för att bedriva sin verksamhet (se figur 1). Föreningspoolen/föreningsrådet har resurser i form av både kompetens och arbetskraft som de kan använda för att assistera föreningslivet med de utmaningar som föreningarna upplever.

⁸ Palett för ett starkt civilsamhälle, 2016. Statens offentliga utredningar, SOU 2016:13

⁹ För mer information om Malmö stad, Varberg kommun och Falkenberg kommuns upprättande av föreningspool/föreningsråd, besök följande webbadresser: foreningspoolmalmo.se, varbergsforeningsrad.se, falkenbergsforeningsrad.se

Syftet med föreningspool/föreningsråd är att underlätta den administrativa bördan för föreningarna. Huruvida man väljer att strukturera en sådan verksamhet skiljer sig från kommun till kommun. Det som kännetecknar de flesta kommunerna som har en sådan verksamhet är att verksamheten har arbetskraft som föreningarna kan hyra. Arbetsuppgifterna som föreningarna kan få hjälp med kan variera från allt till att söka och redovisa bidrag till att skriva protokoll inför årsmöte. Sådant sker i överenskommelse med föreningspoolen/föreningsrådet. Vad för typ av resurser beror givetvis på vilken kompetens som de anställda inom verksamheten har. Fördelen med en sådan verksamhet är att de anställda, som i vanliga fall kan ha svårt att komma ut i arbetsmarknaden, blir en del av ett större sammanhang. Föreningarna får också hjälp med de administrativa uppgifterna så att de istället kan fokusera på verksamheten. Göteborg stad genomförde 2018 en utredning¹⁰ för att undersöka om föreningslivet är i behov av administrativt stöd och hur det i sådana fall skulle kunna se ut. Det som utredningen visade var att föreningarna upplevde att de administrativa uppgifterna har ökat och det är också de uppgifter som föreningarna lägger majoriteten av sin tid på. Utredning kom fram till att det som föreningarna var främst i behov av var en ökad föreningskunskap och extern assistans för de administrativa arbetsuppgifter. På basis av det som framträdde under utredning beslutades det att upprätta en föreningspool. Det specifika fokus som verksamheten skulle ha i Göteborgs stad var:

- Fokusera på att stödja bidragsgodkända föreningar i grundläggande ekonomiadministration samt att söka och redovisa bidrag.
- Ska fokusera på alla former av föreningar
- Ska erbjuda personligt stöd vid fysiska möten. Även digitala och webbaserade möten ska erbjudas. Användarvänligt informationsmaterial ska tillhandahållas och relevanta utbildningar ska anordnas i samverkan med andra aktörer.

Föreningspoolen i Malmö stad är lite annorlunda. Verksamheten utför inga uppgifter åt föreningarna utan hjälper föreningarna att själva utföra uppgifterna. Det som föreningarna kan få hjälp med är grundläggande ekonomi, bokföringsprogram, få förslag på kontoplan, föra kassabok, upprätta årsredovisning, råd om hur man är som arbetsgivare, revidera stadgar, hålla årsmöte, söka och redovisa bidrag eller olika frågor som uppstår i föreningsarbetet. Föreningspoolen anordnar även utbild-

¹⁰ Utredning om förbättrat administrativt stöd till föreningslivet, 2018. Göteborgs stad.

ningar tillsammans med externa parter. Alla tjänster erbjuds gratis till bidragsgodkända föreningar. Totalt innehåller föreningspoolen sex medarbetare som arbetar med föreningar och en verksamhetschef. Totalt omsätter verksamheten 2,3 miljoner årligen där kommunen står för ca hälften och arbetsförmedlingen ca hälften.

Varbergs föreningsråd är arbetsgivare åt ca 68 anställda som arbetar ute i föreningar som kanslist, vaktmästare eller föreningsassistenter. Syftet med föreningsrådet är att ge individer som annars har svårt att konkurrera på arbetsmarknaden ett arbete, samtidigt som föreningarna får en medarbetare som sköter det dagliga arbetet i föreningen. Totalt är 115 föreningar medlemmar i föreningsrådet, årsavgiften är 300 kr eller 800 kr om förening har en anställd placerad hos sig. De anställdas lön finansieras av lönebidrag från arbetsförmedlingen och de har även ett årligen kommunalt bidrag från kommun, kostnaderna som inte täcks av bidragen finansieras av föreningen. Varberg kommun bidrog med ca 5,2 miljoner till föreningsrådet 2018. Falkenbergs föreningsråd har 18 anställda där tre stycken arbetar som administratörer i föreningsrådet. Resterande av de anställda arbetar ute i föreningar. Totalt avsatte kommunen 1 miljon kronor till föreningsrådet år 2018. När det kommer till Falkenbergs föreningsråd så tar de en avgift från föreningarna på 100 kr per arbetad timme och totalt är det i dagsläget 38 föreningar som köper den här tjänsten.

3.1.2 Administrativt bidrag

En del kommuner har även upprättat en ny bidragsform som föreningar kan söka som är specifikt ämnade för administrativa uppgifter. Det innebär att föreningar har möjligheten att anlita en redovisningsbyrå eller köpa digitala administrativa system och sedan få bidrag för dessa kostnader. Det här alternativet är bra om bedömning är sådan att det finns goda stödsystemet men att föreningar inte har ekonomin för att använda sig av dem. Det skapar även valmöjligheter hos föreningen att använda den tjänst som passar behovet bäst.

Den här strategin har däremot några nackdelar vilket är en av anledningarna till att fler kommuner inte tillämpar det. Ifall föreningarnas främsta bekymmer rörande administrationen är att det tar för lång tid eller att det krävs för mycket arbete så är möjligtvis inte en ny bidragsform det rätta tillvägagångssättet eftersom det innebär att det blir ytterligare ett bidrag att söka. Det skulle även innebära att föreningarna behöver söka efter fungerande stödfunktioner som är bäst lämpade för deras utmaningar, och för de föreningar som inte har en befintlig stödfunktion innebär det ytterligare arbete. Sedan är det inte en självklarhet om ett administrativt bidrag kommer att bidra med så mycket nytta. Det finns en risk att det blir förhållandevis lite pengar per förening om många föreningar ansöker om bidraget¹¹.

3.2 Ideellt engagemang

Föreningens arbete med att få människor att engagera sig ideellt är något som diskuteras ofta. Flera föreningar upplever svårigheter i att rekrytera personer till dess förening trots att siffror visar på att det ideella arbetet ökar i landet, däremot kan formerna variera vilket innebär att man bör vara försiktig hur man bedömer de senaste siffrorna. Riksidrottsförbunden genomförde 2016 en studie med syfte att definiera vad som kännetecknar ideellt arbete och vilka det är som engagerar sig ideellt. Den främsta anledningen till varför folk inte engagerar sig i högre utsträckning beror på tid. De flesta skulle kunna tänka sig att engagera sig ideellt om de hade mer tid för att göra det, då hela

¹¹ Utredning om förbättrat administrativt stöd till föreningslivet, 2018. Göteborgs stad.

52 procent angav det alternativet. Det anmärkningsvärda är att 22 procent svarar att de skulle kunna tänka sig att ta en större roll i föreningen om det fanns flera arbetsuppgifter. Det anmärkningsvärde i det, och framförallt något som bör reflekteras kring, är just att föreningarna upplever att det finns för mycket arbetsuppgifter för dem att klara av. Så det är inte ont om arbetsuppgifter. Det kan därför finnas ett glapp i hur föreningen kommunicerar sina behov till sina medlemmar. Endast omkring 9 procent svarade att arvode skulle kunna få dem att arbeta mer ideellt¹².

Att människor överhuvudtaget börjar arbeta ideellt i en förening beror oftast på att det är med i ett specifikt socialt sammanhang. De har ofta en bekant, vän eller familj som är aktiva i en förening och blir inbjudna på det viset. Oftast är en persons vilja att engagera sig i förening kopplat till om ens egna barn är engagerade i föreningen eller om en familj har varit engagerade i föreningslivet tidigare. Stor del i vad som avgör en persons inställning till föreningslivet beror på den sociala och kulturella miljön som personen har vuxit upp i¹³. Att människor fortsätter att arbeta ideellt kan oftast förklaras av delvis andra motiv än vad som fick dem att engagera sig från första början. Oftast handlar det om att man har utvecklat en lojalitet med föreningen eller att engagemanget har blivit en viktig del av den egna identiteten. En god social sammanhållning och gemenskapen är också betydelsefullt för ett fortsatt engagemang. En viktig del är att föreningen uppmuntrar sina ledare så att ledarna känner att de ägnar sig åt något betydelsefullt och inte bara arbetar¹⁴. Det visade sig att det var viktigt för föreningarna att engagera folk i så ung ålder som möjligt då det bidrog till ett ”naturligt” engagemang för dessa personer¹⁵.

Ett antal länder anammar metoden ”Physical Literacy” som syftar på att stimulera att barn och unga engagerar sig åt flera idrotter samtidigt. Forskning visar att desto fler idrotter som barn och unga håller på med desto högre idrottslig utveckling får de. Ett engagemang i flera idrotter ökar barn och ungas rörelseförståelse vilket ökar kunskapen om olika idrotter. Forskning visar att det genererar en högre idrottslig utveckling. Det resulterar även i att barn och unga utvecklar ett större självförtroende och en högre motivation till att fortsätta sin idrottsliga karriär¹⁶. Samsyn Småland är ett samarbete som utgår från denna modell. Där har flera distrikt idrottsförbund gått samman för att möjliggöra för barn och unga att delta i flera olika idrotter. Det har skett genom att koordinera aktiviteterna så det i bästa möjliga mån inte sammanfaller under samma datum. Det har även visat att det stimulerar ideellt engagemang. Om barnen engagerar sig i flera idrotter så är sannolikheten större att föräldrarna gör så lika så¹⁷.

3.3 Samarbetet mellan kommunen och föreningar

Kommunen utgör en viktig del för föreningar, utan kommunens stöd till föreningslivet hade det varit svårt att bedriva ett aktivt föreningsliv. Föreningslivet i sig är också en väldigt viktig del av kommunens arbete då föreningslivet kan i flera fall fungera som en uppdragsgivare. Det allmänna intrycket verkar också vara att föreningslivet tillhandahåller flera aktiviteter och sammanhang för invånarna, något som kommunen inte skulle kunna bedriva på egen hand. Det är därmed två centrala delar som båda är beroende av varandra.

¹² Von Essen & Wallman Lundåsen, 2016. Ideellt arbete inom idrottsrörelsen, s. 8-9.

¹³ Ibid, s. 35.

¹⁴ Ibid, s. 50

¹⁵ Ibid, s. 41

¹⁶ www.physicalliteracy.ca

¹⁷ Samsyn Småland, Smålands idrottsförbund, SISU

3.3.1 Bidragssystem

De kontanta bidragen utgör en central del av kommunens totala stöd till föreningslivet. Flera utredningar visar däremot att bidragens volymer i allmänhet och föreningarnas intäkter i synnerhet, inte ökar i samma takt som kostnaderna. 2014 genomförde Linköping kommun en utredning¹⁸ för att se över deras bidragsreglemente. För att ge förslag på hur bidragssystemen kan förbättras för att passa föreningslivets utmaningar genomfördes en omvärldsanalys för att undersöka vilka alternativ som finns. Utredningen kom fram till två förslag; förhandlingsbaserade bidrag och normstyrda bidrag.

Förhandlingsbaserade bidrag handlar egentligen om att gå ifrån den traditionella synen på hur bidrag fördelas mellan föreningar. Traditionellt bidragssystem styrs oftast av ett fast regelverk och har sin huvudfokus på mängden aktiviteter eller mängden medlemmar som en förening har. Ett förhandlingsbaserat bidragssystem genererar en mer kvalitativ bedömning av föreningens värde. Istället för att arbeta utefter ett fast regelverk när det gäller fördelningen av resurser kan kommunen välja att tillämpa en metod som bygger på prövning av enskilda fall. Sådana system har implementerats i andra kommuner så som Sandviken, Karlskoga, Botkyrka, Lidköping, Älvkarleby med flera. Det verkar som att det här bidragssystemet lämpar sig i mindre kommuner som inte har alltför många föreningar då ett sådant bidragssystem innebär en ökad arbetsinsats av kommunanställda. I de kommuner som har tillämpat ett sådant bidragssystem så har det inneburit regelbundna förhandlingar eller dialoger med respektive förening för att få fram ett underlag för ställningstagande. De som beslutar hur resurserna ska fördelas brukar generellt bestå av kommunanställda och politiker. Fördelen är att kommunen kan fördela resurserna utefter politiska ambitioner. Modellen används för att även föreningar som är mindre ska ha möjlighet till att få en mer kvalitativ rådgivning då det traditionella bidragssystemet i stor del bygger på kvantitet. Även fast kvantitativa uppgifter finns med i bedömningen skapas det här förutsättningar för en mer kvalitativ värdering av verksamheten. Dialogen resulterar i ett kommunalt beslut om stöd för det kommande verksamhetsåret. Stödet betalas ut i förskott på grundval av planerad verksamhet, en skillnad gentemot det stöd som baserar sig på normerade bidrag. Fördelen med ett sådant system är att dialogen mellan föreningslivet och kommunen stärks, det skapas större trygghet för föreningen inför det kommande verksamhetsåret, det ökar precisionen i föreningsstödet och gör det enklare att arbeta med verksamhetsutveckling. Nackdelen med det här systemet är att det blir svårare att se den verksamhet som föreningen bedriver och för vilka områden som föreningsstödet utgår. Kommunen förlorar en del av kontrollen över de ekonomiska resurserna och får helt enkelt förlita sig på föreningens ord.

Normstyrda bidrag är traditionell och förekommer i de flesta kommuner. Stödet går ut som ett kontantbidrag baserat på den verksamhetsvolym som föreningarna redovisar. Det är vanligen antal medlemmar och antal aktiviteter som är bidragsgrundande. En nackdel kan vara att vad som mäts är främst kvantitativa volymer medan kvalitativa värden är svårare att väga in. Dessutom får både nya och gamla föreningar vars verksamhet inte bygger på täta och regelbundna sammankomster svårare att etablera sig och leva vidare. Ett normativt stödsystem är på grund av det oftast mer anpassat till exempelvis idrottsföreningars verksamheter. Övriga föreningar kan inte på samma villkor uppnå samma volym rörande exempelvis lokalt aktivitetsstöd.

¹⁸ Utredning av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun 2014. Utvärderingsringen.

Utredningen föreslår ett mellanting mellan de två ovan nämnda förslagen. Argumentet är att skillnaden mellan exempelvis kultur- och idrottsföreningar är tillräckligt stora att det bör vara olika bidragsstrukturer för dessa kategorier. Idrottsföreningarna är exempel i större behov av att ha någonstans att hålla till med sin verksamhet. I det sammanhanget lyfter utredningen fram att det statliga aktivitetsstödet under 2010-talet har i det närmaste tredubblats och gett idrottsföreningar ett stort kontanttillskott. Kommunen bör också tydliggöra hur föreningsstödet fungerar. Allt för få vet exempelvis att lokalsubventioner är ett mer omfattande stöd än de kontanta bidragen. Genom att årligen redovisa stödet i form av olika kontanta bidrag och lokalsubventioner kan en bättre grund skapas för diskussioner om hur det kommunala stödet på bästa och mest rättvisa sätt kan utformas. Exempelvis kan det leda till en ökad förståelse i de fall kommunen önskar förändra avgifter för vissa lokaler.

3.3.2 Digital anslagstavla

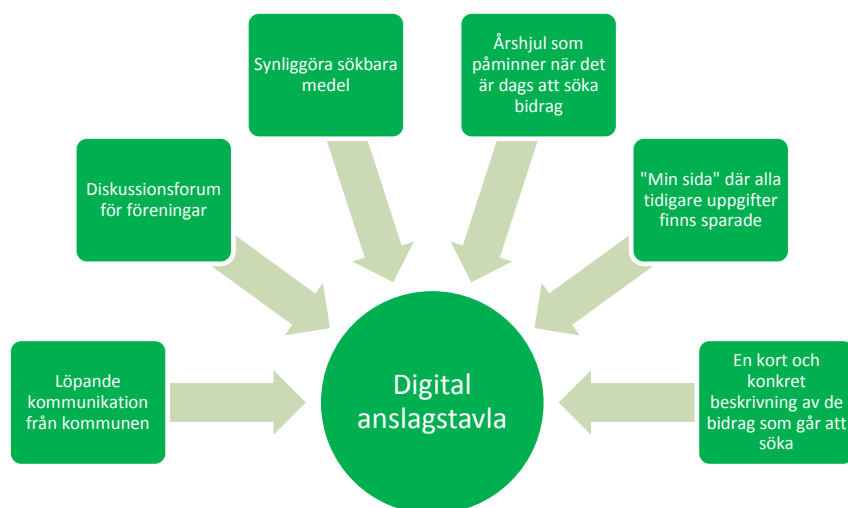
Flera kommuner har implementerat en digital anslagstavla för föreningarna (se figur 2). Syftet med den digitala anslagstavlan är att den ska förenkla och förtydliga bidragssystemen. När Umeå kommun¹⁹ gjorde en utredning över sitt bidragssystem med syfte att underlätta administrationen kring bidragen ansökningarna kom de fram till att det vore effektivt att upprätta en digital anslagstavla. Syftet var att kommunen ville förenkla kommunikationen med föreningarna och förtydliga för föreningarna vilka bidrag som fanns att söka, hur de ska söka dem och underlätta det administrativa arbetet kring bidragsansökningarna. Då flera föreningar upplever att administrationen kring bidragsansökningarna är betungande kan ett digitalt forum förenkla ett sådant arbete. Utredningen visade att föreningar upplever att bidragsansökningarna är komplicerad då det tar mycket tid att redovisa och dokumentera alla dokument varje år. Det efterfrågades därmed en förenkling av dokumenten som kommunen kräver för att distribuera bidrag. Utredningen föreslår därmed att den digitala anslagstavla ska innehålla funktionen ”min sida” där alla tidigare ansökningar finns sparade så föreningarna endast kan ändra uppgifterna som skiljer sig från år till år.

Värmdö kommun²⁰ genomförde 2014 en utredning och kom då också fram till att en virtuell mötesplats var efterfrågad bland föreningarna. Den mötesplatsen skulle använda det kommunala intranätet som inspiration och kan bidra till att föreningarna kan utbyta kunskaper och tips med varandra. Liknande slutsats framkom i ABF Stockholms utredning²¹ angående föreningslivet i stadsdelen Enskede – Årsta – Vantör. Utredningen ämnade utreda och föreslå åtgärder för ett ökat samarbete mellan föreningar men också mellan föreningar och kommunen. En av slutsatserna för att uppnå det var att upprätta ett digital forum där föreningar kunde diskutera med varandra om eventuella utmaningar eller svårigheter. Det digitala forumet kunde därmed fungera som ett diskussionsforum för föreningar att utbyta erfarenheter och även informera om kommande aktiviteter. Samtidigt kunde det digitala forumet användas för att förenkla kontakten med kommunen.

¹⁹ Umeå fritid, 2017. Utredning av stödet till civilsamhället genom föreningsbyrån remissunderlag. Umeå kommun

²⁰ Utredning om framtidens dialog med föreningslivet, 2014. Värmdö kommun

²¹ För ett starkt föreningsliv i Enskede – Årsta – Vantör, 2016. ABF Stockholm

(Figur 2)

3.3.3 Dialog och uppmärksamhet

I flera kommuner har det genomförts utredningar för att bedöma hur samarbetet mellan kommunen och föreningslivet fungerar och på vilket sätt den kan förbättras. Den generella trenden bland föreningarna är att man gärna samarbetar mer med kommunen utan att kommunen börjar ställa för mycket krav på föreningarna.

Haninge kommun genomförde 2016 en utredning²² för att se över samarbetet mellan kommunen och föreningslivet. Kommunen producerar en föreningskatalog som innehåller aktiviteter som sker under en angiven tidpunkt. Katalogen innehåller även reklam för föreningar och information kring ett visst antal föreningar per katalog. Katalogen produceras en gång i månaden. Fördelen med att kommunen är med och producerar katalogen är att de har möjlighet att styra innehåll efter politiska ambitioner. I Haninge kommun har de fokuserat på aktiviteter som lämpar sig för individer med funktionsnedsättning. Utredningen slår fast att en ökad kännedom kring föreningsförutsättningar och behov är nödvändigt främst när det kommer till de kontanta bidragen. Bidrag som riktar sig till "alla" har en tendens till att oftast gå till majoriteten, medan de individer/grupper som är i behov av särskilt stöd för att kunna delta inte får del av det.

Flera kommuner ger årligen ut ett föreningspris för att uppmärksamma det arbete som föreningsaktiva gör. Det förutsätter att kommunanställda har kännedom om det arbetet som föreningarna gör så att de har förutsättningar för att dela ut pris. De flesta kommuner delar ut dessa priser i samband med ett föreningssammanträde.

²² Översyn av bidragsreglemente för föreningsbidrag, 2016. Haninge kommun

När ABF Stockholm genomförde utredningen ”För ett starkt föreningsliv”²³ kom de fram till att föreningslivet bör användas som en kunskapskälla då de kommer i kontakt med många av kommunens invånare. Det framkom även att föreningarna är i behov av att mötas med varandra, så att de kan utbyta erfarenheter och samverka i olika aktiviteter.

Förslagen som framkom var:

- Skapa ett forum för samverkan mellan föreningar, och mellan föreningar och kommunen. Föreningar vill samarbeta mer, men i dagsläget finns inte den möjligheten.
- Föreningar sitter på en stor del kompetens inom sitt område. Kan föreningar börja samarbeta finns det möjlighet för att en ny kunskapsbank genereras.
- Öka tillgången till lokaler så att andra kan få kännedom om föreningen och på så vis vilja engagera sig i föreningen.
- Anordna möten mellan föreningar. På dessa träffar kan man anordna föreläsningar, seminarier och workshops.

En gemensam nämnare bland alla utredningar verkar vara att kommunen mår som bäst när föreningarna samarbetar med varandra och när kommunen tar del av de kunskaper som föreningslivet har. Malmö stad gjorde en kartläggning²⁴ över kommunens samarbete med föreningslivet och konstaterade också att föreningarna besitter en stor mängd kompetens och kommunen bör således nyttja den. I det perfekta samarbetet så fungerar kommunen som en uppdragsgivare och föreningarna som en uppdragstagare då föreningarna kan tillhandahålla aktiviteter och sammanhang som kommunen på egen hand inte kan förse invånarna med.

Värmdö kommun slog fast i sin utredning²⁵ att dialogen mellan kommunen och föreningslivet behöver förbättras.

I utredningen rekommenderas två förslag.

- Föreningsdag: En gång om året bör kommunen ordna en föreningsdag där föreningarna också får vara med och skapa agendan så att innehållet blir intressant med frågeställningar och diskussioner utifrån föreningarnas behov. Den årliga Föreningsdagen kan innehålla seminarier, workshops, en inspirationsföreläsning, information från kommun och tillfälle till mingel och samtal. Här ska man kunna träffa politiker och tjänstemän inom området. Dagens avslutas med en middag där man eventuellt kan dela ut relevant utmärkelser för ett ledarskap. Alla föreningar är välkomna.
- Strategiska arbetsgrupper: Utredningen föreslår att arbetsgrupper inom kommunen bör tillsättas. Arbetsgrupperna bör innehålla både föreningsaktiva och kommunanställda. Arbetsgrupperna kan tillsättas inom strategiskt viktiga områden där föreningarna och kommunen kan ta lärdom av varandra och utbyta erfarenheter och kunskaper.

²³ För ett starkt föreningsliv i Enskede – Årsta – Vantör, 2016. ABF Stockholm

²⁴ Kartläggning av Malmö stads samverkan med idéburen sektor, 2019. Malmö stad.

²⁵ Utredning om framtidens dialog med föreningslivet, 2014. Värmdö kommun

4. Metod

I det här avsnittet kommer utredningens metodverktyg att förklaras. I utredningsdirektiven står det att det huvudsakliga metodverktyget för insamling av material ska vara intervjuer. Då föreningslivet i Hylte kommun består av 143 föreningar har inte det funnits möjlighet till att intervjua alla. Av den anledningen har även en enkät skickats ut till resterande föreningar, på så vis har alla föreningar fått möjligheten till medverka i utredningen och utredningens slutsatser blir förankrade i ett större material. I utredningen har det genomförts 39 intervjuerna med föreningar och 30 föreningar har svarat på enkäten. Nästintill hälften av de aktiva föreningarna i kommunen har därmed medverkat i utredningen.

4.1 Intervju

Majoriteten av intervjuerna har skett genom fysiska möten men enstaka telefonintervjuer har även genomförts. Totalt har det genomförts 39 stycken intervjuer med föreningar. Det har även genomförts 4 stycken intervjuer med tjänstepersoner som på ett eller annat sätt kommer i kontakt med föreningslivet. Intervjuerna har främst bestått av utredaren och två föreningsrepresentanter. I vissa fall har föreningen skickat en representant och i vissa fall har de skickat fler än två representanter. Motiveringen bakom sammansättningen och främst valet av att inkludera mer än en föreningsrepresentant grundande sig i viljan av att få en bredare uppfattning av föreningsverksamheten.

Det har främst varit idrottsföreningar som har medverkat i intervjuerna, vilket blir logiskt med tanke på att de utgör en sådan majoritet i föreningslivet. Totalt har 18 idrottsföreningar intervjuats, fem kulturföreningar, tre hembygdsföreningar, två nykterhetsföreningar, två pensionärsföreningar, fyra samhällsföreningar, en musik- och kör-förening, en hobbyförening, två föreningar som faller under kategorin övrigt och ett samverkansorgan har intervjuats i utredningen. Samverkansorganet som intervjuades består av ett flertal föreningar som i ett specifikt geografiskt område har gått samman för att bilda ett samverkansorgan. Då samverkansorgan bland föreningar är ganska unikt för den här kommunen upplevdes det som väldigt angeläget om att få dem att medverka i intervjuerna.

Nuvarande Hylte kommun bildades år 1974 och består av flera tätorter, det kändes därför nödvändigt att minst en förening från varje tätort medverkade i intervjuerna då upplevelsen av föreningslivets mående kan variera beroende på var föreningen är lokaliserad i kommunen. I samtal med existerande tjänstepersoner på förvaltningen var intrycket att det rådde annorlunda förutsättningar beroende på föreningens säte. Det var därför väldigt positivt att det medverkade minst en förening från varje tätort. Hyltebruk, som är den centrala tätorten hade flest representanter i intervjuerna med 14 medverkande föreningar. Det var sedan sex föreningar från Unnaryd, fem från Torup, fyra från Långaryd, fyra från Landeryd, fyra från Rydöbruk, och två från Kinnared.

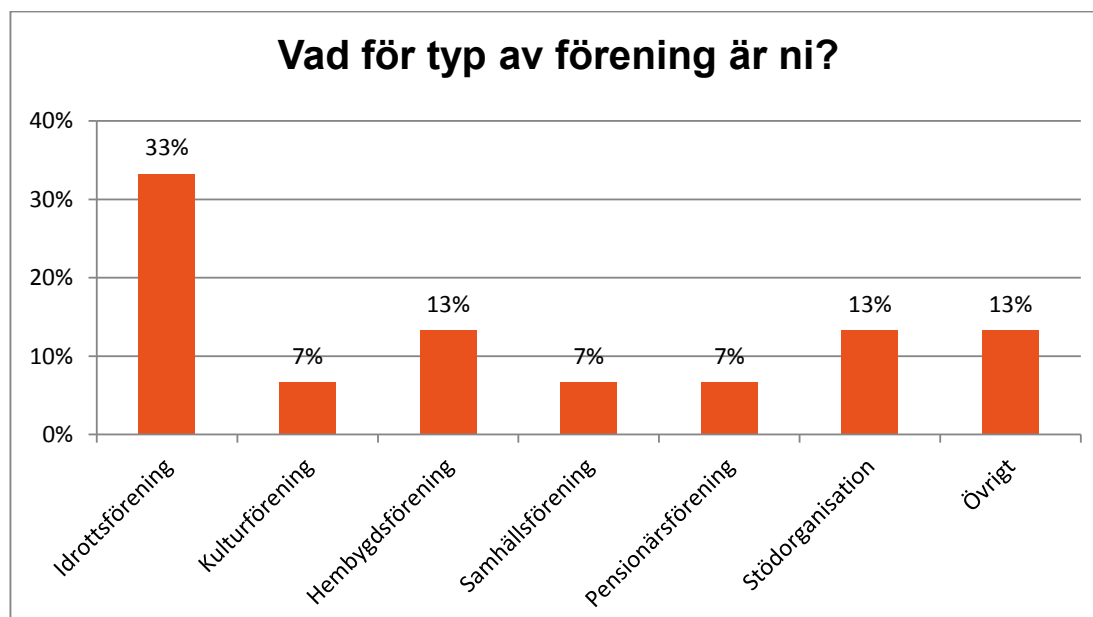
Innan det initierades kontakt med föreningarna genomfördes en förundersökning kring hur andra kommuner arbetar med att stärka föreningslivet och även vad för forskning som finns kring de teman som utredningen önskade att behandla. En del av det materialet presenterades i kapitel 3. Fördelen med att ha genomfört en förundersökning innan intervjuerna var att det gick att bepröva en del modeller som använts i andra kommuner för att se hur föreningarna i Hylte kommun resonerar kring dem. Användandet av intervjuer kompletterade denna del väldigt väl, då intervju som metod eftersträvar resonemang och utvecklade svar från respondenten. Intervjuerna gav även föreningen möjligheten till att utveckla sina svar och ge en mer välgrundad förklaring till sina åsikter. Det ger

även en annan form av kvalitativt resultat till utredningen då det ökar förståelse för vilka utmaningar, svårigheter och framgångsfaktorer som finns i föreningslivet.

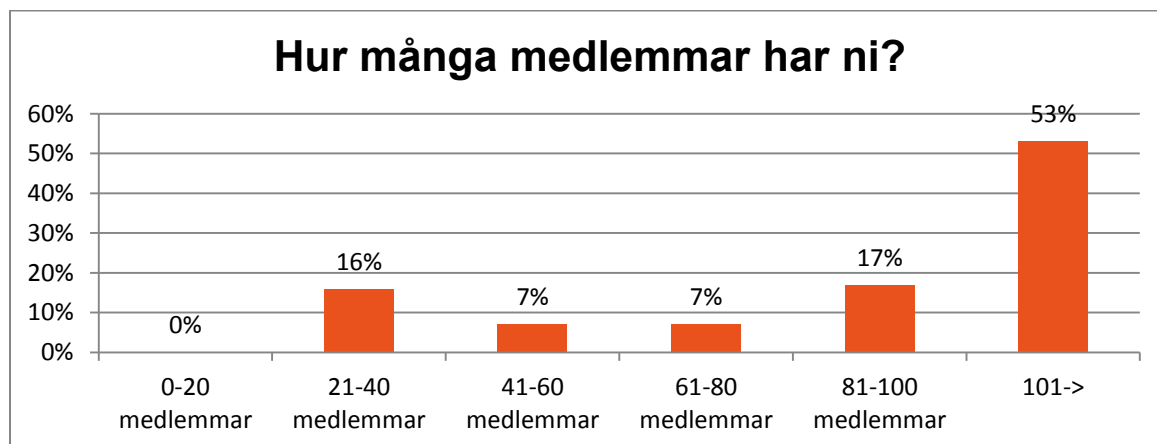
4.2 Enkät

Utöver intervjuer har det även skickats ut en enkät (se bilaga 1) till föreningarna. Enkäten har skickats ut till de föreningar som inte medverkade på intervjuerna. Fördelen med att använda en enkätundersökning är att den når ut till flera föreningar och det är smidigare att samla in en stor mängd data. Enkätens utformning har i stort sett liknat de centrala teman som fanns i intervjuguiden, även om det inte har funnits lika stor möjlighet för föreningarna att utveckla sina svar. Enkätens syfte var att ge alla föreningar möjligheten att komma till tals så att slutsatserna som presenteras i resultatet grundar sig och är förankrade i Hylte kommuns föreningsliv. Enkäten innehöll totalt nio huvudfrågor, däremot innehöll flera av frågorna underfrågor. Avsnitt 6 i enkäten var ett så kallat påstående-avsnitt, där föreningarna behövde kryssa i hur väl ett påstående stämde in på deras situation. Dessa påståenden stod som underfrågor och räknades inte med bland de nio huvudfrågorna. Totalt innehöll enkäten 26 frågor, med underfrågor inkluderat.

Enkäten var tillgänglig för föreningarna under en månad. Under denna månad skickades det dessutom ut två påminnelser för att uppmuntra föreningarna som inte hade svarat att medverka. Tyvärr var inte svarsfrekvensen så hög, totalt skickades enkäten ut till 103 föreningar men enbart 30 föreningar svarade. Idrottsföreningar var den kategori som var högst representerade i enkätundersökning (se diagrammet nedan).

Majoriteten av de medverkande föreningarna i enkätundersökningen var stora föreningar. Stor i den bemärkelsen att de hade över 100 medlemmar. Hela 53 procent av de medverkande föreningarna kryssade i att de har över 100 medlemmar i sin förening.

Trots att den totala svarsfrekvensen inte var så hög som det önskades så landar det totala antalet representerade föreningar i utredning på 70 av 143 föreningar. Med andra ord så har cirka hälften av kommunens föreningar medverkat i utredningen. Man kan därmed påstå att det underlag som kommer att presenteras i resultatet är välgrundade och väl förankrat i Hylte kommuns föreningsliv. Kombinerat med intervjuerna så är det också en ganska god spridning kring föreningens kategori, säte, och storlek.

5. Resultat

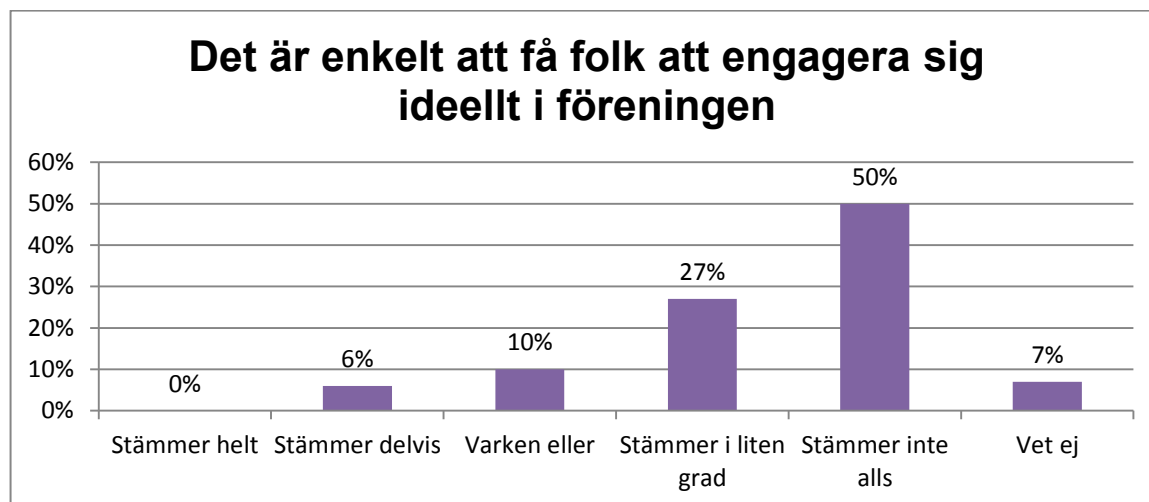
I det här avsnittet kommer utredningens resultat att redovisas. Resultatet består av fem kapitel varav i stort sett alla kapitel är uppdelade i underavsnitt. Första kapitlet, 5.1, behandlar ämnet ideellt engagemang. Hela föreningslivet bygger på ideellt engagemang och är därmed en naturlig del även i denna utredning. I kapitlet kommer utredningen att presentera hur föreningarna i Hylte kommun upplever det ideella engagemanget. Frågor som kommer att behandlas är; Har de svårt att få sina medlemmar att engagera sig? Varför tror de att det är så? Och hur ska det hanteras? Det här kapitlet riktar sig i huvudsak mot föreningslivet och de förslag på hur det går att stimulera ideellt engagemang är främst riktade mot föreningarna. Det framkom under utredningen att det är svårt för kommunen att arbeta med detta tema, och av den anledningen riktar sig mestadels av underlaget mot föreningslivet.

Kapitel 5.2 kommer att behandla ämnet administration. I det här kapitlet kommer utredningen att framföra föreningarnas tankar och synpunkter kring deras nuvarande administrativa arbetsuppgifter och hur det skulle kunna underlättas. De tankar och förslag som kommer att presenteras kommer från både föreningarna men även tjänstepersoner. Exempel på förslag som kommer att presenteras är implementeringen av en digital anslagstavla och upprättandet av en föreningspool. Kapitel 5.3 kommer att behandla relationen mellan kommunen och föreningslivet. I denna del kommer föreningarnas tankar kring det nuvarande samarbetet att presenteras. För att föreningslivet ska fungera och vara framgångsrikt så är det nödvändigt att det finns ett positivt samarbete med kommunen och av den anledningen har detta ämne fått ett eget kapitel. Det här kapitlet kommer att lyfta fram ämnen som; bidragssystemet, kommunikation och samverkan. Alla tre är viktiga komponenter för en framgångsrik relation.

Då ett av utredningsdirektiven var att utreda de olika förutsättningarna för föreningarna baserat på dess respektive driftform så kommer 5.4 att behandla det. Det här kapitlet kommer att redogöra för både ekonomiska skillnader såväl som praktiska. Det sista kapitlet kommer att behandla den sista punkten i utredningsdirektivet, nämligen en kartläggning över ansvaret för kommunens elljusspår och anläggningar. Det här kapitlet kommer att redogöra för föreningarnas tankar kring de nuvarande avtalen rörande underhåll och skötsel av kommunens elljusspår och anläggningar.

5.1 Ideellt engagemang

Stor del av utredningen kretsade kring ämnet ideellt engagemang. Föreningarna i Hylte kommun upplever att en av deras främsta utmaningar i dagsläget är att motivera sina medlemmar till att engagera sig. Föreningarna upplever att det är särskilt svårt i Hylte kommun då kommunen inte har en gymnasieskola vilket innebär att många ungdomar flyttar efter högstadiet och de som inte gör det bildar ett sammanhang i den nya kommunen som de studerar i. I enkäten fick föreningarna ta ställning till påstående ”Det är enkelt att få folk att engagera sig ideellt i föreningen” vilket gav följande svar;

Att hela 77 procent upplever att det är svårt att engagera folk i föreningen ger en tydlig och konkret bild över föreningarnas inställning. Resultatet från enkätundersökningen förstärks också av resultatet från intervjuerna, följande två citat visar detta;

” *Det är svårt att få folk att ställa upp på posterna i styrelsen [...].
Man vill ställa upp med sina egna barn men inte mer än det.
Vi har en föräldragrupp och dom vill vara med på vissa aktiviteter.
Men inte i styrelsen.*

” *Vi har väldigt få ledare per medlemmar som vi har. Vi har
ungefär 15 ledare på 200 och det är väldigt få. Vi hade kunnat ha
mer verksamhet om vi hade haft fler ledare men tyvärr vill inte folk ställa upp.*

De två citaten ovan visar på två centrala delar; 1. Att det är väldigt svårt att få folk att ta sig an ett styrelseuppdrag och 2. Att det bristande ideella engagemanget skadar föreningens utveckling. Om vi först behandlar den första punkten så är det flera föreningar som talar om behovet av att förnya i styrelsen. Anledningarna till det är flera, men det främsta argumenten är att de som sitter på styrelseposter i dagsläget har haft dessa poster i 10-20 år och börjar därför bli till åren. Men det är också flera som nämner behovet av att få in nytt folk eftersom det kan generera nya idéer och tankegångar. Den andra punkten handlar om hur det bristande ideella engagemanget skadar verksamhetens utveckling. Föreningen har helt enkelt inte möjlighet att utöka sin verksamhet, ta emot fler medlemmar eller vad det nu skulle innebära eftersom de inte har den ideella kraften att kunna hantera det. Nästa citat stärker detta påstående.

” *Vi har inte en så stor ungdomsverksamhet i Hylte som vi hade innan, det vill vi förändra. Det är dock svårt, vi gör inget i dagsläget för att få fler ungdomar och det handlar helt och hållet om att det inte finns tillräckligt med utrymme för den ideella tiden, vi är för få som gör för mycket.*

Citatet ovan visar att bristen på ideella krafter skadar föreningen när det kommer till att rekrytera nya medlemmar. Denna förening önskar en större ungdomsverksamhet i Hylte kommun men upplever att det inte finns tillräckligt med resurser för att kunna rekrytera dem. Det har även ekonomiska konsekvenser för föreningen. När ungdomsverksamheten reduceras innebär det även att föreningen inte har fått lika mycket bidrag i form av LOK-stödet som i sin tur kan hämma föreningens utveckling. Det här exemplet visar på hur viktigt det är med ideella krafter och att bristen på ideellt engagemang har flera konsekvenser för föreningarna.

Vilka är då personerna som engagerar sig? I intervjuerna ställdes det också personliga frågor riktade till de som medverkade under intervjuerna. Det fanns ett intresse av att veta varför de engagerar sig när så många andra väljer att inte göra det. Det var främst tre anledningar som var grunden till varför de valde att engagera sig i föreningen; 1. Det fanns ett genuint intresse för den verksamhet som föreningen bedriver, 2. Personens barn eller annan närstående var engagerade i föreningen, 3. Vill ingå i större sammanhang och känner en lojalitet gentemot föreningen. Dessa tre anledningar stämmer överens med den tidigare forskning som presenterades i kapitel 3.2. En individs engagemang är oftast kopplat till att man befinner sig i ett specifikt socialt sammanhang, att man antingen har barn eller annan närstående som är engagerade i föreningen och ens egna engagemang blir därmed naturligt. Att personen väljer att stanna kvar i föreningen är oftast kopplat till lojalitet och att personens engagemang har blivit en viktig del av ens egen identitet. Det svåra verkar inte vara svårt att behålla personer som har valt att engagera sig utan snarare att få dem att engagera sig överhuvudtaget. Det framkom även en ytterligare aspekt i denna frågeställning som visar på något viktigt inom föreningslivet, det är något som kommer att diskuteras mer i kommande avsnitt. Nämligen att tiderna har förändras inom föreningslivet, de som är aktiva i dagsläget är oftast från en annan generation. Den generationen som oftast är delaktiga befinner sig mellan 50-70 år och har en annan syn på ideellt engagemang än den yngre generationen. Vi kommer att diskutera det mer nedan.

5.1.1 Anledningarna bakom det bristande ideella engagemanget.

Som det nämndes i föregående avsnitt så har det skett en förändring inom föreningslivet. När föreningarna talade om vad de hade för anledningar för att engagera sig i föreningslivet framkom det att majoriteten tillhör en specifik generation. Föreningsrepresentanterna talade en hel del om att synen på det ideella engagemanget har förändrats i takt med åren och den generationen som nu är aktiva inte kommer att finnas kvar om 20-30 år. Denna utredning har haft ett specifikt fokus på hur föreningarna upplever att föreningslivet har förändrats de senaste åren och då är ideellt engagemang en av tre punkter som har framkommit (de andra två kommer att diskuteras längre fram).

” *Folk är väldigt rädda för att engagera sig. Det är inte som förr när jag började. Då var det en ära att få vara med i styrelsen.*

Citatet ovan sammanfattar det som sades under intervjuerna väldigt väl. Det som föreningarna framförallt pratar om är att synen på ett styrelseuppdrag har förändrats. Så som det ser ut nu så upplever

föreningarna att den yngre generation inte anser att det är lika prestigefullt att sitta med i en styrelse som det annars gjordes förr i tiden. Det innebär att flera föreningar är rädda för föreningens fortsatta existens.

” *Det blir färre och färre föreningar. Antal utöver minskar oerhört mycket. Många föreningar slår ihop för att överleva. Något måste ju hända för annars har vi inget föreningsliv kvar i Hylte.*

” *Det här en utveckling som pågått under en längre tid, jag tror att de flesta föreningar börja märka mer att folk blir till åren. Vi har också problem med det. Och vi har diskuterat hur vi ska lösa det men ännu inte kommit fram till något.*

Det är nödvändigt för föreningarna att få in nytt folk, få nya medlemmar och variation i styrelsen för att föreningen ska utvecklas och leva vidare. Så som det ser ut nu så upplever flera föreningsrepresentanter att deras förening är i riskzonen för att försvinna helt. I intervjuerna har vi diskuterat vad föreningarna tror är anledningarna bakom den sviktande trenden rörande ideellt engagemang. Det är svårt att enbart peka på en orsak, utan det är flera faktorer som påverkar. Förr i tiden fungerade föreningarna som en mötesplats för kommunens invånare. Det var i föreningslivet som människor fick den sociala dimensionen av livet, de träffade andra människor och bildade sin gemenskap. Idag finns det enklare vägar för människor att mötas, framförallt i samband med internets framväxt.

” *Innan var det mer den sociala biten som var viktig, det var via föreningslivet som man träffades, skapade vänner och även fick information och nyheter. Men nu får man allt det via Facebook.*

Orsakerna till det bristande ideella engagemanget behöver inte vara direkt förknippat med föreningslivet i sig, utan kan också vara en konsekvens av en bredare och mer övergripande förändring. Många talar om att samhället har förändrats och att människor är mer måna om sin fritid. Det har skett flera samhällsutvecklingar de senaste åren, varav en rör sig om arbetet. Arbetslivet omfång har rört sig utanför den specifika arbetslokalen och människor är mer flexibla i sina arbetstimmar. Sedan pendlar många människor till sina jobb, alla arbetar inte i sin hemort vilket också tar tid från den egna fritiden. Utöver arbetslivets förändring så menar många att utbudet av aktiviteter ökar, vilket innebär att det blir ett sviktande intresse för föreningar.

” *Intresset sjunker ju, men det kanske är för att det finns massa annat, utbudet är större. Så man väljer annat istället. Arbetslivet har också blivit utvidgat, innan när du gick hem från jobbet så var du ledig men nu har egentligen ingen så. Alla ska vara tillgängliga. Det gör ju att man nästan aldrig är hemma.*

Många av dem som deltog i intervjuerna menade också att så som samhället ser ut idag så förväntar sig människor att saker ska ske snabbt. Främst den yngre generationen är vana vid snabba vägar och att saker ska ske i ett snabbt tempo. Det kolliderar med hur föreningslivet fungerar då flera menar att arbetet i en förening kräver tålamod.

” *Föreningslivet kräver tålamod eftersom man ofta arbetar långsiktigt och förändrar bit för bit. Det är skillnad mot hur allt annat i samhället fungerar och det kan vara svårt. I föreningslivet måste man ofta glädjas över dom små delarna.*

Många föreningar nämner däremot att det är enklare att få ungdomar att engagera sig i föreningen än föräldrar. Anledningen bakom det bristande engagemanget bland föräldrarna kan vara för att de i högre utsträckning blir påverkade av faktorerna som nämndes innan, det vill säga arbetslivets förändring samt alla andra måsten som infaller under vardagen.

” *Folk hinner inte ställa upp, man har jobb, barn, skola och man känner ofta att man inte orkar. Förr när jag tränade knattelag och sånt, då stannade föräldern kvar under träningen och kolla på men nu passar man på och gör ärenden under tiden.*

” *Vi skickar ut massa förfrågningar till föräldrarna och ber om hjälp. Men vi får aldrig något svar, även om det vi behöver hjälp med är att sälja lotter eller något. Man kan tycka att dom borde ställa upp eftersom pengarna går till föreningen men man bryr sig inte.*

Här visas ytterligare ett exempel på hur det bristande ideella engagemanget skadar föreningen, i detta fall leder det till ekonomiska konsekvenser. Föreningar är oftast i behov av att söka ekonomiska medel från annat håll, eftersom de inte enbart kan förlita sig på kommunala och statliga bidrag. I de fall är de i behov av assistans från föreningens medlemmar, men föreningen upplever att den allt som oftast uteblir. Anledningen bakom den uteblivna assistansen verkar grunda sig i två anledningar. Forskning visar på att flera medlemmar skulle kunna tänka sig att ta ett allt större uppdrag i föreningen om det fanns mer uppdrag att ta. Det kan därmed finnas en kommunikationsbrist mellan föreningen och dess medlemmar. Det kan därför vara värt att se över hur föreningen väljer att kommunicera ut sina behov. I en intervju med tjänsteperson som arbetar med föreningar lyftes det fram ett spännande perspektiv;

” *Människor har ju allt som oftast inga problem att gå till Starbucks och köpa kaffe för 50 kr men klagar på att kaffet hos föreningen kostar 10 kr. Jag tror föreningslivet är dåliga på att förmedla hur pengarna används och att föra fram sitt budskap till sina medlemmar. Om det är med och säljer lotter så kan det innebära att föreningen kan köpa in ett nytt matchställ till ungdomslagen. Men tror inte medlemmarna ser det på det viset.*

Det som framkommer i citatet ovan var något som flera föreningar instämde på;

” *Jag tror att vi är dåliga på att förmedla vilka behov vi har och vad vi gör, både med pengarna vi får in men också hur mycket hjälp vi faktiskt behöver. Så allt ligger inte på medlemmarna, utan klart att vi måste bli bättre på att förmedla saker och ting.*

Kommunikationen mellan föreningen och dess medlemmar är den första anledningen. Den andra anledningen som har framkommit under utredningen är att många föreningar upplever att känslan och lojaliteten för föreningen har minskat. Flera föreningar nämner att medlemmarna inte har samma engagemang mot föreningen som man tidigare hade, utan medlemmen väljer vad de vill gå på och närvarar således bara på aktiviteterna som erbjuds.

” *Jag tror att folk har börjat förlora sin känsla för klubben. Exempelvis i fotbollen så betalar du för din aktivitet men man dyker inte upp på årsmötet. Man tränar sen åker man. Man har ingen känsla för själva föreningen.*

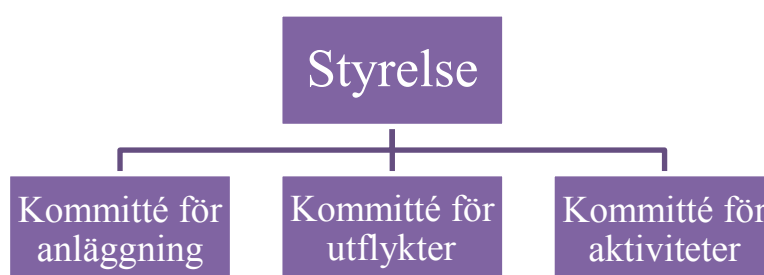
Forskning visar på att medlemmarna behöver utveckla en lojalitet gentemot föreningen för att stanna kvar eller utveckla sitt medlemskap. Att medlemmarna har förlorat sin ”känsla” för föreningen som intervjuerna antyder är inget gott tecken för föreningarna. Stor del av anledningarna som har framkommit i intervjuerna är svåra för föreningarna att arbeta med, då flera orsaker kopplas till den samhällsutveckling som sker. Än svårare blir det för kommunen att arbeta med dessa frågor men i kommande avsnitt ska vi ändå gå igenom vissa saker som har kommit fram i utredning som möjligtvis kan bidra till ett ökat ideellt engagemang.

5.1.2 Hur ska man stimulera ideellt engagemang?

I förra avsnittet förmedlades föreningarnas syn på sina medlemmars bristande känsla och lojalitet. Föreningarna upplevde att lojaliteten till föreningen minskar med åren och det är något som behöver förbättras för att öka det ideella engagemanget. Det är inget som är enkelt att lösa, och framförallt inte för kommunen. Men det har framkommit några förslag på vad föreningarna själva kan göra för att få fler att engagera sig i föreningen. Flera är inne på att man behöver modernisera hur man ser på en förening och hur föreningen opererar. För det första är det viktigt att föreningen har en god struktur, och att kunskapen om hur strukturen ser ut kommuniceras till samtliga medlemmar i föreningen. Oavsett hur liten eller stor föreningen är, bör den således struktureras på ett sätt som fördelar arbetsbördan över flera personer istället för allt arbete hamnar på några få;

” *Oavsett om du är en liten eller stor förening så behöver du strukturera den, man kan inte sitta på ett styrelsemöte och diskutera allt. För då pågår det i fyra timmar och ingen kommer att vilja donera så mycket av sin tid på ett möte. Det kommer döda viljan att engagera sig i en styrelse.*

Flera nämner att det är viktigt att ha en struktur i föreningen för allt inte ska hamna på styrelsen och diskuteras under styrelsemötet. Men hur kan en välstrukturerad förening se ut? I intervjuerna har det framkommit att de föreningar som oftast är mest välmående har kommittéer som har sitt specifika ansvarsområde. Det är kommittéernas uppdrag att ta fram underlag till styrelsemötet där styrelsen sedan går igenom underlaget. Figuren nedan är en illustration på hur det kan se ut;

Det är viktigt att tänka på att alla föreningar är olika och bör struktureras utifrån sina individuella förutsättningar men denna utredning har kommit fram till att föreningarna som fördelar ansvaret över många är oftast mer välmående. Ett förslag är också att varje kommitté innehåller minst en styrelsemedlem. För att en sådan struktur ska fungera är det viktigt att kunskapen om hur föreningen är strukturerad nås ut till samtliga medlemmar. Vissa föreningar som har denna struktur har påtalat det här problemet;

” *Vi har kommittéer i föreningen men tror inte medlemmarna vet det.
Utan det blir alltid så att dom ändå kommer till oss med allt,
då förstör det lite syftet.*

Poängen med att strukturera en förening på det här viset är att avlasta styrelsen så att man inte avskräcker medlemmarna från att ta en styrelsepost på grund av den enorma arbetsbördan. Sedan skapas det även ett naturligt engagemang för dem som sitter med i kommittéerna och sannolikheten ökar att de tar en styrelsepost i framtiden. Det skapas på så vis ett större engagemang bland föreningens alla medlemmar. Det här arbetssättet kan däremot ge upphov till ytterligare en frågeställning som behöver besvaras, nämligen denna: Hur ska man få folk att ställa upp i kommittéer när föreningarna redan har svårigheter att få folk att engagera sig? Flera kan tänka sig ställa sig frågande till hur det möjligtvis ska kunna få människor att engagera sig i kommittéer när de redan har svårigheter med att få tillräckligt med folk till den ordinarie verksamheten. Svaren från denna utredning pekar däremot på det motsatta, flera tror att det är enklare att engagera sig om det utgår från tydliga referensramar. I intervjun med en tjänsteperson framgår detta;

” *Föreningarna erbjuder fortfarande samma sorts engagemang.
Vill du engagera dig i vår förening så måste du engagera dig i två år,
istället för projektliknande förhållanden. Det ser fortfarande
likadant ut som när vi var små. Man måste anpassa det mer
utefter personernas egna tankar [...]. Man är inte så sugen på att skriva
på sig på två år för det vet man inte om man orkar eller kan. Man behöver
anpassa föreningslivet mot det moderna samhället [...].*

Flera föreningar har också börjat tänka utifrån dessa premisser och planerar eller har redan verkställt ett sådant arbetssätt. Föreningar uppger att det är viktigt att få individen att känna ett ansvar för sitt arbete och det uppfylls genom att arbetet utgår från tydliga ramar med ett start-och slutmål. På så vis går det också att skapa ett naturligt engagemang där individen får möjligheten att välja om denna vill fortsätta efter projektet är avslutat. Flera föreningar nämner att ett styrelseuppdrag skrämmar de flesta, då det består av abstrakta arbetsuppgifter och flera har nog inställningen att det kräver mycket arbete. Att arbeta utefter projektform kan lösa det här problemet och få fler att engagera sig.

En hel del föreningar påtalar även vikten av att engagera folk i tidig ålder och då har föräldrarna en viktig del i det. Börjar man tidigt att engagera barnen så blir också engagemanget en del av deras identitet, något som forskning visar är viktigt för ett långvarigt engagemang.

” *Jag tror det centrala är ungdomssidan. Man kan låta unga ha ansvar för en liten grupp och sedan öka ansvaret om de själva önskar. På så vis blir det naturligt för dem att engagera sig.*

” *Det är viktigt att föräldrarna visar för barnen att det är viktigt att engagera sig. Tror det hela börjar via köksbordet hemma. Man kan börja med att engagera sig i sitt barns lag, eller i barnets förening. Så föräldern börjar längst ner och därmed utvecklar en lojalitet mot förening. Man ska känna att det är kul att vara här liksom.*

I kapitel 3.2 nämndes metoden ”Physical Literacy”, en metod som flera länder har valt att implementera, där man fokuserar på att optimera möjligheten för att barn och unga ska engagera sig i flera idrotter samtidigt. Samsyn Småland (som också nämndes i kapitel 3.2) är ett sådant projekt som har implementerat metoden i sitt län. Det har skett framförallt genom att försöka koordinera sina aktiviteter så att de inte sammanfaller under en och samma dag vilket ökar möjligheten för barn och unga att engagera sig i flera sporter samtidigt. Flera föreningar nämner att det vore bra att samverka mer med andra föreningar, både när det kommer till att organisera aktiviteter ihop men även över scheman så att inte barnen behöver välja. En fråga som då dök upp under utredningen var denna; Om så många föreningar anser att det vore bra att utgå från detta, och tanken redan finns där, varför har det inte genomförts? I intervjun med en tjänsteperson framgick följande svar på frågan;

” *Vi har ett styrmedel som inte riktigt rimmar med vad vi vill, LOK-stödet. Det är så viktigt för föreningarna att få det stödet. Det vore bättre att spela fotboll på sommaren och så prioriteras inomhussporter på vintern. Men det stödet är så viktigt för föreningarna att man inte kan vara utan det. Sen är man nog rädd för att förlora sina barn, man tänker ”det är våra barn”. Men det finns ett lysande exempel på hur det kan fungera att samarbeta (Smålandsmodellen). Det blev ett ordentligt uppsving eftersom ledarna blev mer motiverade eftersom dom också fick möjligheten till vila.*

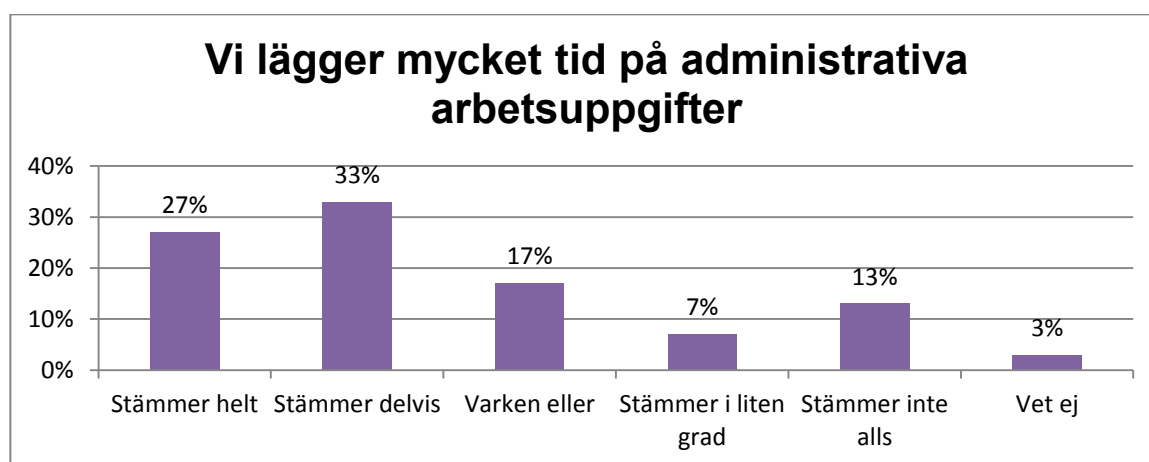
Det finns även ett lysande exempel i Hylte kommun på hur samverkan mellan föreningar kan fungera. Landeryd-Långaryd i samverkan är ett sådant exempel där flera föreningar har gått samman för att koordinera sina verksamheter och arbeta för ett rikt föreningsliv i bygden. Det samarbetet utgår från att ”flera är starkare än en”. I samverkansorganet organiserar de aktiviteter tillsammans och har möjligheten att anordna större aktiviteter som annars inte hade varit möjligt för den enskilde föreningen. Fördelen med ett sådan samverkans organ, enligt dem själva, är att det stimulerar medlemmarna och de aktiva, då det skapar en upplevelse av att man gör något bra. Så här talar de själva om samarbetet;

” *Fördelen med den här samverkan är att vi har muskler att kunna göra stora aktiviteter tillsammans och vi har större möjlighet att påverka. Det innebär också att mindre föreningar har möjligheten att leva vidare då den ingår i ett större sammanhang. Resultatet blir att vi inte bokar arrangemang samma dag så vi inte konkurrerar om folket. Det handlar helt och hållet om att vi vill hålla byn levande, så det är ganska prestigelöst.*

Stor del av arbetet för att stimulera ideellt engagemang faller på föreningarna då det är väldigt svårt för kommunen att göra några specifika insatser för detta. Det är något som de flesta föreningarna är eniga om. Syftet med det här avsnittet är således att upplysa föreningarna om att det är flera föreningar som upplever samma svårigheter och vissa har varit mer framgångsrika än andra på att lösa problemen. Förhoppningen med detta kapitel är att det ska kunna fungera som en inspirationskälla för föreningarna till att ta itu med svårigheterna rörande ideellt engagemang. Det finns däremot en punkt som kommunen kan göra något åt och det berör administrationen runt föreningslivet. Flera föreningar menar att de administrativa arbetsuppgifterna gör människor omotiverade till att engagera sig och genom att underlätta det så finns förhoppningen att det skulle kunna stimulera ideellt engagemang. Det här ett ämne som nästa kapitel kommer att handla om.

5.2 Administration

En central del i denna utredning har varit att undersöka hur föreningarna upplever de administrativa arbetsuppgifterna. Det sker ett ökat fokus kring föreningars administrativa arbetsuppgifter runt om i landet, både på kommunal nivå men även på nationell nivå. Som det redovisades i kapitel 3.1 så sker det en ökad satsning från flera kommuner för att underlätta de administrativa arbetsuppgifterna. I regeringens skrivelse ”En palett för ett starkt civilsamhälle” så kom de fram till att civilsamhället upplever en ökad byråkratisering och man bör arbeta för att underlätta det administrativa ansvaret så att man inte försvårar ideellt engagemang. Föreningarna i Hylte kommun upplever även de att de spenderar mycket tid på administrativa arbetsuppgifter, det har varit en punkt som har framkommit i både intervjuerna och i enkäterna. I enkäten fick föreningarna svara på påståendet ”Vi spenderar mycket tid på administrativa arbetsuppgifter” vilket gav följande svar;

Tabellen visar att hela 60 procent av de svarande föreningar upplever att det påstående stämmer helt eller stämmer delvis, vilket är en indikator på att flera föreningar upplever att de administrativa arbetsuppgifterna är många. Resultaten från enkäten visar också att desto större förening desto mer upplever man att man spenderar på administrativa arbetsuppgifter.

5.2.1 Hur upplever föreningarna administrationen?

I föregående kapitel nämndes det att en av de främsta förändringarna som har inträffats i föreningslivet de senaste åren berör ideellt engagemang. Flera föreningar upplever att det är svårare att få människor att ställa upp ideellt. Det hör ihop en del med den andra centrala förändringen som har skett inom föreningslivet, nämligen den om administration. Flera föreningar upplever att det ställs alltmer högre krav. De menar däremot att de allt högre kraven inte specifikt riktar sig mot föreningslivet i sig, utan att det ställs högre krav i samhället i allmänhet och föreningslivet har påverkats av det. Följande citat belyser detta;

” *Det är ju som resterande del av samhället, det blir ökade krav överallt. Sen kan jag tycka att man tidigare var mer i verksamheten och nu så handlar det mesta om administrativa uppgifter.*

De allra flesta föreningar upplever däremot inte trenden som något positivt. Utifrån de svar som har inkommit i denna utredning så är den ökade administrationen i föreningslivet inte något som uppskattas. Den ökade administrationen försvårar för föreningarna att utveckla sina verksamheter, en viktig del som inte får glömmas är att föreningars arbete sker ideellt och utöver sitt ordinarie arbete.

” *Var mycket lättare förr. För då fanns inte det administrativa och alla papper. Det var inte så jobbigt som nu. Det här administrativa håller på och tar död på nöjet för oss.*

” *Det hade varit enklare att få folk att engagera sig ideellt i en förening om man underlättar de administrativa uppgifterna. För ingen vill göra det. Så kan man avlasta styrelsen och kanske främst sekreteraren och kassören så tror jag att fler vill vara med.*

Citaten ovan berör även det ämne som diskuterades i föregående kapitel, nämligen ideellt engagemang. Utöver de anledningar som nämndes i föregående kapitel så talade väldigt många om administrationen som en bidragande orsak till det bristande ideella engagemanget. De som medverkade i utredningen menade att människor helt enkelt inte orkar hantera all administration i föreningslivet och därmed avstår från att engagera sig. Utöver de krav som kommunen har på föreningarna så behöver föreningarna även hantera de krav som olika förbund ställer på dem. Sedan är det möten och resor som behöver administreras. Föreningarna menar att det är väldigt mycket tid som går åt till de administrativa arbetsuppgifter, det finns helt enkelt inte tid till att utveckla verksamheten.

” *Spenderar i stort sett varje dag på administrativa uppgifter, det är tävlingar, protokoll, läger, det ska köpas in material, det ska redovisas och söka bidrag. Det är inte rimligt att tro att man ska göra allt detta ideellt.*

I utredningen ställdes det även frågan till tjänstepersonerna som arbetar med föreningslivet kring vad de anser om den administration som finns. Tjänstepersonerna delar även föreningarnas uppfattning om att administrationen måste underlättas.

” *En grej är ju administrationen, man måste bara bort med den. Den yngre generationen kommer inte finnas sig i det. Jag tycker att Klarna är ett bra exempel för det är så extremt användarvänligt och jämför man det med föreningslivet... ja den yngre generationen som är van vid Klarna kommer bara inte finna sig i detta. Men man måste jobba på för att modernisera den formen, man kanske måste ha en kassör och ordförande men det blir nästan teater ibland när man sitter på ett möte. Det måste moderniseras. Jag menar det här är ju ideella krafter och man bör därför underlätta, man vill ju inte ha allt det här betungande arbetet. Det hämmar kreativitet.*

Det har framgått ganska tydligt i denna utredning att administrationen upplevs vara för mycket och för betungande. De föreningar som upplever det motsatta är oftast de föreningar som har hittat ett bra stödsystem som de betalar för eller ifall de har en person inom föreningen som är väldigt duktig på de administrativa arbetsuppgifterna. I vissa föreningar har de även en avlönad anställd som ska hantera all administration.

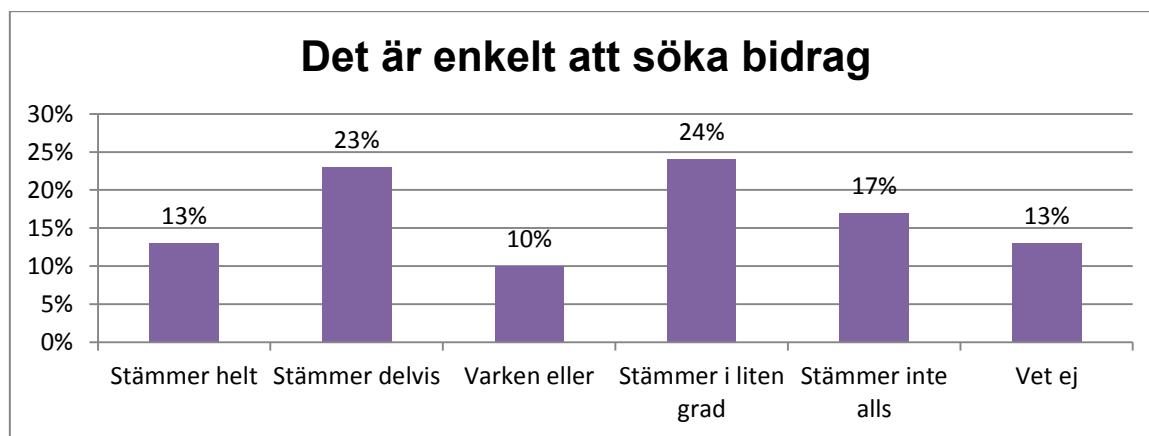
5.2.2 Administration och bidrag

De främsta administrativa arbetsuppgifterna som föreningar har är kopplat till att söka och redovisa bidrag. Det har framgått både positiva och negativa aspekter relaterat till de nuvarande kontrollerna över bidragen. Å ena sidan upplever många att det är bra att kommunen reglerar bidragen så att inte vem som helst kan erhålla dem, å andra sidan upplever flera föreningar att bidragen har blivit alltför reglerade.

” *Jag tycker att det är bra att kommunen har någon form av kontroll genom att de kräver att man skickar in dokument som visar på att man är en välfungerande förening.*

” *Det ska alltid skickas in en sån bunt med papper varje gång, varför kan jag undra ibland när man är en etablerad förening. Man kanske inte ska behöva skicka in alla papper varje gång.*

De två citaten ovan visar båda sidorna av myntet. I intervjuerna var det däremot fler föreningar som var kritiska till den mängd av kontroll som kommunen har snarare än att de uppskattade att kommunen hade kontroll överhuvudtaget. Med det sagt, så är det nödvändigt att kommunen har någon form av kontroll över bidragen för att det överhuvudtaget ska fungera men kontrollen bör inte resultera i allt för höga krav på föreningslivet. I enkäten fick de svarande föreningarna ta ställning till om det ansåg att det var enkelt att söka bidrag från kommunen;

I enkäten är det en ganska jämn fördelning av åsikter, även om det är något fler som anser att det inte är enkelt att söka bidrag än de som anser att det är enkelt. När det kommer till kommunens bidrag verkar flera föreningar vara kritiska till att de tidigare uppgifterna inte sparas vilket innebär att föreningen behöver skriva om alla uppgifter inför varje ansökning. Samtidigt upplever föreningarna att kommunens bidragssystem ibland kan vara komplicerade då det är olika ansökningsdatum för varje bidrag.

” Kan tycka att stödet från kommunen är ganska komplicerade, med olika ansökningsdagar, det är lite trassligt så det skulle man kunna förenkla. Förstår inte varför man har komplicerat det så mycket.

Problemet är att det är flera föreningar som hävdar att de avstår från att söka bidragen för att de anser att det är för mycket arbete utifrån vad det genererar. De föreningar som oftast avstår från att söka bidrag är mindre eller mellanstora föreningar där utdelningen inte blir så stor med tanke på medlemsantalet. Det är också fler föreningar som annars hade sökt kulturbidraget som väljer att avstå. Vissa idrottsföreningar väljer att avstå från att söka bidrag och i de fallen är det oftast föreningar som inte har fler än 50 medlemmar i sin organisation.

” Vi avstår ibland att söka bidrag för det är för tungt. Det är så mycket arbete som ska göras och vi får för lite för att det ska kännas värt.

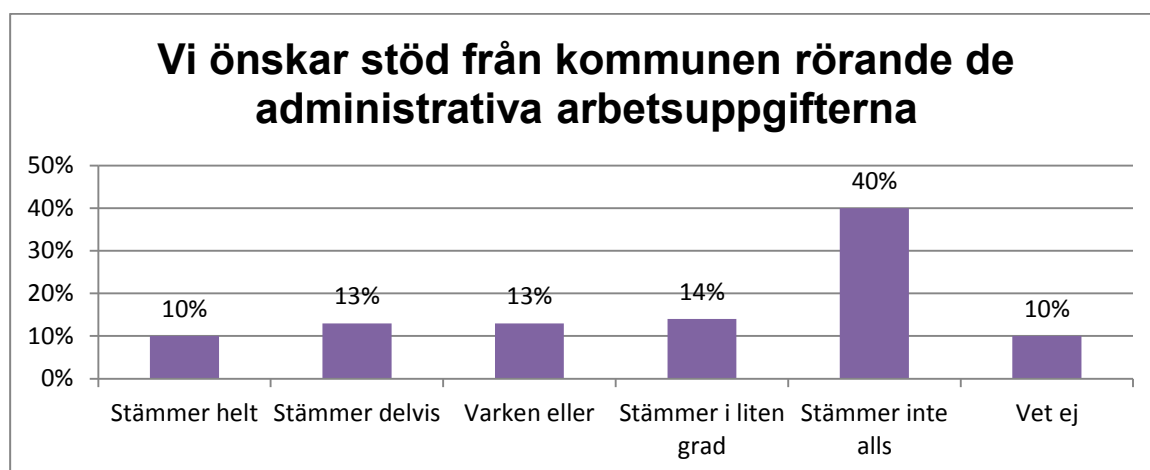
” LOK-stödet tar väldigt lång tid, det är mycket arbete. I år kommer vi inte att söka det, det ger inte så mycket tillbaka och det tar för mycket kraft.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att föreningarna upplever att det ställs högre krav på föreningslivet och att det yttrar sig i fler administrativa arbetsuppgifter. De flesta föreningarna upplever att de spenderar en del tid på administrativa arbetsuppgifter och majoriteten upplever det som betungande. Desto större föreningen, desto fler administrativa uppgifter. Det är inte enbart kommunen som ställer krav på föreningen, utan föreningen behöver förhålla sig bestämmelser och krav från flera instanser och det kan därmed bli överväldigande för den enskilde föreningen att förhålla sig till. De administrativa arbetsuppgifterna sker främst i relation till bidragsansökningarna. Det är flera föreningar som uttrycker att det är komplicerat att söka bidrag, både hos kommunen och andra instanser. Det upplevs som komplicerat att det ska skickas in en hel del papper och att bidragen har olika ansökningsperioder. De flesta föreningar söker mer än ett bidrag från kommunen, i

snitt söker man två bidragsformer per förening vilket aktualiserar frågan rörande olika ansöksdatum. I kommande avsnitt kommer det att lyftas fram vilka eventuella åtgärder som kan genomföras för att underlätta de administrativa arbetsuppgifterna för föreningarna.

5.2.3 Behov och åtgärder

I detta avsnitt kommer det att diskuteras vilka behov som finns i föreningslivet och vilka åtgärder som skulle kunna genomföras för att underlätta de administrativa arbetsuppgifterna. Först och främst så har det framgått tydligt av föreningarna att man inte önskar en central administrativ service från kommunen. Trots att man upplever att administrationen är betungande så vill man inte förlora kontrollen över den. En sak som är värt att tänka på, var att när föreningarna fick svara på påståendet ”vi önskar stöd för de administrativa arbetsuppgifterna” i enkäten gav följande svar;

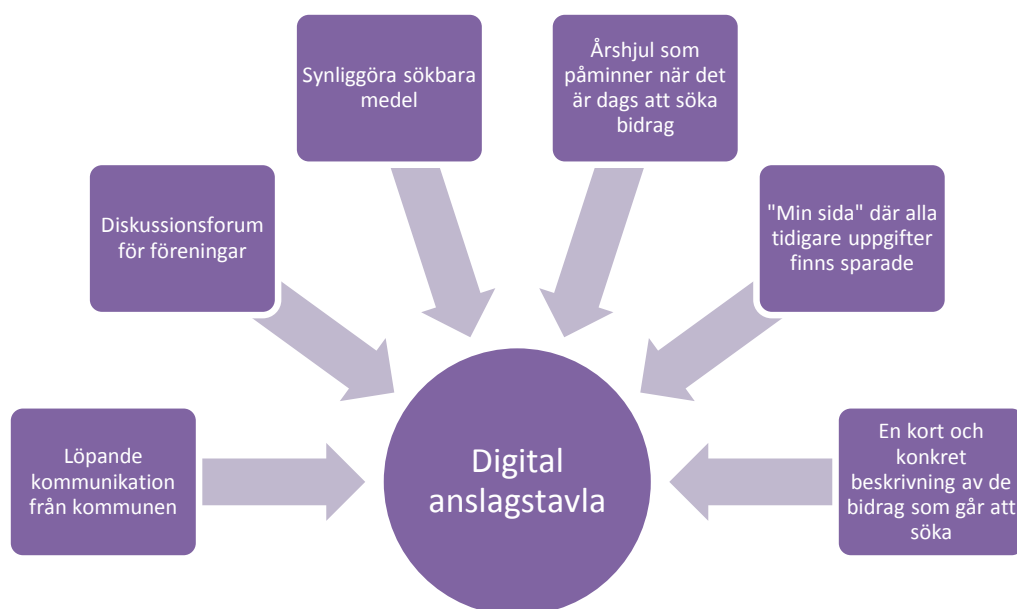

Att hela 54 procent av de svarande föreningarna uppger att de inte önskar stöd från kommunen rörande de administrativa arbetsuppgifterna är anmärkningsvärt och bör reflekteras kring. Svaren från intervjuerna antyder annat men att det är en sådan överväldigande majoritet som har svarat att de inte önskar stöd kan inte förbises. En förklaring kan vara att de är osäkra på vad administrativt stöd innebär då det inte är så tydligt formulerat i enkätens påstående. När frågan ställdes under intervjuerna följdes frågan oftast upp med ”det beror på vad det innebär” och kan antyda på att föreningarna är skeptiska inför stödet. Flera föreningar nämnde också att de absolut inte är intresserade av en central administrativ service då de inte vill förlora kontrollen över sin verksamhet. En förklaring för svaren som gavs i enkäten kan vara att man hellre då vill behålla det administrativa ansvaret för att man är rädd för att ge ifrån ansvaret.

Det som föreningarna är i behov av är arbetskraft och förenkling av bidragsansökningarna. Föreningarnas upplevelse av arbetet kring bidragsansökningarna lyftes fram i föregående avsnitt. Genom att förenkla bidragsansökningarna så kan fler föreningar känna att det är lönt att söka bidrag samt att de föreningar som redan söker bidrag kan få tid över till att arbeta inom verksamheten. När frågan ställdes till en tjänsteperson om hur man bör förenkla bidragsansökningarna gavs det följande svar;

” Lösningen är digitalisering, måste digitalisera för att göra det enklare. Det är i många fall där det sitter en ledare i slutet av säsongen och fixar allt papper. Sen är många motstridiga till digitalisering och tror inte att det kan funka. Idrottsförbundet har exempel ett gratis program som alla kan använda, och det finns utbildningar i hur man använder det också.

Svaren från tjänstepersonerna är klara och tydliga, föreningslivet behöver digitaliseras för att anpassa sig i den moderna tiden. Det skulle underlätta bidragsansökningarna som i sin tur skulle innebära att det finns mer tid över för att engagera sig i verksamheten, något som föreningsrepresentanterna efterfrågar. Citaten ovan framhäver däremot att flera föreningar kan upplevas som tveksamma angående en ökad digitalisering, det är något som även har framkommit i intervjuerna. Den här utredningen slår däremot fast att det positiva överväger det negativa, för de föreningarna som upplever det som problematiskt med ökad digitalisering så erbjuds det utbildningar. Utbildningarna som erbjuds bör därmed tydliggöras så att alla kan ta del av de digitala tjänsterna. En ökad digitalisering skulle även frigöra tid och utrymme för föreningsutvecklaren, den tjänst som idag påverkas mest av det nuvarande bidragssystemet. Föreningsutvecklaren spenderar en stor del av sin tid på att handlägga bidragsansökningar och den tiden skulle kunna optimeras och effektiviseras inom andra områden som berör föreningslivet. Förslagsvis skulle den digitala anslagstavla kunna se ut som liknande den som presenterades i omvärldsanalysen.

Den här figuren presenterades i omvärldsanalysen och är en sammanställning av olika funktioner som redan existerar i andra kommuner. Dessa funktioner kommer kunna fylla behoven som finns i föreningslivet idag. Den innehåller "min sida" där tidigare uppgifter och ansökningar finns sparade så föreningen kan gå in och se vad de sökte för föregående år och enbart ändra de uppgifter som har förändrats. Den innehåller ett årshjul över sökbara medel där man även kan få påminnelser om när det börjar närma sig att söka bidrag. Det är något som efterfrågas av föreningarna, då de upplever svårigheter med de olika ansökningsdatumen. Den digitala anslagstavla kan innehålla flera funktioner och vissa funktioner kommer även att tackla andra svårigheter och behov som föreningarna har, något som kommer att diskuteras mer i kommande kapitel. Sammanfattningsvis kan man säga att genom att digitalisera föreningslivet och framförallt bidragsansökningarna kan man underlätta arbetet för föreningarna.

Utöver förenkling av bidragsansökningarna så var det andra centrala behovet arbetskraft. Flera föreningar upplever att det är brist på arbetskraft och att det är svårt att förvänta sig att någon ska engagera så mycket ideell tid på administrativa arbetsuppgifter. Framförallt talar väldigt många föreningar om att de skulle kunna utöka sin verksamhet om de hade mer personal som arbetade i

verksamheten. Resultatet har redan redovisats att det råder ett bristande ideellt engagemang och det bidrar också till att de administrativa arbetsuppgifterna kan upplevas betungande av de som fortfarande är ideellt engagerade. Utöver kommunens bidrag så finns det externa bidrag och fonder som går att söka av föreningarna. För de föreningar som är oroliga över sin ekonomi är detta ett alternativ, likaså för de föreningar som önskar att investera i sin verksamhet. Däremot har det framkommit att det är omöjligt för föreningarna att i dagsläget söka dessa externa medel då det kräver väldigt mycket arbetskraft.

”*Skulle vilja ha pengar för att utöka verksamheten för att få fler medlemmar. Men det måste sökas pengar och någon måste ju göra det. Det finns ställen att söka pengar på... men det krävs ju att det finns någon i föreningen som kan lägga tid på det, för det är ju nästan en halvtjänst som man måste lägga. Skulle behöva hjälp när det kommer till att söka fonder och andra bidrag, det tar väldigt lång tid att söka dessa och vi har inte den tiden. Kan inte förvänta sig att någon ska göra det ideellt. Tar ju cirka en månad.*

”*Finns bidrag att söka på andra ställen men det är för mycket pappersarbete. Man måste sälja in sig själv något så fruktansvärt. Liksom att vi går back varje år är inte tillräckligt skäl till att få pengar. Så någon måste verkligen arbeta med ansöknings, men vem?*

Utöver de ordinarie arbetsuppgifterna upplever föreningarna att det inte finns tid för att söka externa medel som skulle vara nyttiga. Anledningen till det är att det inte finns tillräckligt med arbetskraft inom föreningen. Den bristande arbetskraften hämmar även föreningen från att utöka sin verksamhet som det första citatet antyder. Flera föreningar antyder att de är i behov av en kanslist eller en person som ansvarar för den dagliga verksamheten. Det skulle innebära att styrelsen eller andra aktiva inom föreningen skulle få utrymma att engagera sig mer i verksamheten och slippa en del av det administrativa ansvaret. Det skulle också innebära att kanslisten har möjligheten att ägna ett större fokus på att ansöka om bidrag, både inom kommunen men även utanför. De föreningar som har en kanslist i dagsläget upplever det som väldigt positivt.

”*Vi har idag en kanslist på halvtid och hon gör väldigt mycket. Vi kommer tyvärr inte kunna behålla henne på grund av vår ekonomi och vi ser ju att problem med detta. För allt hon gör är ovärderligt och att vi nu kommer att behöva sprida ut det på ledarna som arbetar ideellt, det är inget man vill göra. För då kommer det handla om allt förvalta och inte utveckla.*

Citatet ovan visar hur mycket det kan betyda att ha en kanslist inom föreningen som har hand om de administrativa uppgifterna. En annan aspekt som var intressant i det här citatet var hur föreningsrepresentanten talade om distinktionen mellan förvalta och utveckla. Konsekvensen av att ideellt arbetande ledare har hand om de administrativa resulterar i att man förvaltar arbetet som pågår, det vill säga att utvecklandet av verksamheten blir lidande.

Av det som har framkommit i utredningen verkar det finnas två lösningar på att hantera behoven som finns. Först och främst, utöver den digitala anslagstavla som skulle kunna underlätta bidrags-

ansökningarna så är föreningarna i behov av arbetskraft. Dels för att hantera alla de administrativa arbetsuppgifterna som finns, dels för att stimulera ideellt engagemang så att ideellt arbetande personer inte behöver arbeta med det. Men främst så handlar det om att kunna utveckla föreningarna, söka bidrag eller fonder som skulle kunna bidra till att föreningen har möjligheten att växa. I kapitel 5.1 belystes ett exempel där en förening önskade att utöka ungdomsverksamheten men det framkom att de inte hade tid till att rekrytera nya ungdomar. Att då ha arbetskraft som täcker upp möjliggör en sådan rekrytering. Det verkar som sagt finnas två lösningar på detta; 1. Kontanta bidrag avsatta till att avlöna en kanslist eller föreningsassistent, 2. Upprätta en verksamhetspool likt en sådan som finns i Varberg. Fördelen med punkt 1 är att föreningen har möjligheten att själva rekrytera en person som de anser skulle göra ett bra jobb. Den anställda skulle också kunna vara i verksamheten en längre tid vilket gör att den anställda lär känna föreningen. Nackdelen med denna variant är att om det är många föreningar som söker bidraget så kan det bli en väldigt stor utgift för kommunen. Skulle man däremot göra så att kommunen har en pott med pengar som de fördelar över antalet sökande föreningar så är risken att summan per förening blir förhållandevis låg. Det riskerar därmed att inte tjäna någon nytta och att bidraget inte täcker den anställdes lön. I kapitel 3.1.1 introducerade konceptet verksamhetspool som flera kommuner har valt att upprätta och en sådan verksamhet skulle kunna uppfylla ett behov i Hylte kommun också. Fördelen med denna punkt är att föreningen får möjligheten att anställa personer som kan arbeta med det som föreningen behöver hjälp med. Det kan vara allt från att vara en kanslist, till föreningsassistent, vaktmästare etc. Föreningen får därmed anställa poolpersonal och blir tilldelad en anställd som kan frigöra tid åt de ideellt arbetande personerna.

I denna utredning har det även genomförts ett studiebesök hos Varbergsföreningsråd för att se över hur de arbetar. De är en verksamhet som är väldigt långt fram och har ett inarbetat system som fungerar för den kommunen. Samtalet med dem resulterade i att en nyckelaspekt identifierades. En förutsättning för en sådan verksamhet är ett fungerande samarbete med arbetsförmedlingen och att den personen som är ansvarig för verksamheten är flexibel i sitt sätt att arbeta. Det förutsätter också att det finns personer med beviljat lönebidrag. Varbergsföreningsråd har valt att enbart anställda personer med någon form av arbetsnedsättning och de har således lönebidrag från arbetsförmedlingen. Det positiva med en sådan verksamhet är att den gör dubbel nytta, det sätter människor i arbete och blir därmed en reducerad kostnad för kommunen. Det var något som Varbergs föreningsråd argumenterade för, att trots att kommunen väljer att ge bidrag till verksamheten så får kommunen igen pengarna genom att fler blir självförsörjande och betalar kommunskatt. Det är ytterligare en anledning till varför det vore bra att införa en sådan verksamhet i Hylte kommun då Hylte har en hög arbetslöshet i jämförelse med riket. Arbetslösheten i Hylte kommun ligger på 10,2 procent, riksnittet är 7 procent. En svårighet som däremot måste hanteras är hur man säkerställer att kostnaden för den enskilde föreningen blir låg. I Falkenberg tar de betalat per arbetad timme, en fast summa på 100 kr i timmen. Under studiebesöket hos Varbergs föreningsråd framkom det att den del av den anställdes lön som inte täcks av de kommunala eller statliga bidragen står föreningen för. De uppskattade att den kostnaden också hamnade omkring 100 kr i timmen. Det är en summa som skulle vara orimlig för föreningarna i Hylte kommun då flera föreningar i kommunen inte har en sådan välmående ekonomi att klara av en sådan prissättning.

I Hylte kommun har arbetsmarknadsenheten redan en etablerad arbetsmarknadsinsats riktade mot personer med en arbetsnedsättning, således finns det redan ett samarbete med arbetsförmedlingen vilket var en förutsättning för att föreningspoolen ska fungera. Arbetsmarknadsinsatsen är en se-

cond-hand butik som kallas för MP-huset, det är en butik där arbetarna står utanför arbetsmarknaden och därmed innehar lönebidrag. Ett nära samarbete med MP-huset i allmänhet och arbetsmarknadsenheten i synnerhet är en förutsättning för att föreningspoolen ska vara framgångsrik. Man skulle då kunna använda sig av det nuvarande samarbetet med arbetsförmedlingen. Man skulle även kunna använda sig av arbetskraften som redan finns på MP-huset i de fall den anställda är i behov av en ny utmaning eller anställning. Det finns även lokaler i anslutning till MP-huset som föreningspoolen skulle kunna vara verksam i. Förslagsvis skulle verksamheten kunna etableras inom arbetsmarknadsenheten med ambitionen av att bli fristående i framtiden. På så vis kan man först testa hur konceptet landar i föreningslivet och huruvida verksamheten faktiskt är efterfrågad när det väl gäller. Det skulle i så fall innebära att kommunen tillsätter en person vars ansvar är att etablera verksamheten, förslagsvis skulle det kunna vara föreningsutvecklarens arbete under förutsättningen att en del av dennes arbetsuppgifter övertas av en annan. På så vis kan man pröva verksamheten och sedan få den att växa utefter behov och efterfrågan. I intervjuerna förklarades det här konceptet för föreningarna och intrycken var överlag positiva;

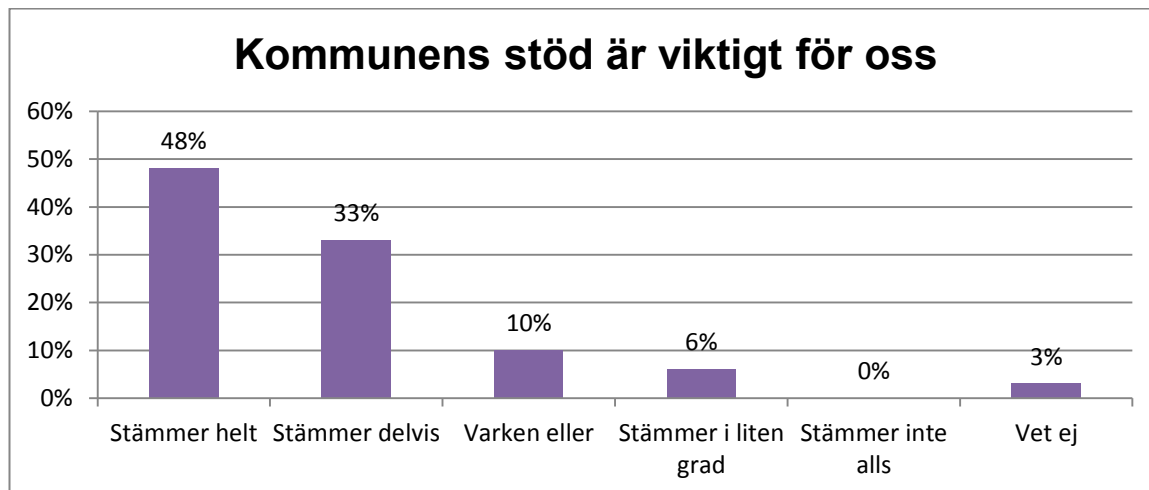
” *Vi är i oerhört behov av administrativt stöd. Jag skulle kontakta den här föreningspoolen direkt.*

” *Jag tror stenhårt på att man försöker få folk i sammanhang. Den här föreningspoolen skulle säkert vara jättebra, vi får hjälp och människor får komma i arbete. Föreningslivet är ett gott sammanhang att vara en del av och kan säkert erbjuda mycket till dessa personer.*

Intrycket är överlag positivt till konceptet och man upplever att det skulle fylla ett behov som efterfrågas. Däremot finns det vissa farhågor som en del föreningar har lyfts fram som är värt att notera. Föreningarna anser att det är viktigt att det finns en bra arbetsledning för att en sådan verksamhet ska vara framgångsrik. Anledningen är att det blir arbetsledningens ansvar att rekrytera de anställda och se till att det får en introduktion i föreningslivet. En del föreningar är skeptiska till hur mycket arbete som ändå kommer att hamna på föreningen. Vissa föreningspooler har också som mål att den anställda ska ut i arbetslivet efter en viss period vilket också är något som i sådana fall oroar föreningarna. Då de menar att det skulle innebära att de hela tiden får lära upp nya personer i hur föreningen fungerar. Det är något som behöver diskuteras ifall det skulle bli aktuellt med en sådan verksamhet. En föreningspool skulle även kunna innehålla andra funktioner som kommer att diskuteras mer i de kommande kapitlen.

5.3 Relationen mellan föreningslivet och kommunen

Stor del av intervjuerna kretsade kring föreningens förhållande till kommunen. I denna del kommer det att redogöras för hur kommunen och föreningslivets samarbete fungerar, i huvudsak utifrån föreningens perspektiv. Kommunens relation till föreningarna är en viktig faktor för ett framgångsrikt föreningsliv. I enkäten ställdes påstående ”Kommunens stöd är viktigt för oss” och gav följande svar;

Svaret på detta påstående visar en tydlig bild över hur viktigt kommunens stöd för föreningslivet är. Hela 81 procent anser att kommunens stöd är viktigt för deras förening. I det här kapitlet kommer det att redogöras för tre olika teman som är kopplat till kommunens relation med föreningslivet. Dessa teman är; 1. Bidragssystemet, 2. Kommunikation och, 3. Samverkan.

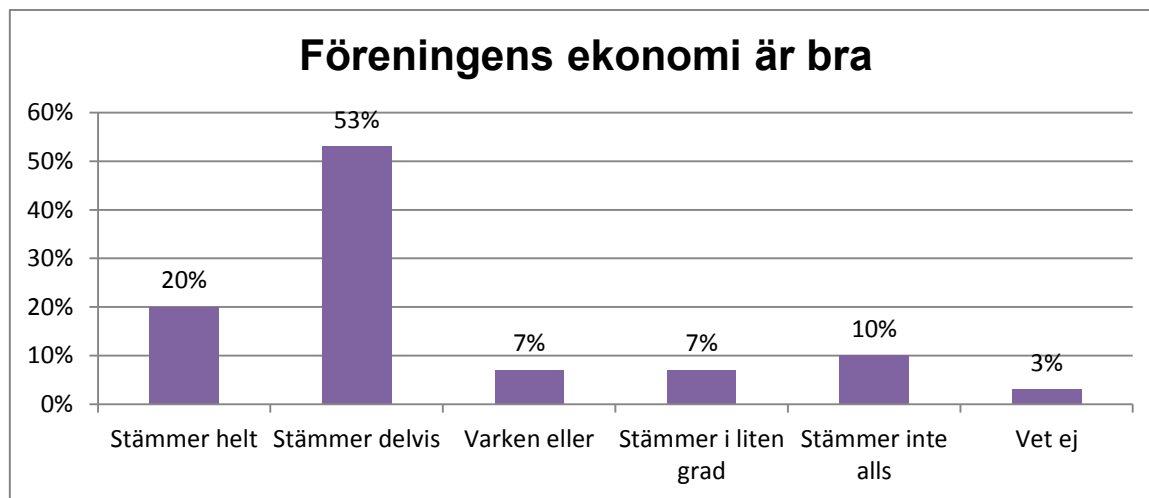
5.3.1 Bidragssystemet

Det här avsnittet kommer att beröra de delar av föreningarnas tankar kring bidragssystemet som inte behandlades under avsnitt 5.2.2. Föreningarna har många tankar om bidragssystemet och därför behandlas det under flera avsnitt. De kontanta bidragen som kommunen erbjuder föreningslivet är en viktig del för att föreningarna ska kunna bedriva sin verksamhet. Än så länge så har det redovisats två av tre förändringar som har inträffat i föreningslivet de senaste åren. Det har framkommit att föreningarna upplever att det är svårare att engagera folk ideellt, det ställs allt högre krav på administrativa arbetsuppgifter och den tredje berör kostnader. Flera föreningar upplever att det har blivit dyrare att driva en förening och att intäkterna inte har ökat i samma takt som kostnaderna.

” *Det ställs ju högre krav på föreningar, därför kostar det mer.
Man vill ha utbildade tränare, seriespel kostar, material.
Medlemmarna vill åka på resor, tävlingar, man vill hitta på saker.
Aktiviteter kostar, allt bara kostar mer.*

” *Problemet för oss är ju att dom idrottsliga framgångarna blev större
än dom ekonomiska. Ju högre upp i divisionerna du är,
desto högre krav får du ju på dig. Man måste anställa tränare etc.
Spelarna kräver ju en hög nivå på tränare, material och lokaler. Det kostar.*

Ekonomin är såklart en viktig del för föreningarna, det bidrar till att de kan utöka sin verksamhet, erbjuda sina medlemmar fler aktiviteter etc. Ekonomin bland föreningarna i kommunen är relativt god. I enkäten fick de svara på påståendet ”Föreningens ekonomi är bra” vilket gav följande svar;

Svaren från enkäten indikerar att majoriteten inte har allt för stora problem med sin ekonomi utan det verkar som att den är relativt stabil. I intervjuerna var det något fler som flaggade för att den ekonomiska situationen i föreningen var kritisk. Flera föreningar menade däremot att de är beroende av bidraget som de får från kommunen för att bibehålla den ekonomiska stabiliteten. Ett bekymmer från föreningarna har däremot varit att intäkterna inte ökat i samma takt som utgifterna och de önskar därmed att bidragens volymer ökar. Kommunens bidrag till föreningslivet har däremot ökat de senaste fyra åren. Det faktum är att bidragen har ökat med 70 procent sedan 2014, alltså från ca 1,8 miljoner 2014 till ca 3,1 miljoner 2018. Noterbart är att dessa siffror är bara vad kommunen har budgeterat till de kontanta bidragen. Faktumet är att det inte har inkommit tillräckligt med ansökningar för att betalat ut allt som är budgeterat, med andra ord så finns det mer bidrag att söka än vad som är sökt av föreningarna. Något som framkom under intervjuerna var att det råder en brist på kunskap kring vilka bidragsformer som finns tillgängliga att söka. Det framkom flera gånger under intervjuerna att föreningen inte visste vilka bidrag som de var berättigade till. Det kan därför vara så att det finns en brist i kommunikationen mellan föreningen och kommunen över vilka medel som finns att söka. En digital anslagstavla skulle kunna fixa det problemet rörande den bristande kännedomen, då föreningarna där får en överblick över vilka bidrag som finns att söka.

Överlag är föreningarna nöjda med hur bidragssystemet ser ut och vilka olika typer av bidrag som finns att söka. Det verkar däremot finnas en svårighet för de idrottsföreningar som inte har en ungdomsverksamhet, då det inte finns någon bidragsform som de kan söka. Det är också flera föreningar som hävdar att kulturbidraget är alldeles för lågt och det är också flest föreningar som är berättigade till det här bidraget som väljer att avstå från att söka, då det innebär för mycket arbete utifrån hur mycket det genererar. Sedan har det framkommit att vissa pensionärsföreningar är kritiska till att bidraget inte tar i hänsyn till antalet medlemmar utan utgår uteslutande på antalet aktiviteter. De föreningar som har framfört denna syn hävdar att antalet medlemmar på aktiviteterna bör tas i hänsyn då kostnaderna för aktiviteterna ökar desto fler som närvarar. En kritik som flera föreningar har gentemot det nuvarande bidragssystemet är att det bygger på kvantitet snarare än kvalitet. Det var flera föreningar som menade att vid de tillfällen då det går sämre för föreningen så är de i mest behov av hjälp från kommunen. Men det nuvarande bidragssystemet fungerar tvärtom, desto bättre det går för föreningen, desto högre utdelning.

” *Jag kan tycka att man borde sätta ett värde på verksamheten istället. För vi är ju mer i behov av bidrag när vi har mindre bokningar än när vi har mer. Men kanske ska kolla vilka behov det finns för en sån här verksamhet, så att det blir bidragsgrundande.*

Det är flera föreningar som önskar möjligheten att sätta sig ner och samtala med kommunanställda och berätta om sina behov så att det blir en mer kvalitativ bedömning av verksamheten. Den nuvarande bedömningen upplevs vara väldigt fyrkantig även fast många uppger att den är trovärdig. Men föreningarna påtalar däremot att så som bidragsansökningarna sker i dagsläget så gynnar den i första hand stora föreningar med en bred ungdomsverksamhet. Det innebär att det är svårare för mindre föreningar att etablera sig och växa.

” *Bidragssystemet i kommunen gynnar bara dom stora föreningarna. Man har ett system där man har valt att satsa på dom stora föreningarna medans vi andra mindre föreningar får ingenting, då får man välja egentligen, vill kommunen bara ha ett fåtal stora föreningar i kommunen?*

” *Vi har ju inte en organiserad verksamhet i den bemärkelse som andra idrottsföreningar har, så hur mäter man det? Då hade det varit bra att få prata med någon ansvarig så får man värdera verksamheten.*

I kapitel 3.3.1 presenterades en ny form av bidragssystem, nämligen förhandlingsbaserad bidragsansökan. Fördelen med ett sådant bidragssystem är att det leder till en mer kvalitativ bedömning av föreningen och det ger även mindre föreningar möjligheten till att få in mer kapital som de kan investera i verksamheten. Det ger även kommunen en ökad kännedom om föreningslivet, då förhandlingsbaserade bidragssystem oftast innebär att föreningen diskuterar sin verksamhet med kommunanställda. Föreningarna i kommunen önskar att få samtala mer med kommunanställda och skulle vilja ha möjligheten till att få ett större finansierat stöd av kommunen. För de mindre föreningarna i kommunen, eller de som inte har en organiserad ungdomsverksamhet kan det vara svårt att få ett högre kontantbidrag som i förlängningen kan hjälpa föreningen att utvecklas. Det skulle i så fall innebära att kommunen upprättar en ny bidragsform, alternativt ersätter en bidragsform som existerar i dagsläget. Förslagsvis skulle det kunna vara investeringsbidraget som ändras i detta syfte. Anledningen är att investeringsbidrag fungerar på ett liknande vis i dagsläget, även om huvudfokus ligger på investeringar i anläggningar. Investeringsbidraget mäter inte kvantitet i samma bemärkelse som övriga bidragsformer och kan därmed omvandlas om det skulle vara efterfrågat. Den huvudsakliga skillnaden blir i sådana fall att bedömningen görs i möten med kommunanställda och politiker. Fördelen med ett sådant system är också att det kan fungera som ett politiskt instrument. I vissa kommuner som har det här systemet så används denna bidragsform även som ett sätt att finansiera politiskt intressanta områden. Nackdelen med ett sådant system är att det skulle kräva en ökad arbetsinsats av kommunanställda och politiker. Vissa föreningar menar även att de inte känner att det är lika trovärdigt som det traditionella bidragssystemet. De hävdar även att det skulle kännas konstigt att ha en kommunanställd eller politiker som bedömer en verksamhet som de inte är bekanta i.

”Vet inte om jag är så sugen på att ha en politiker eller tjänsteman som sitter och bedömer hur mycket min verksamhet är värd, vet inte riktigt om det är lämpligt. De behöver ju inte kunna något om den verksamhet som jag bedriver.

Det är ett delat omdöme bland föreningarna i kommunen rörande ett sådant bidragssystem. Fördelen är som sagt att kommunanställda och politiker får en ökad kännedom om verksamheten, samt att de mindre föreningarna har en möjlighet att utvecklas. En förutsättning för ett sådant system är också att kommunen är relativt liten, då det annars skulle vara ohållbart för kommunanställda och politiker. Det är något som talar för Hylte kommun då den är relativt liten, och det är främst små kommuner som har ett sådant system.

Utöver det som redan har nämnts så finns det förbättringsmöjligheter när det kommer till ansökan om bidrag. Det nuvarande tillvägagångssättet är väldigt spretigt och det innebär mycket arbete för föreningsutvecklaren. Det finns en variation av tillvägagångssätt för föreningen att ansöka om bidrag. Föreningen har i nuläget följande möjligheter;

- Lämna in ansökningen via Hylte kommuns Kontaktcenter.
- Posta ansökningen till föreningsutvecklarens kontor.
- Fysiskt gå och lämna över ansökningen i handen till föreningsutvecklaren.
- Använda sig av existerande e-tjänster för ansökan av bidrag.

Det nuvarande systemet innebär att föreningsutvecklaren får in ansökningar från flertalet håll och det är en mängd papper som behöver hanteras. Förslagsvis bör man förenkla bidragsansökningar genom att digitalisera dem via den digitala anslagstavlan som redan har nämnts i resultatet. Det skulle effektivisera bidragsansökningarna och frigöra tid och utrymme för föreningsutvecklaren. Det skulle även skapa en tydlighet för föreningarna.

5.3.2 Kommunikation

En fördel med att ha förening i Hylte kommun var att föreningarna upplevde att de hade kortare vägar till kommunens anställda. Man upplevde att man kände människorna som arbetade i kommunen och även politikerna. Ett flertal föreningar önskar däremot mer kontakt med kommunens anställda och politiker. Många föreningar anser att det är bra att kommunen har tillsatt en tjänst som arbetar för föreningslivet i kommunen, det vill säga föreningsutvecklaren. Däremot så var det ganska många av föreningarna som inte visste om att det fanns en föreningsutvecklare inom kommunen. I den bemärkelsen behöver det tydliggöras. Att ha en föreningsutvecklare i kommunen för med sig både positiva och negativa aspekter. Det positiva är att föreningarna har en ventil in i kommunen som annars kan vara svår att navigera sig kring. Det negativa är att det kan vara ineffektivt i de fall föreningsutvecklaren behöver föra vidare budskapet till ansvarig kommunanställd. Kommunikation sprids då genom föreningsutvecklaren och föreningen får därmed inte tala direkt med den ansvarige för det område som är aktuellt.

”Det är bra att man har en föreningsutvecklare, men vill man ha hjälp eller undrar över något som ligger utanför hans makt så får han kontakta en annan som sen kontaktar han och sen kontaktar han oss. Så det blir väldigt rörigt ibland. Det hade varit bra om man visste vem man skulle kontakta för specifika frågor.

Så som personen ovan beskriver hur kommunikationen vanligtvis sker är korrekt. Föreningsutvecklaren fungerar som en ventil i kommunen, och det är inte alltid som föreningsutvecklaren kan besvara alla frågor som föreningarna har utan behöver då skicka vidare den. Utifrån föreningsutvecklarens synpunkt kan det vara relevant att informationen flödar genom föreningsutvecklaren, då det är nyttigt att denna får information kring vad som sker i föreningslivet. Men utifrån föreningarna kan det ibland vara frustrerande över hur långsamt vissa processer kan ta innan det sker något beslut.

” Det är oerhört irriterande och frustrerande över hur lång tid vi får vänta på att saker ska hända. Det ska pratas, man ska ha möte och under hela tiden står man där och bara väntar.

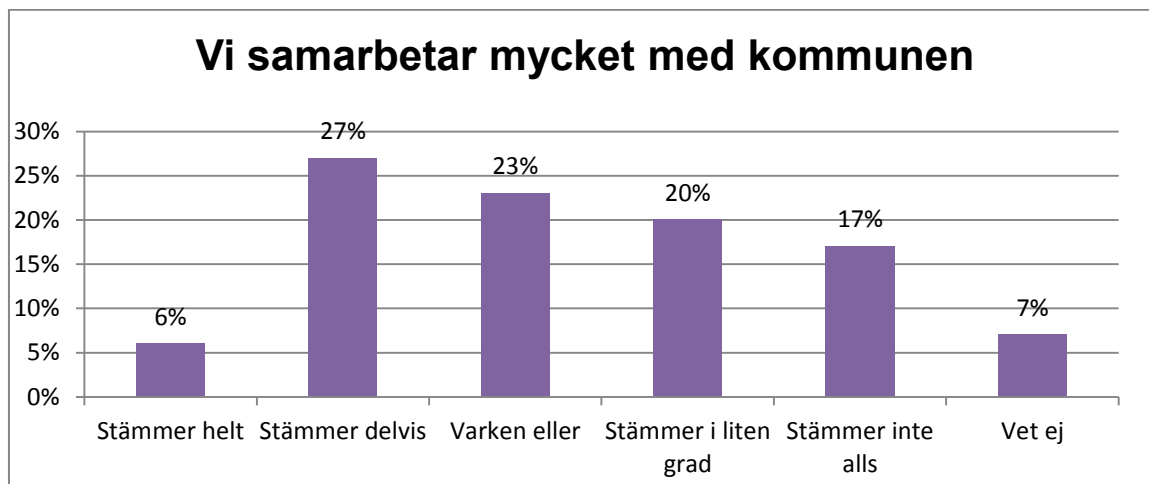
Utöver frustrationen över den ibland långsamma beslutsprocessen så är föreningarna ändå nöjda med det bemötande och den behandling som de får av kommunens anställda. Det är nog också smart att låta föreningsutvecklaren agera som ventilen in i kommunen istället för att föreningarna ska behöva hålla koll på nyckelpersoner för varje angivet ansvarsområde. På så vis finns det en tydlighet kring kommunikationen med kommunen samtidigt som föreningsutvecklaren är uppdaterad kring de senaste händelserna. Kommunikationen mellan kommunen och föreningslivet är inte dålig men det finns tillvägagångssätt som den kan effektiviseras. Föreningslivet önskar i högre grad kontinuerlig information från kommunen och framförallt en tydlighet kring bidragen. Det var många föreningar som inte förstod hur bidragens distribution fördelades och det handlade i huvudsak om bidragen som inte uteslutande förlitar sig på statistiska redogörelser om föreningen. Föreningarna menade att de ofta inte får feedback kring sin bidragsansökan förutom i de fall den är bristfällig. Man önska därmed att föreningsutvecklaren bekräftar att ansökningen har inkommit och att den är godkänd.

” Relationen och kommunikationen med föreningsutvecklaren är bra. Men man hör bara från föreningsutvecklare i de fall då vi har glömt vissa dokument, och ibland när nyhetsbrevet skickas ut. Man hade velat få ett ”Hej, er ansökan har inkommit och den ser bra ut”. Men annars tycker jag att vi blir väl bemötta.

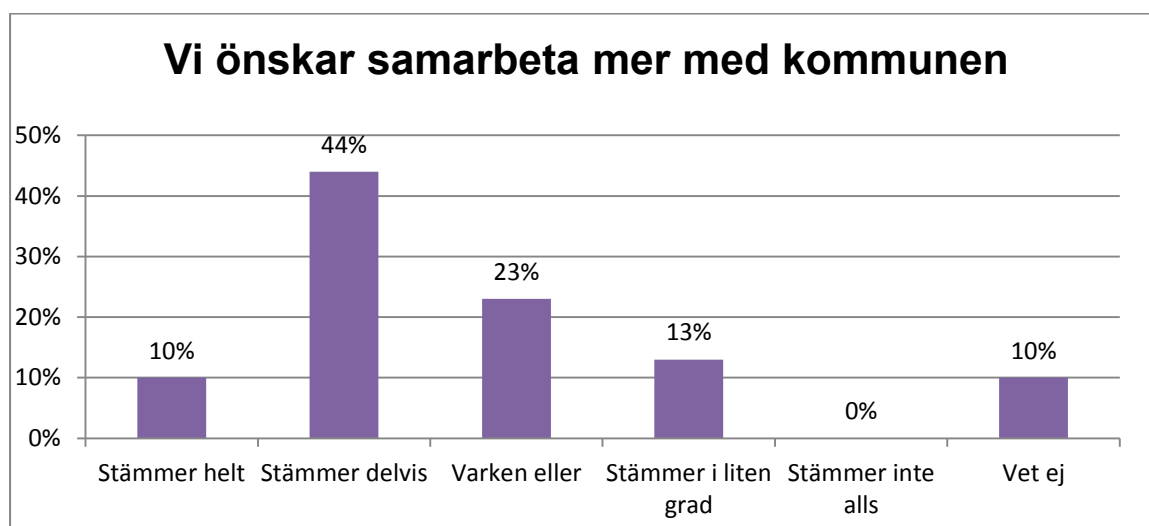
Återigen föreslår denna utredning att implementera en digital anslagstavla. En digital anslagstavla innehåller flera möjligheter och kan vara ett effektivt sätt att hantera flera olika behov och svårigheter. Svårigheten rörande administration har redan förklarats. Men i detta avsnitt har ytterligare ett behov framträtt. Den digitala anslagstavlan bör vara den primära funktionen för kommunikation mellan kommunen och föreningen. Det skulle innebära att allt som kommuniceras från kommunen publiceras via den här anslagstavlan. Ifall den digitala anslagstavlan implementeras och bidragsansökningarna primärt sker via denna funktion så möjliggör det även för föreningen att kunna följa sin ansökan. Den funktionen finns i ett antal system redan och det kan inge en upplevelse av kontroll för förening. Funktionen kan innehålla de olika stadier som ansökan går igenom där det sker en kontinuerlig statusuppdatering kring ansökningens position.

5.3.3 Samverkan

I det här avsnittet kommer det att redogöras för föreningarnas tankar kring samverkan, både mellan föreningar men även mellan föreningen och kommunen. Forskning visar att föreningslivet fungerar bäst när det finns ett positivt samarbete mellan föreningen och kommunen, men även inom föreningslivet. I enkäten ställdes frågan om det nuvarande samarbete med kommunen då de fick svara på påstående ”vi samarbetar mycket med kommunen”, vilket gav följande svar;

Det är en ganska jämn fördelning av hur mycket föreningarna uppskattar att det i dagsläget samverkar med kommunen. Det är något fler som anser att de inte samarbetar mycket med kommunen än som anser att de gör det. För att kunna göra en tydlig tolkning av svaret så behöver det ställas i relation till hur mycket föreningarna önskar att samverka med kommunen. Därför fick föreningarna även svara på just det påståendet;

I tabellen går det att utläsa att majoriteten önskar ett närmare samarbete med kommunen. 54 procent stämmer in helt eller delvis på påståendet vilket ger en tydlig bild över föreningarnas inställning. Så föreningarna vill samarbete mer med kommunen, men på vilket sätt? Förslagsvis skulle ett föreningsråd kunna skapas där politiker, tjänstepersoner och föreningar någon gång per år diskuterar saker som berör föreningslivet. Det finns flera exempel på hur ett sådant samarbete kan fungera. Malmö stad hade exempelvis ett nära samarbete med sina föreningar, likaså föreslog utredning av ABF Stockholm att ett forum skulle upprättas där föreningar och kommunen kan samarbete.

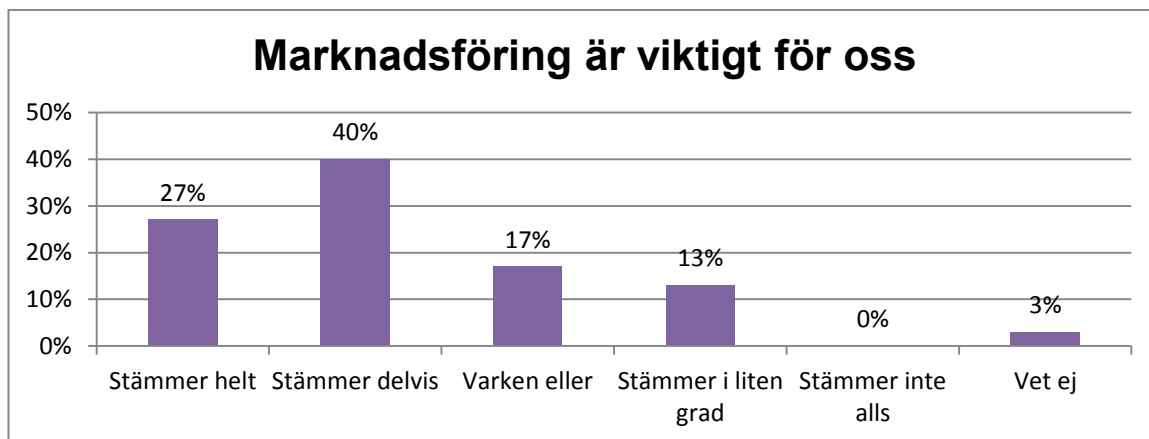
Föreningarna önskar även en större närvaro av tjänstepersoner och politiker. Det är flera föreningsaktiva som upplever att det är en hel del bedrifter som går obemärkt förbi och att det är flera som känner sig förbisedda.

” Det är faktiskt så att det finns många som har arbetat under en lång period och aldrig fått någon uppskattning, vi ser ju till att det finns ett aktivt föreningsliv i kommunen.

En ökad närvaro av tjänstepersoner och politiker i föreningslivet skulle kunna bidra till att det ökar kännedomen om föreningens bedrifter och även inge en känsla av uppmärksamhet. Utöver en önskan om en ökad uppmärksamhet så talar en del föreningar om hur föreningar och kommunen kan samarbeta för att förbättra bilden av kommunen. En bidragande faktor för en attraktiv kommun gäller utbudet av aktiviteter.

” Jag tror verkligen att ett brett utbud av aktiviteter får människor att rikta fokus på Hylte. Vi har flera som har sagt att anledningen till att dom valde att flytta till vår socken var för att vi hittar på mycket tillsammans och det tycker jag att man bör lyfta från kommunens sida. För det finns ett bra föreningsliv i kommunen.

Det rika föreningslivet bör därmed marknadsföras. Föreningarna menar att marknadsföring är en viktig del i deras arbete. I enkäten fick föreningarna svara på påstående hur viktig marknadsföring var för dem vilket gav följande svar;

Svaren från enkäten visar en tydlig bild över vad föreningarna tycker om marknadsföringens betydelse för föreningen. Föreningarna har också uttryckt att de önskar hjälp med marknadsföring av kommunen då man ser att det marknadsför kommunen lika mycket som det marknadsför föreningarna. I nuläget så finns det en katalog som kallas för #kulturihylte, den ges ut tre gånger per år och innehåller samtliga kulturaktiviteter under den perioden. Att producera ytterligare en katalog kan därför ses som överflödigt, istället bör man fokusera på de funktioner som redan existerar idag. Då #kulturihylte redan är en etablerad katalog kan man därför se över om den ska komma ut i fler exemplar eller utöka innehållet. Katalogen riktar sig däremot inte uteslutande till föreningar utan innehåller även aktiviteter från fria aktörer och det bör tas i beaktande. Föreningarna i kommunen föreslår att man på ett innovativt vis kan presentera några föreningar mer ingående, snarare än att bara redovisa vilka aktiviteter som erbjuds.

” *Man skulle kunna ha korta presentationer på något innovativt sätt som visar vilka föreningar som finns. Alla i kommunen är ju inte medvetna om det. Tror det handlar om att visa vilka föreningar som finns och vad vi gör.*

Förslagsvis skulle man kunna upprätta en digital föreningssida i anslutning till kommunens hemsida. På denna sida så kan det finnas en uppdaterad lista över de aktiva föreningar i kommunen så att kommunens invånare själva kan gå in och se vilka föreningar som finns och vad föreningen gör. På denna sida kan man ha inslag varje månad där en till två föreningar får presentera sig själva, på så vis ökar kännedomen om föreningarna som finns i kommunen. Utöver marknadsföring så ser föreningarna gärna att kommunen samordnar flera föreningsträffar. Föreningsträffarna bidrar både med att föreningarna kommer i kontakt med tjänstepersoner på kommunen men de får även möjligheten att integrera med andra föreningar. Föreningarna önskar att samverka mer sinsemellan då man ser att det ger väldigt mycket nytta.

” *Vi vill ha mer föreningsmöten, det är aldrig fel att samverka mer med varandra. Både när det gäller resurser, idéer och aktiviteter. Föreningsmöten är bra, då kan vi prata med varandra. Vi är dåliga på att samarbeta i denna kommun. Förstår inte varför vi inte kan samverka mer. Istället för att tre föreningar köper in varsin gräsklippare som vi använder en gång i veckan så kan vi alla köpa en tillsammans som vi delar på. Det är klockrent.*

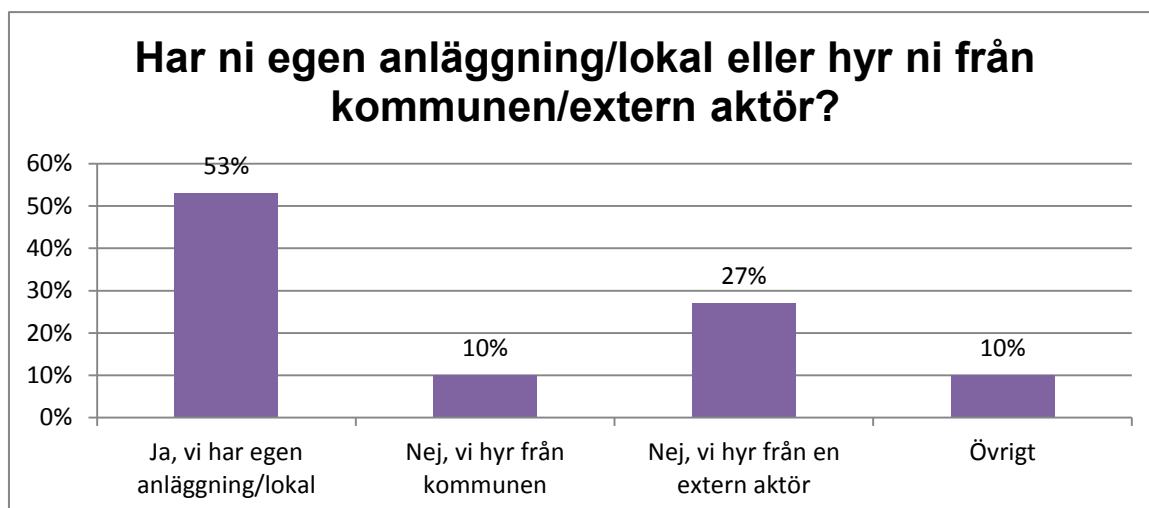
De flesta föreningarna är positiva till ett ökat samarbete mellan föreningar. Det är något som kommunen skulle kunna stimulera, eller bidra med ett forum där samverkan kan etableras. Det verkar som att föreningarna i kommunen har svårt att själva skapa forum eller tillvägagångssätt där de kan samarbeta, trots att de flesta ser fördelarna i det. I nuläget har kommunen ett föreningsmöte en gång varje år och tidigare gånger så har inte uppslutningen från föreningslivet varit särskilt hög. Av den anledningen kan det finnas en viss skeptisk inställning kring fler möten. Forskning visar däremot på att närvaron ökar om föreningarna själva får vara med och bestämma agendan.

Den digitala anslagstavlan som har varit på tal under stora delar av resultat kan även här fungera som en lösning på behoven som har framkommit. Föreningarna önskar att samarbeta mer sinsemellan men saknar forum för det. Den digitala anslagstavlan kan därmed innehålla ett diskussionsforum ämnade för föreningarna. Diskussionsforumet kan innehålla ämnen som representerar frågor som föreningarna har och som de önskar att få hjälp med. Många problem eller svårigheter som föreningen upplever, upplever andra föreningar lika så och istället för att varje förening ska behöva lösa problemen på egen hand så kan de istället se vilka lösningar andra föreningar har på liknande problem. I diskussionsforum kan föreningen även ställa förfrågningar för samordning av aktiviteter eller utlåning av resurser. Det finns en stor potential i ett diskussionsforum och så länge det hålls vid liv så kan det öka samverkan mellan föreningarna. I diskussionsforumet kan de även berätta om sina aktiviteter som de ska ha så att aktiviteterna krockar inte med varandra. På så vis får kommunen också ett rikt utbud av aktiviteter och kommunens invånare behöver inte välja. Tanken är att diskussionsforumet ska innehålla trådar så att andra föreningar också kan gå in och läsa relevanta diskussioner. Om en förening har en fråga eller ett problem så kan de därmed gå in i diskussions-

forumet och se om denna fråga har diskuterats tidigare. De kan därmed följa den diskussionen och se vilka tankar och idéer som andra föreningar har haft.

5.4 Lokaler och anläggningar

I utredningsdirektivet framgick det att utredningen skulle se vilka skillnader det finns i ekonomiska och praktiska förutsättningar när det kommer till föreningens valda driftsform. Det vill säga finns det någon skillnad i ekonomiska och praktiska förutsättningar för de föreningar som har en egen anläggning och de föreningar som hyr från kommunen eller en extern aktör. Utredningen började därmed kartlägga hur driftsformerna såg ut i kommunen. I enkäten fick föreningarna svara huruvida de hade en egen anläggning eller hyrde från kommunen/extern aktör;

Av de 39 föreningar som medverkade i intervjuerna hade 9 föreningar en egen anläggning som de bedrev sin verksamhet i. Resterande föreningar hyrde från kommunen eller externa aktörer. Det är främst idrottsföreningar som hyr av kommunen medans det är fler kulturföreningar och pensionärsföreningar som hyr av externa parter.

5.4.1 Ekonomiska skillnader

Då spridningen rörande föreningens driftform är bred så har utredningen samlat in en god överblick kring de ekonomiska förutsättningarna för respektive driftform. Det har framkommit att föreningarna upplever att det är betydligt mer kostsamt att ha en egen anläggning än att hyra från kommunen och då det inte finns ett samverkans nätverk som diskuterades i föregående avsnitt så behöver föreningen bekosta allt material och resurser själva. Den största nackdelen med att ha en egen anläggning var att det innebar högre utgifter för föreningen.

” Spenderar mycket pengar på anläggningen, hela bidraget som vi får från kommunen går till driftkostnader. Bara elen kostar liksom 25 000 kr, gräsklippning kanske 15 000 kr. Vi har inget kvar efter alla driftkostnader.

” Vi har kostnader omkring 50 000 om året i driftkostnader. Vi får 16 000 kr i bidrag och det gäller att få hem resterande pengar för drift. Dom gångerna vi behöver göra något extra, exempelvis måla om huset så behöver vi gräva djupt.

” Alla bidrag vi får från kommunen går dit, till underhåll. Det svåra är att när det behöver renoveras eller göras nytt så finns det inte mycket pengar kvar för att genomföra dessa renoveringar. Det är nackdelen med att ha en egen anläggning.

Citaten ovan visar hur föreningarna resonerar kring sin situation. Många av de föreningar som har en egen anläggning söker oftast mer än ett bidrag. De söker nämligen lokal- och anläggningsbidraget samt ytterligare ett bidrag som är riktat mot den verksamhet som de bedriver. Flera föreningar hävdar att de använder det sekundära bidrag för att också bekosta sin anläggning. Det är inte riktigt syftet med det sekundära bidraget då det är tänkt att stödja föreningens kärnverksamhet. Bland de föreningar som medverkade i enkätundersökning så hade en majoritet en egen anläggning. I enkäten fick de svara på frågan ”Vad är den största nackdelen med att ha en egen anläggning?”. Den största nackdelen var att det var betydligt mer kostsamt att bedriva en egen anläggning. För att underlätta föreningens utgifter rörande underhåll och renovering av anläggningar finns även investeringsbidraget som föreningarna kan söka. Investeringsbidraget upplevs däremot att vara alldeles för litet i relation till de utgifter som föreningen skulle behöva lägga på renovering. I de flesta fallen är föreningarna i behov av stora summor, summor som de inte har möjligheten att få via investeringsbidraget.

” Hallands idrottsförbund gjorde en besiktning över både kommunens lokaler och de privata. Jag har varit engagerad i flera av dom och kan säga att de flesta är totalt utdömda, det är ett renoveringsprojekt. Investeringsbidraget kommer ju inte i närheten av de summor som vi talar om, så vet inte vad vi ska göra.

2018 hade kommunen budgeterat 350 000 kronor till investeringsbidraget och den totala summan som föreningarna sökte för var 1 211 700 kr. Skillnaden mellan det utbetalda beloppet och vad föreningarna faktiskt sökte för är därmed väldigt stor. Inför kommande år, det vill säga 2019 så sökte föreningarna enbart för belopp upp emot 281 287 kr. Fördelen är att samtliga ansökningar har en större möjlighet att bli godkända, nackdelen å andra sidan är att det verkar som att föreningarna har tappat tron på att investeringsbidraget kan tillgodose deras behov. Värt att tillägga är att det allmänna intrycket inom föreningslivet är att de inte anser att det är kommunens uppgift att bedriva eller bekosta föreningarnas utgifter.

” Investeringsbidraget är såklart alldeles för lågt, eller det gör ju ingen nytta när det kommer till stora renoveringar. Men sen tycker inte jag heller att det är kommunens uppgifter att bedriva föreningens verksamhet eller lösa alla problem som föreningen har. Vi har valt att äga egen anläggning och vi har det yttersta ansvaret att lösa det.

I tabellen som redovisade föreningarnas driftform svarade många föreningar att de hyr från externa aktörer. Det var också ett alternativt som framkom flera gånger under intervjuerna. Det är främst idrottsföreningar som hyr lokaler och anläggningar av kommunen, medans andra former av föreningar har i högre utsträckning egna anläggningar eller hyr från externa aktörer. Det var flertalet föreningar som poängterade lokalbristen i kommunen. Uppfattningen var att det är ett underskott på lokaler som rymmer många människor och de lokaler som finns är dyra att hyra. I detta fall

framkom det att det var väldigt få föreningar som var medvetna om att de kan få stöd för när de hyr externa lokaler genom lokal- och anläggningsbidraget. Det behöver tydliggöras i bidragsnormerna. Utöver det uttryckte flertalet föreningar att de lokaler som kommunen tillhandahåller inte är särskilt många, och de som finns är också kostsamma då dessa lokaler inte är subventionerade av kommunen.

För att undvika att de externa lokalerna blir alltför kostsamma påtalade flera föreningar vikten av bidraget till samlingslokaler. Bidraget bidrar till att det finns mötesplatser runt om i kommunen och det bidrar även till att kostnaderna blir mindre. För de föreningar som tillhandahåller mötesplatser är samlingsbidraget absolut nödvändigt för att både hålla nere kostnaderna för de sökande föreningar, men även för att överhuvudtaget ha råd att driva lokalen.

” *Bidragen för samlingslokalerna är väldigt viktiga för att det ska fortsätta. Utan dem så kommer vi att behöva sälja vår lokal. Sen kan jag tycka att man bör diskutera behovet av en mötesplats snarare än att bedöma hur ofta den är uthyrd. För desto mindre uthyrd den är, desto mer är vi i behov av bidraget.*

I citaten aktualiseras återigen den diskussionen som behandlades under avsnitt 5.3.1. Den om relationen mellan kvantitet och kvalitet i bedömningen av bidragsgrundande aktiviteter. Så som det ser ut i dagsläget behöver föreningen för att bli berättigade bidrag ha minst 10 bokningar under ett kalender år. Sedan fördelas bidraget ut över godkända föreningar med 50 procent avsatt för kvadratmeter för lokalen och 50 procent avsatt för antal bokningar.

” *Vi behöver ibland vara oroliga och jaga för att se till att vi får 10 bokningar på ett år. Man kan argumentera hur behovet faktiskt då är om vi måste jaga. Men tror utan tvekan att om vi hade en större ekonomi så hade vi kunna medvetengöra att lokalen finns och på så vis få mer bokningar. Vi skulle även kunna erbjuda en bättre standard på bokningar om vi hade ekonomin till det.*

Citatet ovan visar att en ökad ekonomi ger föreningen ökade förutsätter för att bedriva en kontinuerlig verksamhet i sina samlingslokaler. Det kan därför vara värt att se över strukturen för detta bidrag, då lokala mötesplatser upplevs vara väldigt viktig för föreningarna runt om i kommunen. Enligt föreningarna är det viktigt att mötesplatserna fortfarande existerar då det bidrar med lokaler som föreningarna kan vistas i men det förser också kommunens invånare med en mötesplats. Förslagsvis skulle den nya bidragsformen kunna ske omvänt från hur den är i dagsläget. Först och främst behöver man besluta kring värdet av att ha en samlingslokal på angiven plats. Sedan kan det utgå ett grundbidrag för alla de bidragsgodkända föreningarna som bedriver samlingslokalerna. Bidraget kan därefter fungera omvänt från hur det är nu. Istället för att föreningen får desto högre bidrag för desto mer bokningar så kan man strukturera det så att det går ut ett högre bidrag för de första bokningarna för att sedan reduceras desto mer bokningar föreningen har.

5.4.2 Praktiska skillnader

Om föregående avsnitt visade att det finns ekonomiska skillnader mellan de föreningar som har en egen anläggning, de föreningar som hyr från externa aktörer och de föreningar som hyr från

kommunen så kommer detta avsnitt att framföra de praktiska skillnaderna. Den största fördelen som föreningarna uppger med att ha en egen anläggning är den frihet som det innebär. De är inte beroende av någon annan. De behöver inte förhålla sig till andra föreningar eller bokningar, utan kan schemalägga sina aktiviteter, möten eller träningar som de vill. De behöver inte vara beroende av kommunen för underhåll eller reparation av anläggningen.

” Det är ju som när man äger ett hus. Vi rör oss själva, behöver inte vänta på något utan vi tar hand om allt själva. Vi har en plats där vi kan hänga upp priser och diplom. Sen upplevs det också stärka sammanhållningen inom föreningen, då vi har en plats som är vår egen där vi kan samlas och prata.

Citaten ovan visar en spännande aspekt. Föreningen berättar att det bidrar till en ökad sammanhållning inom föreningen. Det var flera föreningar som inte hade en egen anläggning eller lokal som hävdade att det skadar den sociala sammanhållningen, det var flest idrottsföreningar som påtalade detta. Anledningen var att de enbart möttes för att utföra den specifika aktiviteten för att sedan skiljas åt, bristen på en samlingsplats i anslutning till den hyrda lokalen bidrog till att sammanhållningen skadades.

” Saknar en samlingslokal, man bara tränar och sen går man [...]. Bara en vanlig samlingslokal skulle vara bra så att man kan ta en kaffe eller något tillsammans, det skulle stärka den sociala sammanhållningen. Tror att man skulle kunna engagera fler människor om vi stärkte sammanhållningen i laget.

Det var flera föreningar som hyr från kommunen som efterfrågade en samlingsplats för föreningar där de har möjligheten att mötas, både före och efter sina aktiviteter. På denna samlingsplats kan de även ha möjligheten att ha föreningsmöten, en plats för att stärka den sociala sammanhållningen. I kapitlet rörande ideellt engagemang så nämnde flera föreningar att de tror att anledningen bakom det bristande ideella engagemanget beror på att människor har tappat känslan och samhörigheten till själva föreningen. Flera nämnde att medlemmar enbart går på aktiviteten och sedan åker hem. En föreningslokal skulle kunna vara en lösning på detta bekymmer. De föreningar som hade en egen anläggning upplevde också i mindre utsträckning problem med det ideella engagemanget. Det verkar som att ha en egen plats, som kännetecknar föreningen faktiskt stärker det ideella engagemanget.

Trots att de som har en egen anläggning i teorin behöver spendera mer ideell kraft på att underhålla anläggningen så verkar det vara tvärtom. De föreningar som hyr lokaler och anläggningar av kommunen är de som upplever att de behöver spendera mycket tid och energi kring underhåll av kommunens lokaler och anläggningar. Då handlar det inte om att föreningen i själva verket utför uppgifter utan snarare att de lägger tid på att få kommunen att göra det. Det är flera föreningar som upplever att hallarna inte håller måttet och behöver därmed förbättras. Föreningarna upplever att kommunen inte investerar i de befintliga lokalerna som finns och när de försöker kommunicera detta så upplever de att inget händer. Den långsamma processen är den gemensamma nämnaren bland de föreningar som uttrycker denna frustration.

” Jag tycker att det är väldigt bra att man renoverar Örnahallen men samtidigt tar man inte hand om de resterande hallarna som finns i kommunen. Många skulle behöva rustas upp.

Den hallen som i huvudsak har kommit på tal är Gamla hallen, då många föreningar upplever att dess nuvarande skick inte är bra. Gamla hallen är den näst mest bokade hallen i kommunen och ligger i kommunens centralort. Den använts kontinuerligt och det är många som menar att hallens nuvarande skick skadar verksamheten. Föreningarna undrar vem det är som egentligen har som ansvaret att underhålla den. Många frågor och klagomål skickas i nuläget till föreningsutvecklaren som senare vidarebefordrar meddelandet till Hylte Bostäder.

” Vem ansvarar för att hallen ska se bra ut? Det känns som att vi pratar och pratar men det händer aldrig någonting. Snart kommer man behöva riva hallen för att den är så dålig.

Föreningarna efterfrågar därmed en tydligare struktur kring vem det är som faktiskt ansvarar för underhållet av kommunens anläggningar och hallar. Förslagsvis kan det vara klokt att utse en kontaktperson inom Hylte Bostäder som föreningarna kontaktar i de fall där de undrar över anläggningarna och hallarnas skick.

5.5 Kartläggning av ansvar för elljusspår och anläggningar

I utredningsdirektivet framgick det att utredningen skulle kartlägga var ansvaret ligger för de olika elljusspår som finns i kommunen. I Hylte kommun så har några utvalda föreningar fått ansvaret att underhålla elljusspårarna och i gengäld erhåller de föreningar ett bidrag för föreningens utgifter. I dagsläget utgår ett bidrag på 5 kr/metern. Nedan följer en tabell över vilka elljusspår som finns och vem som ansvarar för dem;

Elljusspår	Föreningen som ansvarar för elljusspåret
Hyltebruk (Örnvallen)	Hyltebostäder
Torup	Torups samhällsförening
Unnaryd	Unnaryd GOIF
Drängsered	Drängsereds samhälls- och bygdegårdsförening
Landeryd	Landeryds GOIF
Rydöbruk	Rydöbruks samhällsförening

2018 betalade kommunen totalt 50 150 kronor till föreningarna. Medelvärdet blir därmed 10 030 kronor till respektive förening. De föreningar som har ansvar för elljusspår ansåg att den summa som kommunen betalar dem är alldeles för låg och att det oftast blir föreningen som får bekosta reparationerna.

” Det bidrag som vi får från kommunen räcker till elen. Vi har tänt 2 timmar måndag till fredag när det är mörkt. Utöver det så har vi inga pengar kvar och vi har inställningen att våra medlemmar inte ska behöva bekosta detta.

” Det är väldigt dyrt. Bidragen som vi får från kommunen täcker elen men om det krävs reparationer så är det upp till föreningen själva att stå för det och de har vi inte råd med.

Föreningarna har uttryckt att bidraget som utgår från kommunen är för lågt ifall man vill ha väl fungerande elljusslingor i kommunen. Bidragen täcker elkostnaderna för föreningen. Behövs det däremot repareras, eller göras några insatser utöver det så är det upp till föreningen själva att bekosta detta. Föreningarna upplever att det inte är rimligt att föreningens medlemmar ska behöva bekosta sådana utgifter. Ett förslag är att elen kopplas på kommunens egna avtal vilket innebär att föreningen blir fri från den kostnad vilket gör att det bidraget som utgår till föreningen kan användas för andra utgifter som tillkommer.

Fördelen med det nuvarande arrangemanget är att kostnaden för underhåll och skötsel av elljusslingorna blir låga. Då det huvudsakliga arbetet sker ideellt av föreningen. Det här arrangemanget är ett bra exempel på hur föreningslivet och kommunen kan samarbeta. Så som det presenterades i omvärldsanalysen så fungerar samarbetet bäst när föreningslivet och kommunen kan samarbeta rörande vissa frågor. I dessa fall kan föreningen fungera som en arbetstagare och kommunen som arbetsgivare. Det är grundtanken med detta arrangemang. Men, majoriteten av de föreningar som i nuläget har dessa arrangemang önskar helst att bli av med ansvaret. Anledningen är att det både är kostsamt för föreningen och kräver extra ideellt engagemang, något som flera föreningar har svårt med.

” Bästa hade varit att kommunen åtog sig hela ansvaret, sen kan säkert föreningarna kopplas in på något sätt. Men tycker att man får göra en bedömning kring var man vill ha elljusspår, för så som det ser ut nu så är det väldigt olika standard på de olika spåren. Därför borde kommunen ha ansvaret, så att det blir lika för alla.

Utöver avtalen som kommunen har rörande elljusspåren så har kommunen även skötsel och arrendeavtal med vissa föreningar rörande anläggningar och närliggande grönområden. Föreningarna upplever även i dessa fall att arbetsinsatsen är hög från föreningen och en del föreningar önska att bli av med ansvaret. En del avtal inkluderar även en gränsdragning av ansvarsområden, där föreningen har som ansvar att sköta en viss del av anläggningen och kommunen en annan. Vem som gör vad bör tydliggöras och kommuniceras då flera föreningar upplever att det i dagsläget inte är tydligt. Föreningarna upplever att kommunen i vissa fall inte uppfyller sitt ansvar och att det oftast kräver flertalet möten för att kommunen ska utföra sina uppgifter.

Denna utredning har två förslag på åtgärder för att organisera dessa samarbeten. Den första handlar om att förbättra det nuvarande samarbetet. Det vill säga att tydliggöra det nuvarande avtalet och se till att det kommuniceras till samtliga berörda parter. På så vis vet både kommunens anställda och föreningarna vad som förväntas av respektive part. Utöver det föreslår denna utredning att kommunen övertar kostnaderna för elen då det inte verkar vara rimligt att föreningen ska stå för både elkostnaderna och eventuella reparationer på egen hand. I sådana fall behöver tjänstepersoner och politiker göra en bedömning huruvida alla elljusspår ska kvarstå eller om vissa ska prioriteras. Men det viktiga är att elljusspår som prioriteras håller en bra nivå.

” *Så som det ser ut nu så är inte alla elljusspår på samma nivå. Jag vet ett elljusspår där strömmen bara dog. Det är inte särskilt kul för invånarna när det händer, när de är ute i skogen och det blir kolsvart. Vi varnade för kommunen att generatorn sjöng på sista versen men fick inget gehör och vi hade inte ekonomin för att laga det.*

Det andra alternativet, vilket enbart blir ett alternativ ifall man väljer att implementera en föreningspool som föreslogs i kapitel 5.2, är att skapa ett arbetslag inom föreningspoolen. Under studiebesöket på Varbergs föreningsråd framkom det att föreningsrådet innehöll två arbetslag som hade som uppgift att underhålla och sköta föreningarnas anläggningar. På så vis undkom föreningarna det ansvaret och den kostnaden. Det skulle innebära en ökad kostnad för kommunen ifall de ska stå för kostnaderna men å andra sidan sparar de in kapital i form av indraget skötsel och arrendebidrag som år 2018 uppgick mot 418 495 kronor. Arbetslaget skulle i sådana fall också kunna hantera de elljusspår som finns i kommunen vilket då också drar in på det bidraget som 2018 uppgick mot 50 150 kronor. Arbetslagen i Varbergs föreningsråd bestod av två arbetslag med sex anställda i respektive arbetslag. Då Hylte kommun inte har lika många föreningar och inte heller lika många anläggningar bör det inte behövas mer än ett arbetslag för att utföra arbetsuppgifterna.

6. Slutsats och förslag på åtgärder

Denna del i rapporten kommer att bestå av två kapitel, det ena kapitlet kommer att besvara den övergripande huvudfrågan för utredningen, det vill säga ”Hur mår föreningarna i Hylte kommun?”. Det andra kapitlet kommer att innehålla förslag på åtgärder. Förslagen kommer att baseras på det som har tagits upp i resultatet. Syftet med detta kapitel är att ge en konkret överblick över de åtgärder som rekommenderas.

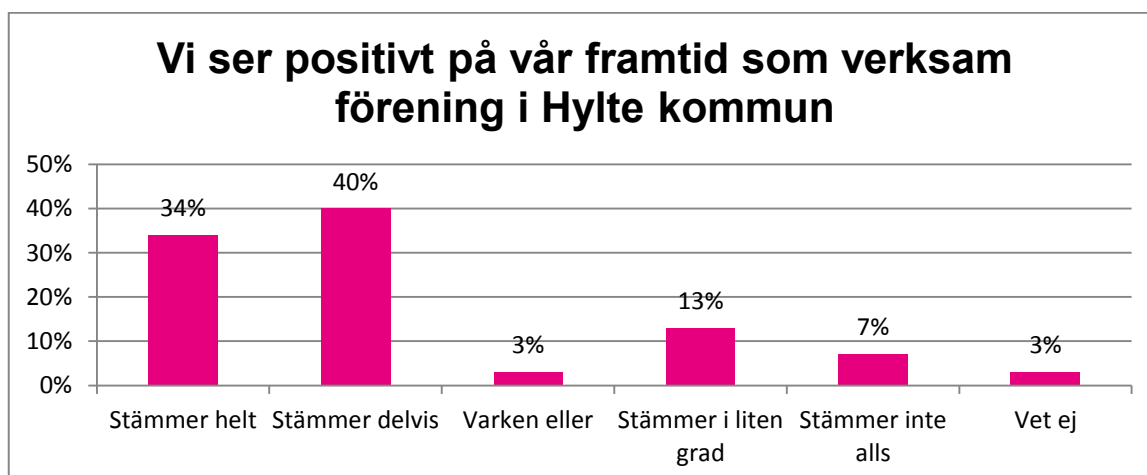
6.1 Hur mår föreningarna i Hylte kommun?

Denna fråga har varit den primära frågeställningen genom denna utredning. Det är självklart svårt att definiera hur föreningarna i Hylte kommunen mår då det är varierat väldigt mycket mellan förening och förening. Vissa föreningar är i en bättre position än andra. Under detta kapitel bör det tas i beaktande. Det här kapitlet kommer att framhäva de mest centrala trenderna och mönstren som har framgått.

I resultatet har det främst pekats på tre förändringar som har skett i föreningslivet, dessa förändringar var 1. Bristande ideellt engagemang, 2. Ökade krav på administration och 3. Ökade utgifter. Det man kan säga är att alla dessa förändringar, som föreningarna själva har uttryckt, har negativa konsekvenser för föreningarna. På så vis är det inte lovande. Det är flera föreningar som upplever att de har svårt att få människor att engagera sig i föreningen och hävdar att det grundar sig i två anledningar varav den ena rör sig om den ökade administrationen och den andra om att synen på ideellt engagemang har förändrats. Det är flera föreningar som uttrycker en rädsla över föreningens fortsatta existens, då de menar att det är i behov av att förnyas i styrelsen. De ökade kraven på administrativa arbetsuppgifter verkar inte heller underlätta det ideella engagemanget. Det är många föreningar som menar att det är en av de främsta anledningarna till att fler inte vill engagera sig. De administrativa arbetsuppgifterna verkar skrämja väldigt många från att ta ett styrelseuppdrag. Det har även en skadlig påverkan på de som är engagerade, då många tappar lusten att engagera sig eftersom det innebär väldigt mycket arbete. De hävdar även att det är dyrare att ha en förening idag och allt kostar betydligt mer än vad det gjorde förut. Föreningarna behöver förhålla sig till flera instanser, som både ställer administrativa och ekonomiska krav på föreningen. Trots de högre utgifterna så anser föreningarna att deras ekonomi i det stora hela är bra. Det redovisades i tabellen i avsnitt 5.3.1. Kommunens stöd till föreningarna är en bidragande faktor till detta, då många föreningar uppger att deras stöd är väldigt viktigt. Kommunen har även ökat sitt kontanta bidrag till föreningar för att underlätta de ökade kostnaderna för föreningarna. När föreningarna själva får uppge deras främsta utmaningar i dagsläget är det också dessa tre punkter som kommer på tal.

När föreningarna får berätta vad det är stolta över så anger flera föreningar att de är väldigt stolta över relationen de har med kommunen. Det är många föreningar som uppger att det blir väl bemötta och har en god relation med kommunens anställda. Utöver det är många föreningar väldigt stolta över sina egna verksamheter, att de trots alla svårigheter lyckas bedriva en god verksamhet som uppskattas av sina medlemmar. Det är flera som berättar om glädjen av att se sina medlemmar ha roligt på aktiviteterna och att det är de som motiverar dem till att fortsätta. Föreningslivet i Hylte kommun är bra, det finns ett rikt föreningsliv och en god variation på föreningar att välja mellan. Föreningarna själva uppger också att de är stolta över att vara en del av det rika föreningslivet som

finns, med tanke på kommunens storlek. I enkäten fick föreningarna svara på påståendet ”Vi ser positivt på vår framtid som verksam förening i Hylte kommun” vilket gav följande svar;

74 procent uppger att detta påstående stämmer helt eller stämmer delvis vilket är ett väldigt gott tecken. Det är positivt för kommunen ifall det finns ett rikt föreningsliv, då det marknadsför kommunen och tillhandahåller kommunens invånare med aktiviteter. Trots att många av kommunens föreningar är positiva till sin framtid så får inte de resterande föreningar glömmas bort, de som kämpar för att överleva. Det är främst de mindre föreningarna som har svårigheter att leva vidare, dels för att de inte har möjlighet att få lika höga ekonomiska medel som andra föreningar och dels för att de har svårt att få medlemmar att engagera sig i föreningen. Det innebär att de 20 procenten som uppgav att påståendet inte stämmer inte bör glömmas bort. Annars blir det lätt så att det primära fokuset landar på de större föreningarna, snarare än att se till att kommunen har många föreningar. På det stora hela så mår föreningarna i Hylte kommun bra, även ifall det finns de som har kritiska svårigheter. Däremot är det viktigt att fortsätta att arbeta med föreningslivet för att se till kommunen fortsätter att ha ett rikt föreningsliv. Det får inte glömmas bort att det är flera föreningar som har flaggat för att de kan hamna i riskzonen, även om de inte är där i dagsläget. I kommande kapitel kommer utredningen att förslå vissa förbättringsåtgärder som kan utveckla föreningslivet.

6.2 Förslag på åtgärder

I detta kapitel kommer förslag på förbättringsåtgärder att presenteras. De förslag som kommer att presenteras här har tagits upp i resultatet men för att ge en tydlig och konkret bild över dem så sammanfattas dem i detta kapitel. Förslagen kommer att presenteras i de teman som förekom i resultatet, även fast vissa åtgärder sträcker sig över flera områden.

6.2.1 Ideellt engagemang

De förslag som presenteras här riktar sig främst mot föreningslivet, då det konstaterades i resultatet att stor del av de åtgärder för att stimulera ideellt engagemang landar på föreningen i sig.

Anledningen är att det kan vara väldigt komplicerat ifall kommunen ska gå in i specifika föreningar för att motivera dess medlemmar att engagera sig. De åtgärder som utredningen föreslår är följande:

- **Implementera kommittéer i föreningen:** Varje kommitté har sitt ansvarsområde, det kan vara allt från ansvar för aktiviteter till ansvar för marknadsföring. Varje kommitté består av några medlemmar och en styrelsemedlem. Det är kommitténs uppgift att ta fram underlag till styrelsemötet. Fördelen med detta system är att ansvaret fördelas ut över hela föreningen och kan leda till att skrällen inför ett styrelseuppdrag minskar.
- **Börja arbeta i projektform:** Denna utredning föreslår att modernisera hur arbetet vanligtvis sker inom föreningen. Det framkom i resultatet att människor inte har den tiden som de tidigare hade och av den anledningen fruktar att binda upp sig i en förening under en längre period. Genom att arbeta i projektform så får medlemmen en tydlig bild över vilka arbetsuppgifter som förväntas och risken att medlemmen blir avskräckt av de ibland abstrakta arbetsuppgifterna minskar. Fördelen med detta system är att det ökar sannolikheten för att medlemmen utvecklar en lojalitet för föreningen och kan i slutändan tänka sig fortsätta arbeta. De föreningar som har denna metod upplever att det fungerar bra.
- **Öka föreningskunskapen:** För att de tidigare förslagen ska fungera så behöver kunskapen om hur föreningen är strukturerad spridas internt i föreningen. Annars fyller den ingen funktion. Det skulle innebära att om föreningens medlemmar har en fråga rörande aktiviteter så går de till kommittén som ansvarar för det. Det innebär att flera inom föreningen får ett större ansvar och arbetsbördan för styrelsen minskar.

6.2.2 Administration

Att minska de administrativa arbetsuppgifterna kan även leda till att det ideella engagemanget ökar. Det är något som de flesta i denna utredning instämmer på. De förslag som presenteras här har därför flera positiva konsekvenser utöver att underlätta administrationen. Utredningen föreslår följande:

- **Upprätta en digital anslagstavla:** Utredningen föreslår implementering av en digital anslagstavla som riktar sig mot föreningslivet i kommunen. Den digitala anslagstavlans funktioner har diskuterats under flera avsnitt i resultatet. Fördelarna med en sådan är många, det skulle innebära att föreningarna får tillgång till ”min sida” med alla tidigare uppgifter sparade. Det skulle underlätta arbetet inför bidragsansökningarna. Den kan innehålla ett årshjul över sökbara medel som skickar ut notiser när det börjar bli dags att söka bidrag. Utöver att förenkla de administrativa arbetsuppgifterna så kan den fungera som en lösning på andra behov. Den digitala anslagstavla kan innehålla diskussionsforum för föreningarna, där föreningarna ges ett forum där de kan samverka. De kan ställa frågor eller leta upp andra trådar som har diskuterat samma frågor som föreningen undrar över. Den primära kommunikationen mellan kommunen och föreningslivet bör också ske genom den digitala anslagstavlan, där föreningsutvecklaren ges ett verktyg för att kommunicera mer frekvent till föreningarna. Föreningarna kan även följa sina bidragsansökningar för att se vilka stadier ansökningen går igenom. Utredningen föreslår därmed att man ser över vilka system som finns tillgängliga som kan uppfylla de funktioner som efterfrågas.

- **Upprätta en föreningspool:** Det här konceptet har också introducerats under resultatet. En föreningspool skulle kunna tillgodose föreningarnas behov av arbetskraft. Föreningarna upplever ett bristande ideellt engagemang vilket resulterar i att de inte har möjligheten att utveckla sina verksamheter. En föreningspool, som då innehåller arbetskraft som föreningen kan anlita, skulle kunna avlasta de ideellt arbetande personer så att de har möjlighet att fokusera på verksamheten. Tanken med en föreningspool är att förening kan få hjälp med de administrativa arbetsuppgifterna. De anställda inom föreningspoolen kan fungera som föreningsassistenter, kanslist, vaktmästare etc. Föreningspoolen bör enbart anställda personer som har ett beviljat lönebidrag från arbetsförmedlingen för att både undvika en för hög kostnad för kommunen, men även för att det finns potential av att göra dubbelnytta. Utredningen föreslår att föreningspoolen inleder som en del av den kommunala verksamheten för att se om en sådan verksamhet faktiskt är efterfrågad när det väl gäller. Förslagsvis kan den ingå i arbetsmarknadsenheten där det redan existerar en arbetsmarknadsinsats i form av MP-huset. Inledningsvis kan föreningspoolen då ske i samarbete med arbetsmarknadsenheten och använda sig av både det redan etablerade samarbetet med arbetsförmedlingen, samt den existerande arbetskraft som finns i MP-huset i de fall de anställda är i behov av en ny utmaning. Förslagsvis kan föreningspoolen inleda med att ha tre till fyra anställda för att pröva konceptet. Sedan behövs det en anställd som ansvarar för föreningspoolen, förslagsvis bör detta vara föreningsutvecklaren, alternativt projektanställa någon för att starta upp konceptet.

6.2.3 Relationen med kommunen

Den nuvarande relationen med kommunen är god då flera föreningar uppger att de anser att det blir väl bemötta och att kommunens anställda vill dem väl. Det finns däremot förbättringsmöjligheter så att relationen blir ännu bättre.

- **Se över möjligheten att omvandla investeringsbidraget till ett förhandlings/projektbaserat bidrag:** Det nuvarande investeringsbidraget uppfyller inte något specifikt syfte. En stor del av de investeringar som föreningarna är i behov av kan de inte få finansierat genom investeringsbidraget. Ansökningar för investeringsbidraget har även reducerats med nästan en miljon kronor på bara ett år. Utredningen föreslår att det istället omvandlas för att implementera modellen som redan finns i Lidköping, Sandviken m.fl. Den modellen baserat på möten, där man via dialogen mellan föreningen, tjänstepersoner och politiker beslutar om det belopp som föreningen är godkänd för. Fördelen med denna modell är att föreningen får möjligheten att berätta om sin verksamhet för kommunanställda och politiker, vilket resulterar i en mer kvalitativ bedömning. Kommunanställda och politiker får också en ökad kännedom om föreningslivet och vice versa. Denna modell innebär även att mindre föreningar har möjligheten att växa och investera i sin verksamhet. Utredningen rekommenderar att de medel som är budgeterat till investeringsbidraget omfördelas till den nya bidragsformen.
- **Utöka innehållet i #kulturihylte:** Utredningen föreslår att den redan befintliga katalogen #kulturihylte utökas, både i antal nummer och innehåll. Förslagsvis kan katalogen innehålla en kortare presentation av en eller två föreningar under varje nummer för ytterligare marknadsföra föreningslivet i kommunen.
- **Skapa en föreningssida i anslutning till kommunens hemsida:** Utredningen föreslår att kommunen väljer att marknadsföra det rika föreningsliv som finns i kommunen. Förslagsvis kan det göras genom kommunens hemsida. En förenings sida bör innehålla en aktuell lista över de aktiva föreningarna med en kortare beskrivning kring vad det gör. Beskrivningen bör föreningen själva stå för.
- **Skapa ett föreningsråd:** Föreningarna kommer i kontakt med många av kommunens invånare och kan därmed fungera som en informationskälla åt kommunens anställda och politiker. Samtidigt får föreningarna insyn i kommunens arbete och kan påverka beslut som berör föreningslivet. Ett sådant föreningsråd skulle kunna ha sammanträde en till två gånger per år och utgöras av utvalda föreningar, politiker och tjänstepersoner.

6.2.4 Lokaler och anläggningar

I det här avsnittet kommer det att redogöras för de förslag och åtgärder som berör lokaler och anläggningar i kommunen.

- **Undersök om det är möjligt att höja Lokal- och anläggningsbidraget för de föreningar som har en egen anläggning:** Många föreningar som har en egen anläggning upplever att det är väldigt kostsamt. Det nuvarande lokal- och anläggningsbidraget upplevs vara för lågt i förhållande till de utgifter som föreningen har. Samtidigt så upplevs de föreningsdrivna anläggningarna vara nyttiga då de förser alla kommunens invånare med mötesplats och aktiviteter i deras tätort. Föreningarna upplever att de bidrar till att det finns ett rikt föreningsliv i hela kommunen där deras anläggningar är en viktig del.
- **Inför föreningstaxa för bokning av kommunens möteslokaler:** I dagsläget erbjuder kommunen idrottshallar och anläggningar till subventionerade priser till föreningslivet. Det blir ett specifikt fokus på idrottsföreningar. Det finns fler förening i kommunen som är i behov av lokaler, främst för möten och sammanträden. I dagsläget erbjuder kommunen inget subventionerat pris för möteslokaler och anläggningar. Utredningen föreslår att det genomförs då många föreningar upplever att det nuvarande priset är väldigt högt vilket innebär att de behöver ta betalt av sina medlemmar.
- **Omstrukturera bidraget till samlingslokaler:** Utredningen föreslår att man ser över den nuvarande strukturen för bidrag till samlingslokaler. Föreningarna har påtalat att dessa samlingslokaler är väldigt viktig för kommunens invånare och föreningsliv då det erbjuder en mötesplats. Föreningarna uppmanar kommunen att ha i åtanke att föreningslivet går upp och ner och när det går som sämst så är de är i mest behov av hjälp. Utredningen föreslår att ett grundbidrag utgår till bidragsgodkända föreningar som innehar en samlingslokal på en plats som bedöms som efterfrågad. Fördelen med detta är att det minskar den stress för föreningen att jaga tio bokningar som behövs för att bli beviljat bidrag. Det innebär även att föreningen har en kassa som möjliggör marknadsföring och en högre standard på deras utbud, vilket kan resultera i fler bokningar.
- **Tydliggöra vem som ansvarar för skötsel och underhåll av kommunens anläggningar:** De flesta föreningar upplever att kommunens anläggningar (främst hallar) är i väldigt dåligt skick och att de sällan underhålls. Föreningarna är frustrerade över de långsamma processerna och att de inte vet vem som ansvarar för anläggningarnas underhåll. I nuläget hamnar mycket på föreningsutvecklaren, trots att det inte är dennes ansvar. Förslagsvis bör det finnas en kontaktperson som föreningarna kan kontakta rörande frågor kring kommunens anläggningar.
- **Undersök möjligheten till en föreningslokal:** De föreningar som har en egen anläggning upplever att det stärker den sociala sammanhållningen i förening. De föreningar som inte har denna möjlighet känner en avsaknad av en föreningslokal. Förslagsvis kan föreningslokalen existera i anslutning till föreningspoolen, alternativt i kommunens nyköpta byggnad Forum.

6.2.5 Ansvar för elljusspår och anläggningar

Stor del i detta utredningsdirektiv handlade främst om att kartlägga hur ansvaret såg ut. I utredningsdirektivet framgick det också att det önskas lämna förslag på hur ansvaret för elljusspår och anläggningar kan organiseras och samordnas.

- **Höj bidrag för de föreningar som underhåller elljusspår, alternativt överlåts elavtalen till kommunen:** Det nuvarande bidraget är alldeles för lågt. Föreningar menar att bidraget enbart täcker elkostnaderna. Föreningarna har även uttryckt att lamporna är tända under korta perioder vilket innebär att de inte alltid är tillgängliga för kommunens invånare. Antingen bör bidraget höjas, då det inte räcker ifall det behövs några reparationer av elljusspåret. Alternativt så kan kommunen koppla på elen på dess nuvarande avtal så att bidraget som föreningen erhåller går till reparationer av elljusspåret.
- **Tydliggöra vem som gör vad i nuvarande avtal kring anläggningar:** Det är några föreningar i kommunen som har ett skötsel- och arrendeavtal med kommunen. De föreningar som har detta avtal önskar tydlighet kring vem som gör vad då de upplever att kommunen i vissa fall inte uppfyller sitt ansvar. Det skulle även innebära att kommunen vet vilka förväntningar de kan ha på föreningen då det även har framkommit att föreningen inte alltid uppfyller sitt ansvar heller. Det skulle vara bra för alla parter om det fanns en tydlighet i detta.
- **Inför arbetslag i anslutning till föreningspoolen:** Som det nämndes i resultatet så blir detta ett alternativt enbart ifall föreningspoolen implementeras. I de fall föreslår utredningen att föreningspoolen även innefattar ett arbetslag vars huvudsakliga arbetsuppgifter är att underhålla och sköta förenings- och kommunala anläggningar. En sådan verksamhet finns redan i Varbergs föreningsråd och har visat sig fungera bra där. Det skulle i sådana fall innebära att skötsel- och arrendebidraget dras in samt bidraget som utgår till föreningarna som har hand om elljusspårerna. De föreningar som har detta ansvar har uttryckt att de gärna blir av med ansvaret med tanke på den bristande ideella kraften. Kommunen skulle spara in bidrag för sammanlagt 468 645 kr. De insparade bidragen kan istället gå till att finansiera en del av arbetslaget.

6.3 Avslutning

Det nuvarande föreningslivet mår relativt bra, men det finns rum för tillväxt. I utredningen har det nu presenteras en mängd förslag på förbättringsåtgärder, det finns däremot en medvetenhet om att det kan vara svårt att fullfölja alla. Men fullföljs några av dessa så kan det innebära stora positiva effekter på Hylte kommuns föreningsliv. De förslag som denna utredning upplever är högst prioriterat och har mest potential att ha en god inverkan på Hylte kommuns föreningsliv är; 1. Implementeringen av den digitala anslagstavlan och 2. Implementeringen av föreningspoolen. Införande av dessa två förslag kan innebära goda förutsättningar för föreningslivet att växa då det för med sig en variation av positiva konsekvenser och med en god utvecklingspotential.

Referenslista

Utredningar och rapporter

Att vara ung i Hylte – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken 2018. Hylte kommun.

För ett starkt föreningsliv i Enskede – Årsta – Vantör, 2016. ABF Stockholm.

Kartläggning av Malmö stads samverkan med idéburen sektor, 2019. Malmö stad.

MILSA – Stödplattform för migration och hälsa, Malmö Högskola.

Palett för ett starkt civilsamhälle, 2016. Statens offentliga utredningar, SOU 2016:13.

Umeå Fritid, 2017. Utredning av stödet till civilsamhället genom föreningsbyrån remissunderlag. Umeå kommun.

Utredning om förbättrat administrativt stöd till föreningslivet, 2018. Göteborg stad.

Samsyn Småland. Smålandsidrottsförbund & SISU

Utredning av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun, 2014. Utvärderingsringen.

Utredning om framtidens dialog med föreningslivet, 2014. Värmdö kommun.

Von Essen, Jegermalm & Svedberg, 2015. Folk i rörelse – medborgerligt engagemang 1992-2014.

Von Essen & Wallman Lundåsen, 2016. Ideellt arbete inom idrottsrörelsen. Riksidrottsförbundet.

Översyn av bidragsreglemente för föreningsbidrag, 2016. Haninge kommun.

Webbsidor

www.physicalliteracy.ca

www.foreningspoolmalmö.se

www.varbergsforeningsrad.se

www.falkenbergsforeningsrad.se

Bilagor

Bilaga 1. Informationsbrev och enkät

Hej!

I maj månad skickades det ut ett mail till er för att informera om utredningen "Hur mår föreningarna i Hylte kommun". I det mailet beskrev jag en bakgrund om utredningens syfte och mål. Förhoppningen är som sagt att den här utredningen skall mynna ut i konkreta förslag som politikerna kan ta ställning till. För att dessa förslag skall bidra med mesta möjliga nytta för er föreningar så är det viktigt att ni får komma till tals eftersom det är ni som känner er förening bäst.

I mailet skrev jag att jag ville ha intervjuer med så många av er som möjligt. På grund av den stora bredden och antalet föreningar i kommunen har jag inte haft möjligheten att träffa er alla. Jag tycker däremot att det är viktigt att ni alla skall ha möjlighet att få komma till tals och medverka i utredningen. Av den anledningen har jag konstruerat denna enkät.

Jag vill tacka er alla som har bidragit med er tid och alla svar uppskattas.

Har ni några frågor gällande utredningen eller enkäten är ni välkomna att kontakta mig på:

robin.nordlund@hylte.se
0345 - 181 95

Med vänlig hälsning

Robin Nordlund

1. Vad för typ av förening är ni?

- ☐ Idrottsförening
- ☐ Kulturförening
- ☐ Hembygdsförening
- ☐ Samhällsförening
- ☐ Pensionärsförening
- ☐ Stödorganisation
- ☐ Övrigt

2. Hur många medlemmar har ni i er förening?

- ☐ 0-20 medlemmar
- ☐ 21-40 medlemmar
- ☐ 41-60 medlemmar
- ☐ 61-80 medlemmar
- ☐ 81-100 medlemmar
- ☐ 101 -> medlemmar

3. Får ni bidrag från kommunen? (Om ja, fortsätt till fråga 3a. Om nej, fortsätt till fråga 3b)

- ☐ Ja
- ☐ Nej

3a. Om du svarade ja på föregående fråga, vänligen kryssa i de bidrag ni får.

- ☐ Bidrag till funktionshinderorganisationer och sociala stödorganisationer
- ☐ Bidrag till pensionärsföreningar
- ☐ Bidrag till samlingslokaler
- ☐ Kulturbidrag för föreningar
- ☐ Investeringsbidrag för idrottsföreningar
- ☐ Lokal- och anläggningsbidrag
- ☐ Lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd)

☐ Ledarutbildningsbidrag

☐ Startbidrag

3b. Om du svarade nej på fråga 3, vänligen berätta varför ni inte får bidrag.

4. Hur mycket arbetstid skulle ni uppskatta att ni lägger på er förening i månaden?

☐ 0-5 timmar

☐ 6-10 timmar

☐ 11-15 timmar

☐ 16-20 timmar

☐ 21-25 timmar

☐ 26-30 timmar

☐ 31 -> timmar

5. Har ni en egen anläggning/lokal där ni bedriver er verksamhet eller hyr ni från kommunen/extern aktör? (Om er förening INTE har en egen anläggning/lokal, vänligen hoppa över fråga 5a och 5b).

☐ Ja, vi har egen anläggning/lokal

☐ Nej, vi hyr från kommunen

☐ Nej, vi hyr från en extern aktör

☐ Övrigt

5a. Vad skulle du vilja säga är den största fördelen med att ha en egen anläggning/lokal?

5b. Vad skulle du vilja säga är den största nackdelen med att ha en egen anläggning/lokal?

6. Nedan följer ett antal påståenden där ni svarar på hur väl det stämmer in på er förening.

	Stämmer helt	Stämmer delvis	Varken eller	Stämmer i liten grad	Stämmer inte alls	Vet ej
Kommunens bidragsnormer är bra	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunens totala stöd till föreningarna är bra	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att söka bidrag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att få folk att engagera sig ideellt i föreningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi lägger mycket tid på administrativa arbetsuppgifter (söka bidrag, medlemsregistrering, protokoll etc.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi önskar stöd från kommunen rörande de administrativa uppgifterna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Föreningens ekonomi är bra	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Marknadsföring är viktigt för oss	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi arbetar mycket med marknadsföring	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi önskar hjälp från kommunen med marknadsföring	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi samverkar mycket med andra föreningar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi önskar att samverka mer med andra föreningar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi samarbetar mycket med kommunen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi önskar samarbeta mer med kommunen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunens stöd är viktigt för oss	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi ser positivt på vår framtid som verksam förening i Hylte kommun	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Vilken är er största utmaning?

8. Vad är ni mest stolta över?

9. På vilket sätt kan relationen mellan kommunen och er förening förbättras?

10. Nu var alla våra frågor slut. Är det något mer som ni önskar att berätta så vänligen skriv det nedan.

Bilaga 2. Intervjuguide

- Bakgrundfrågor
 - Hur stor är er förening?
 - Hur många aktiva medlemmar har ni?
 - Hur många aktiva ledare har ni?
 - Vad för verksamhet bedriver ni?
- Styrelsearbetet
 - Hur ser rollfördelningen ut?
 - Hur upplever ni att styrelsearbetet fungerar?
- Ekonomi
 - Hur ser ni på er ekonomiska situation?
 - Ansvarar ni för era egna lokaler eller hyr ni från kommunen?
 - Hur ser er ekonomiska satsning ut när det kommer till verksamhetsutveckling?
 - Får ni bidrag från kommunen? I sådana fall vad?
 - Vad tycker ni om det nuvarande bidragssystemet?
- Vilka förändringar har skett i föreningslivet de senaste 10 åren?
 - Hur ser föreningslivet ut nu i jämförelse med hur det såg ut förr?
 - I vilken bemärkelse har föreningslivet i Hylte blivit bättre?
 - I vilken bemärkelse har föreningslivet blivit sämre?
- Nuläge
 - Hur ser det nuvarande arbetet ut?
 - Hur mycket tid lägger ni på föreningen?
 - Hur ser det ideella engagemanget ut?
- Utmaningar
 - Vad är era största utmaningar?
 - Hur hantera ni dessa?
- Framgångsfaktorer
 - Vad är ni mest stolta över?
 - Vad har ni fått för positiva responser från era medlemmar?
- Relation och kommunikation med kommunen
 - Hur sker kommunikationen med kommunen?
 - Hur ofta har ni kontakt med kommunen?
 - Hur upplever ni att ni blir bemötta av kommunen?
 - På vilket sätt är relationen med kommunen bra?
 - På vilket sätt kan den förbättras?
- Tankar om framtiden
 - Hur ser du på er framtid som verksam förening i Hylte kommun?
 - Vad skulle du vilja se mer/mindre av?
 - Har du några förslag på hur man kan utveckla föreningslivet i Hylte kommun?
- Avslutning
 - Avslutningsvis, har du något som du skulle vilja tilläga som inte har tagits upp under intervjun?

